

ROCZNIK MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY KRAKÓW 2009

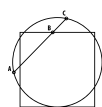
NR 18





ROCZNIK
MIĘDZYNARODOWEGO
CENTRUM KULTURY
KRAKÓW 2009

NR 18



MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KULTURY W ROKU 2009

KALENDARIUM (STYCZEŃ – GRUDZIEŃ 2009)

KONFERENCJE • SEMINARIA

- 57 — Dzień informacyjny i warsztaty na temat Europejskiej Stolicy Kultury 2016
- 61 — Jerozolima i Kraków – „święte miasta”
- 63 — Kultura a rozwój 20 lat po upadku komunizmu w Europie
- 67 — Przestrzeń kulturowa Czech. Część 2
- 79 — XIX Forum Ekonomiczne w Krynicy
- 81 — Spotkanie przygotowawcze do konferencji ministrów kultury państw ASEAN
- 85 — Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii

WYSTAWY

- 91 — Pino Fedeli – malarstwo
- 93 — Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina
- 95 — Świat przed katastrofą. Żydzi krakowscy w dwudziestoleciu międzywojennym
- 97 — Wina i kara. Sprawiedliwość w grafice europejskiej XVI–XIX wieku
- 101 — Bauhaus XX–XXI. Dziedzictwo wciąż żywe
- 105 — Alfred Hałasa – plakaty
- 107 — Konrad Szednicki. Poeta grafiki
- 111 — Ingrid Ledent. Ciągłość pamięci
- 113 — Parlament Europejski. Od środka

PROGRAMY EDUKACYJNE

- 117 — Akademia Dziedzictwa
- 119 — Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries
- 121 — 20 Years After the Fall of Communism. Cultural Policy in Central Europe
- 125 — Trasy dziedzictwa małopolskiego. Dziedzictwo chciane i niechciane
- 127 — Program edukacyjny towarzyszący wystawom

PROJEKTY • SIECI • PROGRAMY

- 131 — AHICE – Art Historian Information from Central Europe
- 133 — Eurośródziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh
- 135 — W poszukiwaniu utraconej Rzeczypospolitej. Polska jedno- czy wielokulturowa?
- 139 — Thesaurus Poloniae

PUBLIKACJE • BIBLIOTEKA • CZYTELNIĄ

- 142 — Publikacje 2009
- 147 — Biblioteka MCK i Czytelnia Rolanda Bergera

ANEKS

- 150 — Rada Programowa Międzynarodowego Centrum Kultury
- 151 — Struktura organizacyjna Międzynarodowego Centrum Kultury
- 153 — Partnerzy, mecenasi i sponsorzy MCK (styczeń – grudzień 2009)
- 155 — Statut Międzynarodowego Centrum Kultury



MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KULTURY W ROKU 2009

Międzynarodowe Centrum Kultury w roku 2009 obchodziło 18. rocznicę powstania. Osiągnięcie „pełnoletności” oznaczało dla nas nie tylko utrwale- nie wypracowanego dorobku intelektualnego, ale także pozyskanie w pełni nowoczesnej siedziby. Cieszę się, że już pierwszy rok użytkowania nowej przestrzeni i korzystania z nowej infrastruktury pozwolił wyraźnie zintensyfiko- wać nasze działania i nadać im jeszcze rozleglejszy rezonans.

Symboliczna dojrzałość, w którą wkroczyło Centrum, znalazła odzwiercie- dlenie w programie przygotowanym na ten rok. Wspominając entuzjazm, jaki towarzyszył odzyskiwaniu wolności i w jakim narodziło się mck, spojrzeliśmy z perspektywy dwóch dekad na dokonujące się przemiany polityczne i społeczne oraz ich wpływ na kulturę. Wieloaspektowej analizie tych kwestii poświęcone było międzynarodowe sympozjum *Kultura a rozwój 20 lat po upadku komu- nizmu w Europie*, zorganizowane wspólnie z Radą Europy, w którym wzięło udział 50 wybitnych naukowców, praktyków i menadżerów kultury z ponad 20 państw europejskich. Diagnozie problemów i próbie wytyczenia najważniej- szych ścieżek niezbędnych zmian poświęcone były także programy badawcze i edukacyjne. W kwietniu rozpoczęliśmy dwuletni bilateralny projekt badawczy *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii*, realizowany w ramach Funduszu Wymiany Kulturalnej we współpracy z Riksantikvaren (Dyrekcją Ochrony Dziedzictwa Kulturowego) w Oslo. W tematyce kursów letnich również odzwierciedliła się problematyka polityki kulturalnej oraz zarządzania dziedzictwem w Europie Środkowej.

Pierwsza ekspozycja pokazana w Galerii mck, powiększonej o nową prze- strzeń patio – wystawa *Bauhaus XX–XXI. Dziedzictwo wciąż żywe* – przywołała nie tylko jedną z najważniejszych dwudziestowiecznych estetyk, będącą nie- wyczerpanym źródłem inspiracji dla współczesnej architektury światowej, ale nade wszystko świetnie wydobyła nową jakość architektoniczną siedziby mck. Czy nowoczesność może być dziedzictwem? W tym absurdalnym z pozoru pytaniu zawarło się nie tylko przesłanie wystawy. Streszcza ono bowiem zagad- nienia najważniejsze dla naszej misji, żywo w mck dyskutowane od początku naszej działalności. Wszak istotą dziedzictwa kulturowego jest nie tylko zob- wiązanie pozostawione nam przez minione pokolenia, ale i wielkie wyzwanie zwrócone ku przyszłości.

prof. dr hab. Jacek Purchla

DYREKTOR MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

KALENDARIUM

STYCZEŃ

5/01 Spotkanie noworoczne pracowników i współpracowników Międzynarodowego Centrum Kultury (mck)

8/01 Wykład otwarty prof. Marii Poprzęckiej *O sztuce obrzydliwej* w ramach spotkań towarzyszących wystawie *Mroczna strona wyobraźni. Sztuka Alfreda Kubina*

s. 93



11–13/01 Lyon, Francja. Udział Michała Wiśniewskiego w konferencji *Starting from Scratch. Art and Culture in Europe and America 1945–1949*, na której wygłosił referat *Post-War Modern Architecture in Warsaw*

12/01 Warszawa, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (mkiDN). Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Zespołu Sterującego Programu mkiDN *Promocja kultury polskiej za granicą*

13/01 Udział Anny Strzebońskiej w roboczym spotkaniu dyrektorów bibliotek Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego (KZB)

16–18/01 Ustroń. Udział prof. Jacka Purchli w xxviii Sympozjum Naukowym *Współczesna Gospodarka i Administracja Publiczna*, organizowanym przez Małopolską Szkołę Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego (MSAP UE) w Krakowie

20/01 *Odmienne stany świadomości* – dyskusja w ramach spotkań towarzyszących wystawie *Mroczna strona wyobraźni. Sztuka Alfreda Kubina*, z udziałem Jana Gondowicza, Łukasza Maciejewskiego i Macieja Pileckiego, prowadzenie Anna Burzyńska

s. 93



23/01

Posiedzenie Rady Programowej mck, spotkanie noworoczne przyjaciół i partnerów Centrum

26/01

Uroczystość dekoracji ambasadora dr. Emila Briksa złotym medalem *Gloria Artis – Zasłużony Kulturze* (przyznanym na wniosek mck). Dekoracji dokonał Bogdan Zdrojewski, minister kultury i dziedzictwa narodowego



26–27/01

Europejska Stolica Kultury 2016 – dzień informacyjny i warsztaty dla miast kandydatów, ubiegających się o tytuł esk 2016. W konferencji prasowej dotyczącej dnia informacyjnego uczestniczyli: Bogdan Zdrojewski, minister kultury i dziedzictwa narodowego, dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN, oraz prof. Jacek Purchla, nominowany do składu polskiego zespołu oceniającego kandydatury miast

s. 57



28/01 Wizyta robocza Małgorzaty Wejsis-Gołąbek z Ministerstwa Spraw Zagranicznych; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą poświęcone programowi pilotażowemu, realizowanemu we współpracy z Indian National Trust for Art and Cultural Heritage (INTACH), oraz konferencji *Kultura a rozwój 20 lat po upadku komunizmu w Europie*

Pożegnalna wizyta dr Angeliki Eder, kończącej swoją misję dyrektor Instytutu Goethego; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla i dyr. Anna Gawron

30/01 Warszawa, MKiDN. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Programowej Kongresu Kultury Polskiej

LUTY

2/02 Warszawa, MKiDN. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego

3/02 Wizyta Tadeusza Trzmiela, i zastępcy prezydenta Miasta Krakowa ds. inwestycji miejskich

4/02 Spotkanie robocze ekspertów Grupy Wyszegradzkiej, poświęcone przygotowaniu kursu *Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries*, w którym uczestniczyli Gábor Soós (National Office for Cultural Heritage, Budapest), Ľubica Pinčíková (Monuments Board, National Office of Cultural Heritage of the Slovak Republic) i Zdeněk Novák (Ministerstwo Kultury Republiki Czeskiej). mck reprezentowali prof. Jacek Purchla, Barbara Szyper i Michał Wiśniewski

5/02 *Matecznik Polski*, wykład prof. Jacka Purchli dla Herbaciarni Naukowej „Aromaty Wiedzy” w ramach cyklu prowadzonego przez Fundację Panteon Narodowy na Skałce

5–6/02 Wizyta delegacji norweskiej z Riksantikvaren (Dyrekcji ds. Dziedzictwa Kulturowego) z Oslo związana z przygotowaniami do realizacji projektu badawczego *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii*; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron i Ewa Wojtoń

9/02 Udział Anny Strzebońskiej w spotkaniu roboczym bibliotekarzy systemowych, zorganizowanym w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

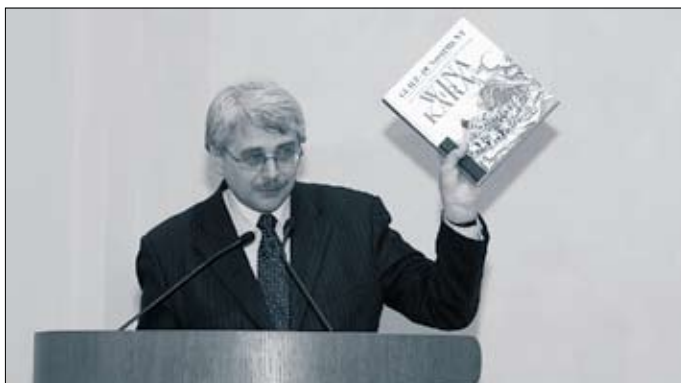
11/02

Warszawa, Instytut Adama Mickiewicza. Udział Agaty Wąsowskiej-Pawlik w tzw. *Synergy Meeting* poświęconym współpracy instytucjonalnej w zakresie promocji kultury polskiej za granicą

13/02

Wernisaż wystawy *Wina i kara. Sprawiedliwość w grafice europejskiej XVI–XIX wieku* z udziałem prof. Stanisława Grodzkiego, pomysłodawcy scenariusza wystawy, i Magdaleny Adamskiej, kuratorki ekspozycji. Wystawa była siódmą prezentacją dzieł zgromadzonych w Gabinecie Rycin Biblioteki Naukowej PAU i PAN, którą na wernisażu reprezentowała jej dyrektorka dr Karolina Grodziska

s. 97



Prof. Jacek Purchla prezentuje album towarzyszący wystawie



Prof. Stanisław Grodzki podczas otwarcia wystawy



Prof. Stanisław Waltoś w rozmowie z dr Karoliną Grodziską



Publiczność w Galerii MCK

16–18/02

Praga, Republika Czeska. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w konferencji *Museum and Change*, na której wygłosiła referat *New Museum Architecture in Poland. Western Versus Local Trends*

18/02

Wizyta robocza Andreu Clareta, dyrektora wykonawczego Eurośródziemnomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh (Anna Lindh Foundation; ALF); w rozmowach ze strony MCK uczestniczyli dyr. Anna Gawron, Agata Wąsowska-Pawlik, Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

Warszawa, Zamek Królewski. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu zarządu Niemiecko-Polskiej Fundacji Ochrony Zabytków Kultury, uroczyste podpisanie umowy depozytowej dotyczącej przekazania Zamkowi Królewskiemu w Warszawie kolekcji map i cennych poloników *Imago Poloniae*, zgromadzonej przez dr. Tomasza Niewodniczańskiego i uznawanej za największą kolekcję kartograficzną na świecie

19/02

Wernisaż wystawy *NATO Photo Exhibition* w piwnicach MCK; otwarcia dokonał Jaap de Hoop Scheffer, sekretarz generalny NATO. Wystawa towarzyszyła Nieformalnemu Spotkaniu Ministrów Obrony Państw NATO, które odbywało się w Krakowie w dniach 19–20 lutego





Jaap de Hoop Scheffer dokonuje wpisu do książki pamiątkowej MCK

19–20/02

Warszawa, Narodowe Centrum Kultury. Udział Joanny Sane-try-Szeligi i Roberta Kuska w konferencji podsumowującej obchody Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego w Polsce w roku 2008

27/02

Warszawa, MKiDN. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu dotyczącym konferencji ministrów kultury państw ASEM (Asia-Europe Meeting) i naradzie przygotowawczej wyższych urzędników ASEM (SOM Preparatory Meeting), mających odbyć się w MCK w październiku 2009 roku

MARZEC

1/03

Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa (ТМНІЗК). Wykład prof. Jacka Purchli *Kraków na przełomie XIX i XX wieku*

2/03

Wizyta robocza Tomasza Merty, podsekretarza stanu w MKiDN, spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

3–4/03

Spotkanie polskiej sieci ALF

4/03

Wykład otwarty prof. Stanisława Waltosia *Tortury i walka o ich zakaz w ramach spotkań towarzyszących wystawie Wina i kara. Sprawiedliwość w grafice europejskiej XVI–XIX wieku*

s. 97



5/03 Spotkanie robocze poświęcone projektowi utworzenia w Lanckoronie szkoły sztuk pięknych średniego stopnia; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jerzy Hausner, prof. Anna Karwińska, prof. Wanda Sułkowska, prof. Jacek Purchla, Krzysztof Markiel, dyr. Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, dr Michał Nagy z Akademii Muzycznej w Krakowie, Jarosław Piekar, Leszek Mikos, prezes zarządu Le Havre, Zofia Oszacka, wójt gminy Lanckorona, Ewa Klimala, inspektor w urzędzie gminy Lanckorona, Renata Bukowska, prezes LGD Gościniec (Leader+), Renata Van de Logt z Zespołu Szkół w Lanckoronie

Udział prof. Jacka Purchli i dyr. Anny Gawron w uroczystości pożegnania dr Angeliki Eder i powitania nowego dyrektora Instytutu Goethego w Krakowie – dr. Rolanda Golla

5–7/03 Frankfurt nad Menem, Niemcy. Udział Anny Śliwy w wernisżu wystawy *Bauhaus twenty-21. An Ongoing Legacy* w Deutsches Architekturmuseum

6–8/03 Florencja, Włochy. Udział prof. Jacka Purchli w konferencji *The Image of Heritage. Changing Perceptions – Permanent Responsibilities*, zorganizowanej przez ICOMOS Scientific Committee Theory and Philosophy of Conservation and Restoration Conference, ICCROM oraz Fondazione Romualdo Del Bianco

11/03 Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Muzeum Historycznego Miasta Krakowa (МНМК)

12/03 Udział prof. Jacka Purchli i dyr. Anny Gawron w uroczystości z okazji Narodowego Święta Węgierskiego 15 marca

Uniwersytet Ekonomiczny, Kraków. Prof. Jacek Purchla moderuje dyskusję podczas spotkania *Marzec 1968 w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Krakowie*

18/03 Warszawa, МКІДН. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu dotyczącym konferencji ministrów kultury państw АЕМ i naradzie przygotowawczej wyższych urzędników АЕМ, mających się odbyć w МСК w październiku 2009 roku

Wykład prof. Jacka Purchli *Przyszłość przeszłości* w Auli Collegium Novum UJ w ramach cyklu Koncertów Uniwersyteckich

Grafika dzisiaj. Warsztat, dyscyplina, kontekst – dyskusja z udziałem Wincentego Dunikowskiego-Duniko, Romana Lewandowskiego i Marty Raczek, prowadzenie: Krzysztof Siatka, w ramach spotkań towarzyszących wystawie *Wina i kara. Sprawiedliwość w grafice europejskiej XVI–XIX wieku*

s. 97



Głos w dyskusji – prof. Witold Skulicz

20–22/03

Jerozolima, Izrael. Konferencja *Jerozolima i Kraków – „święte miasta”* współorganizowana przez mck w ramach Roku Polskiego w Izraelu we współpracy z Instytutem Adama Mickiewicza, UNESCO Chair in Urban Design and Conservation Studies, Bezalel Academy of Arts and Design z Jerozolimy oraz Zakładem Dziedzictwa Kulturowego i Studiów Miejskich UNESCO UE w Krakowie. Podczas konferencji prof. Jacek Purchla wygłosił referat *Spirituality as a Factor for Urban Development – the Case of Krakow*

s. 61

29/03

Sądny Dzień zorganizowany w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Wina i kara. Sprawiedliwość w grafice europejskiej XVI–XIX wieku*. W programie m.in. zwiedzanie wystawy z jej kuratorką Magdaleną Adamską, *W kręgu Temidy* – warsztaty plastyczne dla dzieci, *Zbrodnie w szesnastowiecznym Krakowie* – spotkanie z Mariuszem Wollnym, oraz projekcja filmu *Nightwatching* w reżyserii Petera Greenaway'a

s. 97



Zwiedzanie wystawy z jej kuratorką Magdaleną Adamską



W kręgu Temidy – warsztaty plastyczne dla dzieci



Spotkanie z Mariuszem Wollnym

30/03 Warszawa, Sejm RP. Udział prof. Jacka Purchli w konferencji *Kultura a zrównoważony rozwój. Środowisko, ład przestrzenny, dziedzictwo*, na której wygłosił referat *Dziedzictwo: balast czy szansa? Współczesne dylematy rozwoju miast historycznych*. Konferencja, pod honorowym patronatem Marszałka Sejmu RP i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zorganizowana została przez Polski Komitet ds. UNESCO we współpracy z MKiDN

30–31/03 Udział dr Beaty Nykiel i Anny Sawłowicz w VIII Europejskiej Giełdzie Informacji Renowacyjnej, zorganizowanej w Urzędzie Miasta Krakowa pod hasłem przewodnim: *Problemy techniczno-administracyjne przy adaptacji budynków historycznych na cele użytkowe w kontekście przygotowań do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej – Euro 2012 – Polska, Ukraina*

KWIECIEŃ

1/04 Warszawa, MKiDN. Spotkanie prof. Jacka Purchli i Agaty Wąsowskiej-Pawlik z dr Moniką Smoleń, podsekretarzem stanu w MKiDN, poświęcone konferencji *Kultura a rozwój 20 lat po upadku komunizmu w Europie*

2–6/04 Wiedeń, Austria. Udział Joanny Sanetry-Szeligi i Roberta Kuska w Warsztatach Regionalnych ALF

4/04 Lecce, Włochy. Udział prof. Jacka Purchli w dyskusji panelowej w ramach seminarium *Mondo ex – L'Europa e l'„altra Europa” a vent'anni dalla caduta del muro di Berlino*, zorganizowanego przez Prowincję Lecce

6–7/04 Radziejowice. Prof. Jacek Purchla przewodniczy posiedzeniu Rady ds. Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Podczas dyskusji na temat założeń zmian systemu ochrony zabytków w Polsce zaprezentował *Raport o systemie ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989*, przygotowywany przez zespół pod jego kierunkiem (prof. Aleksander Böhm, dr Piotr Dobosz, Paweł Jaskanis i prof. Bogusław Szmygin) na obrady Kongresu Kultury Polskiej, mającego odbyć się we wrześniu 2009 roku

7–8/04 Wizyta robocza prof. Pavla Zatloukala i dr Anežki Šimkovéj z Muzeum Sztuki w Ołomuńcu, dotycząca planowanej przez MCK prezentacji wystawy *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*. W spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla, dr Monika Rydiger i Anna Śliwa

8/04 Paryż, Francja. Wizyta prof. Jacka Purchli i Agaty Wąsowskiej-Pawlik w siedzibie Rady Europy. Spotkanie robocze poświęcone przygotowaniom do konferencji *Kultura a rozwój 20 lat po upadku komunizmu w Europie*

14/04 Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”

14–15/04 Wizyta redaktora Leopolda Ungera – dziennikarza i publicysty „Le Soir” i „Gazety Wyborczej”

15–16/04 Pierwsze spotkanie Komitetu Sterującego projektem *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii*

s. 85

16/04 Udział prof. Jacka Purchli w sesji naukowej z okazji stulecia śmierci Wojciecha Dzierżyskiego, organizowanej przez Komisję Środkowoeuropejską PAU w siedzibie PAU w Krakowie

Wizyta Izabelli Cywińskiej, minister kultury i sztuki w gabinecie Tadeusza Mazowieckiego

Meandry sprawiedliwości. O treściach ukrytych w grafikach – spotkanie z prof. Stanisławem Grodziskim, prowadzenie red. Justyna Nowicka, w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Wina i kara. Sprawiedliwość w grafice europejskiej XVI–XIX wieku*

s. 97



18/04 Udział prof. Jacka Purchli w sesji naukowej *Kraków stołeczny*, organizowanej przez ТМНІЗК і МНМР, na której wygłosił referat *Kraków – dziedzictwo stołeczności*

21/04 Warszawa, msz. Udział prof. Jacka Purchli i Ewy Wojtoń w spotkaniu opiekunów miejsc Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce. Podczas spotkania omówiono m.in. opracowaną w grudniu 2008 roku przez Polski Komitet Narodowy Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS

ekspertyzę *Międzynarodowe i krajowe zobowiązania i konsekwencje wpisu polskich dóbr na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO – w świetle międzynarodowych doświadczeń i standardów UNESCO*

22/04

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Naukowej Biblioteki PAU i PAN w Krakowie

Wizyta dr. Rolanda Golla, dyrektora Instytutu Goethego w Krakowie. W spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla i dyr. Anna Gawron

Wizyta prof. Andrzeja Rottermunda

23/04

Udział prof. Jacka Purchli w jury konkursu *Kraków mój dom* – wizytacja obiektów zgłoszonych do konkursu

Nowy Sącz. *Kraków a polski mit narodowy* – wykład prof. Jacka Purchli dla Herbaciarni Naukowej „Aromaty Wiedzy” w ramach cyklu realizowanego przez Fundację Panteon Narodowy na Skałce

Nikozja, Cypr. Udział Agaty Wąsowskiej-Pawlik w spotkaniu grupy roboczej partnerów projektu European Cultural and Heritage Organisations Customer Aware Staff Training (ECHOCAST) poświęconym wypracowaniu nowych koncepcji współpracy

23–24/04

Udział mck w Małopolskich Dniach Książki – Książka i Róża

24/04

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu kapituły konkursu *Kraków mój dom*

27/04

Lanckorona. Prof. Jacek Purchla podpisuje akt notarialny powołujący Fundację Villa Artis oraz dokumenty dotyczące zawarcia partnerstwa publiczno-społecznego z gminą Lanckorona na rzecz utworzenia tam średniej szkoły sztuk pięknych

29/04

Udział prof. Jacka Purchli w otwarciu muzeum w dawnej willi prof. Karola Estreichera na Woli Justowskiej

MAJ

1–4/05

Grodno, Białoruś. Robocza wizyta delegacji mck, w składzie dr Beata Nykiel i Marzena Daszewska, na zaproszenie Konsulatu Generalnego RP w Grodnie. Celem wizyty przygotowanej przez konsula Jana Srokę i Józefa Porzeckiego, wiceprezesa Związku Polaków (ZP) na Białorusi, było zapoznanie się ze stanem zabytków wspólnego dziedzictwa i Rzeczypospo-

litej na wybranych przykładach z terenów województw grodzieńskiego, brzeskiego i nowogrodzkiego oraz nawiązanie kontaktów z instytucjami i osobami zajmującymi się działalnością kulturalną i ochroną dóbr kultury. Delegacja MCK uczestniczyła także w oficjalnych obchodach święta 3 Maja w Grodnie oraz przekazała dary książkowe od krakowskich wydawnictw i instytucji na potrzeby szkół polskich, ZP i uniwersytetu w Grodnie



Grodno



Ruiny pałacu w Różanej

7/05

Wernisaż wystawy *Bauhaus XX–XXI. Dziedzictwo wciąż żywe*

s. 101



Gordon Watkinson, autor i kurator wystawy



Prof. Jacek Purchla w towarzystwie m.in. Tadeusza Trzmiela, i zastępcy prezydenta Miasta Krakowa ds. inwestycji miejskich, Jana-Philippa Sommera, attaché konsularnego w Konsulacie Generalnym RFN w Krakowie, dr. Rolanda Golla, dyrektora Instytutu Goethego w Krakowie, i Clary Celati, dyrektor Włoskiego Instytutu Kultury w Krakowie



Gordon Watkinson oprowadza dziennikarzy po wystawie

8–10/05

Norymberga, Niemcy. Udział prof. Jacka Purchli w dyskusji panelowej *Die Bedeutung von gemeinsamen Wissenschafts-, Kunst- und Kulturprojekten für die Entwicklung der Deutsch-Polnischen Beziehungen*, w ramach konferencji *Kraków – Norymberga 1979–2009. 30 lat partnerstwa miast*

9/05

Po wystawie *Bauhaus XX–XXI. Dziedzictwo wciąż żywe* oprowadza Gordon Watkinson, jej autor i kurator

s. 101



10/05

Dzień otwarty w Galerii mck. W programie m.in. zwiedzanie wystawy z przewodnikiem, konkursy z nagrodami, warsztaty dla dzieci – *Zostań architektem XXI wieku*

s. 127

13/05

Inauguracja nowej siedziby Biblioteki mck i Czytelni Rolanda Bergera. W uroczystości uczestniczyli Tomasz Merta, podsekretarz stanu w MKiDN, oraz przedstawiciele firmy Roland Berger Strategy Consultants: Krzysztof Badowski, partner zarządzający, Suzanne Hörstmann, kierująca wydziałem prasowym RBSC, oraz dr Roland Goll, dyrektor Instytutu Goethego w Krakowie

s. 147



Przemówienie Tomasza Mertę



Prof. Jacek Purchla i dr. Roland Goll, w tle dyr. Anna Gawron

14/05 Fabryka Oskara Schindlera, Oddział МНМК. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu krakowskiego i małopolskiego środowiska kultury z Bogdanem Zdrojewskim, ministrem kultury i dziedzictwa narodowego; było to pierwsze spotkanie w ramach cyklu Mapa Kultury

15/05 Wieczór w Galerii МСК – wydarzenie towarzyszące Nocy Muzeów

15–16/05 Warszawa, Niemiecki Instytut Historyczny. Udział prof. Jacka Purchli w konferencji *Nation and Modernity. The East European Metropolis (1890–1940)*

18–19/05 Sejny. Udział Łukasza Galuska w konferencji *Claudio Magris – Europa Środkowa i dalej*, towarzyszącej uroczystości przyznania Claudiowi Magrisowi tytułu Człowieka Pogranicza 2009. Łukasz Galusek przedstawił referat *Listy z Triestu*

20/05 *Bauhaus po polsku* – dyskusja z udziałem Larsa Scharnholza, Jarosława Trybusia, Piotra Winskowskiego, prowadzenie Michał Wiśniewski, w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Bauhaus XX–XXI. Dziedzictwo wciąż żywe*

s. 101



21/05 Konsulat Generalny RFN. Udział prof. Jacka Purchli, na zaproszenie konsula dr. Thomasa Gläsera, w uroczystości z okazji 60. rocznicy uchwalenia konstytucji Republiki Federalnej Niemiec

22/05 Uroczystość wręczenia nagrody im. Karla Dedeciusa dla tłumaczy literatury polskiej i niemieckiej, zorganizowana przez Fundację Roberta Boscha i Deutsches Polen-Institut w Darmstadt

23/05 Wizyta studentów Studiów Podyplomowych Współczesnych Metod Dokumentacji i Promocji Dziedzictwa Kulturowego przy Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego; spotkanie dotyczyło projektu AHICE

25/05 Wizyta Jana Andrzeja Dąbrowskiego, prezesa Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego we Wrocławiu

27/05 *Czego nauczył nas Bauhaus? Filozofia i ścieżka architektury* – dyskusja z udziałem dr hab. Irmy Koziny, prof. Konrada Kuczy-Kuczyńskiego i Przema Łukasika, prowadzenie Ewa P. Porębska, w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Bauhaus XX–XXI. Dziedzictwo wciąż żywe*

s. 101



28/05 Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu dotyczącym ogłoszenia konkursu na opracowanie koncepcji architektoniczno-urbanistycznej zagospodarowania placu Wolnica w Krakowie. Spotkanie zorganizowali Prezydent Miasta Krakowa i AMS we współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich (SARP) Oddział w Krakowie. Prof. Jacek Purchla został zaproszony do debaty jako specjalista z zakresu urbanistyki; dyskusję moderowali Dawid Hajok („Gazeta Wyborcza”) i Konrad Myślik

Biblioteka Główna AGH. Udział Anny Strzebońskiej w spotkaniu zorganizowanym w ramach obchodów Jubileuszu Dziewięćdziesięciolecia Akademii Górniczo-Hutniczej

28–29/05

Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w 19. Spotkaniu Ministrów Kultury Państw Grupy Wyszegradzkiej

Auditorium Maximum UJ. Udział dr Beaty Nykiel w III Ogólnopolskiej Konferencji Turkologicznej, zorganizowanej przez Zakład Turkologii Instytutu Filologii Orientalnej UJ, gdzie wygłosiła referat *Orient w I Rzeczypospolitej w świetle zapisów w ziemskich i grodzkich księgach sądowych z zasobu Centralnego Państwowego Historycznego Archiwum Ukrainy w Kijowie*

30/05

Wola Kalinowska. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w konferencji *Mia102*, organizowanej przez Instytut Studiów Regionalnych UJ, na której wygłosiła referat *Na styku sztuki i konwencji Miasteczka XXI wieku*

31/05

Dzień Dziecka w мск. W programie m.in. *Zabawy z przestrzenią* – warsztaty plastyczne dla dzieci współorganizowane z IKEA Kraków

s. 127

CZERWIEC

1/06

Spotkanie robocze poświęcone przygotowaniom do spotkania ministrów kultury АSEM; udział wzięli prof. Jacek Purchla, Agata Wąsowska-Pawlik oraz Jan Tyszowiecki, przedstawiciel МКІДН, a także dr Weronika Liszewska i prof. Jerzy Malinowski z Polskiego Stowarzyszenia Sztuki Orient

Udział prof. Jacka Purchli w pierwszym spotkaniu Konwentu ds. Strategii Rozwoju Kultury w Krakowie na lata 2010–2014. Zaproszenie do udziału w pracach Konwentu wystosował prezydent Krakowa, prof. Jacek Majchrowski

3/06

Kino Światowid. Udział prof. Jacka Purchli w otwarciu wystawy *Od opozycji do wolności* w siedzibie przyszłego Muzeum PRL w Krakowie

4-6/06

Konferencja *Kultura a rozwój 20 lat po upadku komunizmu w Europie*

s. 63



Izabella Cywińska, minister kultury i sztuki w rządzie Tadeusza Mazowieckiego, dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN, oraz Andrzej Wajda zwiedzają nowe wnętrza MCK w towarzystwie prof. Jacka Purchli



Magdaléna Vášáryová odczytuje list prezydenta Václava Havla do uczestników konferencji



Vesna Čopič, ekspert niezależny, wykładowca na Uniwersytecie w Lublanie, podczas obrad pierwszego dnia konferencji

8/06

Wizyta Gaja Singha, maharadzy Jodhpuru. Gościowi towarzyszyła Małgorzata Wejsis-Gołąbek z msz, obecnie radca Ambasady RP w New Delhi; w spotkaniu z maharadzą uczestniczyli prof. Jacek Purchla i Katarzyna Jagodzińska



9/06

Koncert norweskiej grupy folkowej STREIF w Sali „Pod Kruki”. Wieczór w ramach Tygodnia Historii Norwesko-Polskich, gośćmi specjalnymi byli JE Enok Nygaard, ambasador Królestwa Norwegii w Polsce, i Aleksander Gleichgewicht



JE Enok Nygaard, ambasador Królestwa Norwegii w Polsce, zwiedza msk w towarzystwie prof. Jacka Purchli



Koncert grupy STREIF w Sali „Pod Kruki”



10/06

Wizyta studyjna grupy ambasadorów akredytowanych przy UNESCO, przebywających w Polsce na zaproszenie Marii Wodzyńskiej-Walickiej, ambasador RP przy UNESCO. Goście zapoznali się z działalnością Centrum, zwiedzili kamienicę „Pod Kruki” oraz spotkali się z Radą Programową MCK



Posiedzenie Rady Programowej mck



Profesorowie Andrzej Rottermund i Jacek Purchla



Obrady Rady Programowej mck



Od lewej: Wojciech Czech oraz profesorowie Jerzy Hausner i Jerzy Mikułowski-Pomorski

10–15/06

Seminarium *Przestrzeń kulturowa Czech*. Część 2 w ramach cyklu Przestrzeń Kulturowa Europy Środkowej

s. 67

16/06

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu kapituły konkursu *Kraków mój dom*

17/06

Warszawa, Sejm RP. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Programowej Forum Polsko-Czeskiego oraz w spotkaniu z Polsko-Słowacką Grupą Parlamentarną Sejmu RP i Polsko-Słowackim Forum Konsultacyjnym

18/06 Wizyta dr Moniki Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN. W spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla i Agata Wąsowska-Pawlik

21/06 *Pierwszy Dzień Lata w MCK.* W programie m.in. oprowadzanie po kamienicy „Pod Kruki” i wystawie *Bauhaus XX–XXI. Dziedzictwo wciąż żywe*, warsztaty dla dzieci, konkurs z nagrodami ufundowanymi przez MCK i IKEA Kraków, konkurs ALF, wykład dr Moniki Rydiger, Łukasza Galuska i Michała Wiśniewskiego na temat działalności i wpływu Bauhausu na architekturę i sztukę XX wieku, prezentacja programu studiów podyplomowych Akademii Dziedzictwa oraz działalności Stowarzyszenia Absolwentów AD, wykład prof. Jacka Purchli *Metamorfozy kamienicy „Pod Kruki”*

s. 101





Wykład dr Moniki Rydiger, Łukasza Galuska i Michała Wiśniewskiego



Wykład prof. Jacka Purchli

22/06 Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z okazji 70. urodzin prof. Normana Daviesa zorganizowanym przez prof. Jacka Majchrowskiego, prezydenta Miasta Krakowa, i Henryka Woźniakowskiego, prezesa Wydawnictwa „Znak”; gośćmi prof. Normana Daviesa byli prof. Władysław Bartoszewski, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pełnomocnik ds. Dialogu Międzynarodowego, Jacek Rostowski, minister finansów, Radosław Sikorski, minister spraw zagranicznych, Bogdan Zdrojewski, minister kultury i dziedzictwa narodowego. Spotkanie prowadziła Katarzyna Janowska

23/06 Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Muzeum Historii Fotografii

24/06 Warszawa, MKiDN. Posiedzenie Komitetu Sterującego Spotkania Ministrów Kultury Państw ASEM w Polsce 2010. W spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla, prof. Andrzej Tomaszewski, dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN, dr Ewa Ger, dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą MKiDN, Joanna Sanetra-Szeliga

25/06 Udział prof. Jacka Purchli w uroczystej gali III Konkursu Nagrody Architektonicznej *Kraków mój dom*

Siedziba konsula generalnego USA w Krakowie. Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości pożegnalnej, kończącej misję dyplomatyczną w Polsce konsul generalnej Anne Hall

26/06 Wizyta sekretarzy stanu i sekretarzy generalnych msz państw członkowskich UE

29–30/06 Lublin, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa red. Leopoldowi Ungerowi

LIPIEC

1/07 Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Powierniczej Zamku Królewskiego w Warszawie i Rady ds. Ochrony Zabytków przy MKiDN

2/07 Urząd Miasta Krakowa. Udział prof. Jacka Purchli (na zaproszenie prezydenta Krakowa) w uroczystości podpisania umowy o współpracy partnerskiej między Krakowem i San Francisco

3/07 Wizyta robocza przedstawicieli delegacji z San Francisco w składzie: Christopher A. Kerosky, konsul honorowy RP w San Francisco, Matthew Goudeau, Director of Protocol, Mayor's Office of Protocol, City Hall San Francisco, Caria Tomczykowska, President The Polish Arts and Culture Foundation; w spotkaniu, którego tematem była współpraca między Krakowem a San Francisco w zakresie programu wystawienniczego, uczestniczyli prof. Jacek Purchla i Katarzyna Jagodzińska

6–7/07 Wizyta dr. Shobity Punjy poświęcona programowi pilotażowemu realizowanemu we współpracy z INTACH

9/07 Inauguracja Szkoły Letniej MCK. Otwarcie dwóch programów: *20 Years After the Fall of Communism. Cultural Policy in Central Europe* i *Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries*. Wykład inauguracyjny zatytułowany *20 Years Generation Gap Between You and Me* wygłosiła Magdaléna Vášáryová, posłanka do parlamentu słowackiego, była ambasador Słowacji w Polsce, a później sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Słowackiej. Uczestnicy obu programów wysłuchali także wykładu dr Mechtild Rössler, dyrektor Europe and North America UNESCO World Heritage Centre w Paryżu, *World Heritage. New Challenges and Priorities*.

s. 119,
121



Wykład Magdalény Vášáryovej



Wykład dr. Mechtild Rössler

14/07

Wizyta dr. Heinza Petersa, nowego konsula generalnego RFN w Krakowie; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla i dyr. Anna Gawron

Spotkanie robocze z przedstawicielami Fundacji Klaster Przemysłów Kultury i Czasu Wolnego INRET, Magdaleną Zaworą i Pawłem Szlachtą, w kwestii ewentualnego przystąpienia MCK do współpracy w ramach Fundacji; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron i Agata Wąsowska-Pawlik

Collegium Medicum UJ. Udział prof. Jacka Purchli (na zaproszenie Pascala Vagogne'a, konsula generalnego Francji w Krakowie) w uroczystości Święta Narodowego Republiki Francuskiej

15/07

Ołomuniec, Republika Czeska. Wizyta robocza prof. Jacka Purchli i dr. Moniki Rydiger w Muzeum Sztuki w związku z przygotowaniem do wystawy *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

16/07

Spotkanie Komitetu Wyszegradzkiego, w którym uczestniczyli Gábor Soós (National Office for Cultural Heritage, Budapest), Ľubica Pinčíková (Monuments Board, National Office of Cultural Heritage of the Slovak Republic) i Zdeněk Novák (Ministerstwo Kultury Republiki Czeskiej). MCK reprezentowali prof. Jacek Purchla, Barbara Szyper, dr Beata Nykiel, Michał Wiśniewski

Wernisaż wystawy *Alfred Hałasa – plakaty*

s. 105



Alfred Hałas podczas wernisażu



17/07

Wizyta robocza dr Ewy Ger, dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą w MKiDN, oraz Urszuli Ślęzak, naczelnik Wydziału Współpracy z Unią Europejską w Departamencie Współpracy z Zagranicą; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron, dyr. Ryszard Błachut, Agata Wąsowska-Pawlik, Joanna Sanetra-Szeliga

Tomaszowice. Uroczyste zakończenie Szkoły Letniej mck. W ceremonii wręczenia dyplomów uczestniczyli m.in. dr Ewa Ger, dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą w MKiDN, i ambasador dr Emil Brix

s. 119,
121



Pamiętkowa fotografia uczestników, wykładowców i organizatorów Szkoły Letniej mck 2009

18/07

Wakacyjna Szkoła Plakatu – warsztaty edukacyjne dla dzieci w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Alfred Hałasa – plakaty*

s. 127

Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z okazji 7. rocznicy wizyty Ich Cesarskich Mości cesarza Akihito i cesarzowej Michiko w Krakowie

21/07

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Prezydium Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa (skozk) na Zamku Królewskim na Wawelu

22/07

Udział prof. Jacka Purchli w panelu dyskusyjnym towarzyszącym promocji albumu *Małopolska w czasach PRL*; spotkanie w siedzibie mck zorganizował Urząd Marszałkowski w Krakowie; uczestniczyli w nim m.in. senator Janusz Sepioł, prof. Andrzej Chwalba i Adam Bartosz, dyrektor Muzeum Okręgowego w Tarnowie

SIERPIEŃ

1/08 *Wakacyjna Szkoła Plakatu* – warsztaty edukacyjne dla dzieci (w wieku 9–12 lat) w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Alfred Hałasa – plakaty*

s. 127

15/08 *Wakacyjna Szkoła Plakatu* – warsztaty edukacyjne dla dzieci (w wieku 5–8 lat) w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Alfred Hałasa – plakaty*

s. 127



17/08 Wizytacja międzyresortowa ds. Prezydencji RP w Unii Europejskiej 2011

20–22/08 Alpbach, Austria. Udział prof. Jacka Purchli w *European Forum Alpbach 2009*, gdzie uczestniczył w plenarnej dyskusji panelowej 1989–2009 – *from Revolution to Normality. Challenges of City Politics in Central Europe*

29/08 *Wakacyjna Szkoła Plakatu* – warsztaty edukacyjne dla dzieci (w wieku 9–12 lat) w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Alfred Hałasa – plakaty*

s. 127

WRZESIEŃ

3/09 Wizyta Móniki Velarde, I sekretarz i attaché ds. kultury Ambasady Meksyku w Warszawie; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

Wizyta robocza Marty i Anthony'ego Bradshaw w związku z przygotowywaną w mck wystawą *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema z kręgu Virginii Woolf*; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla, dr Monika Rydiger, Joanna Hojda-Pepaś

4/09 Wizyta kurtuazyjna Benjamin R. Ousley Nasemana – nowego konsula ds. prasy i kultury Konsulatu Generalnego USA w Krakowie, któremu towarzyszyła Iwona Sadecka; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla, dr Monika Rydiger, Agata Wąsowska-Pawlik

5–8/09 Oslo, Norwegia. Udział prof. Jacka Purchli i Ewy Wojtoń w 11 spotkaniu Komitetu Sterującego projektu *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii*. Ze strony norweskiej udział wzięli Reidun Laura Andreassen (Association of World Heritage Sites w Norwegii), Trond Taugbøl, Noelle Poppe oraz Alexander Ytteborg (Riksantikvaren)

s. 85

7/09 Wizyta gości UMK – delegacji Urzędu Miasta Norymbergii w składzie: Ulrich Maly, nadburmistrz Norymbergii, radni: Christiane Alberternst, Brigitte Wellhöfer, Max Höffkes, Christian Vogel oraz Norbert Schürgers, dyrektor Wydziału Kontaktów Zagranicznych Urzędu Miasta Norymbergii, i Anabel Schaffer, dziennikarka „Nürnberger Zeitung”. Gościom towarzyszyli przedstawiciele UMK: Krzysztof Grüner, dyrektor Biura Współpracy Zagranicznej, oraz Marek Bruno-Kamiński. W spotkaniu uczestniczyły dyr. Anna Gawron i Anna Śliwa.

9–14/09 Lwów, Ukraina. Udział Marzeny Daszewskiej i Agnieszki Antos w Targach Książki 16. Forum Wydawców. mck tym razem prezentowało swoje wydawnictwa na własnym stoisku

9–12/09 Udział prof. Jacka Purchli i dr Beaty Nykiel w XIX Forum Ekonomicznym. W moderowanej przez prof. Jacka Purchlę dyskusji *Kultura wobec żywiołów rynku. 20 lat po...* udział wzięli Magdaléna Vášáryová, dr Erhard Busek i prof. Jerzy Hausner

s. 79

11/09 Wizyta kurtuazyjna gości Urzędu Miasta Krakowa – delegacji rumuńskiej w składzie: Antoni Solomon, mer miasta Craiova, Mircea Diaconescu, główny architekt miasta Craiova, Marcel Berendei, główny architekt miasta Dolj, Marius Galbenusa, dyrektor konsorcjum Eurotop, Ignat Timar, prezes Towarzystwa Polsko-Rumuńskiego, oraz Marek Cholewka z Oddziału

Ochrony Zabytków Urzędu Miasta Krakowa; w spotkaniu uczestniczyła dyr. Anna Gawron

Wernisaż wystawy *Konrad Szrednicki. Poeta grafiki* z udziałem m.in. prof. Witolda Skulicza, prezesa Stowarzyszenia Międzynarodowe Triennale Grafiki (SMTG), prof. Adama Wsiotkowskiego, rektora Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, i Danuty Szrednickiej, żony artysty

s. 107



Przemówienie prof. Adama Wsiotkowskiego



Prof. Jacek Purchla prezentuje album towarzyszący wystawie



14/09 Collegium Novum uJ. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu plenarnym skożk

15/09 Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków

16/09 Wernisaż wystawy *Ingrid Ledent. Ciągłość pamięci* z udziałem m.in. artystki, Koena Haverbekego, przedstawiciela Rządu Flandrii w Warszawie, i prof. Witolda Skulicza, prezesa SMTG

s. 111



Przemówienie prof. Witolda Skulicza



Od prawej: Koen Haverbeke, Ingrid Ledent i Ivan Villemyns



16–17/09

Udział Anny Depowskiej i Karoliny Grabarczyk-Chocholek w zorganizowanym przez British Council, Wydział Strategii i Rozwoju Miasta UMK oraz Nowohuckie Centrum Kultury projekcie Future City Game, którego celem było wypracowanie pomysłu na stworzenie i utrzymanie przyjaznej, atrakcyjnej, twórczej oraz bezpiecznej przestrzeni publicznej w osiedlach Centrum B i C w Nowej Hucie.

16–19/09

Olsztyn. Udział prof. Jacka Purchli i prof. Krzysztofa Brońskiego w XVIII Powszechnym Zjeździe Historyków, odbywającym się pod hasłem *Powrót do źródeł*. Prof. Krzysztof Broński był jednym z referentów w panelu historyków gospodarki zatytułowanym *Miasta europejskie, gospodarka rynkowa* w ramach sesji 1: *Europa u źródeł*

21/09

Wizyta robocza Jana Sechtera, ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego Republiki Czeskiej w RP; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron, Agata Wąsowska-Pawlik i dr Monika Rydiger

23–25/09

Udział prof. Jacka Purchli w Kongresie Kultury Polskiej, na którym zaprezentował *Raport o systemie ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989*, przygotowany przez zespół pod jego kierunkiem (prof. Aleksander Böhm, dr Piotr Dobosz, Paweł Jaskanis i prof. Bogusław Szmygin). Prezentacja odbyła się w ramach panelu *W stronę systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce*, moderowanego przez prof. Franciszka Ziejkę. W obradach kongresu uczestniczyło także kilku pracowników MCK

25/09

Udział Anny Depowskiej w konferencji *Pomarańczowa wolność w kontekście biało-czerwonej transformacji*, zorganizowanej przez Wyższą Szkołę Europejską im. Księdza Józefa Tischnera i Instytut Badań nad Cywilizacjami

26/09

Seminarium konsultacyjne dotyczące Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie, zorganizowane na prośbę prezydenta Krakowa, prof. Jacka Majchrowskiego, z udziałem Andy Rottenberg, krytyka sztuki i kuratorki, prof. Piotra Piotrowskiego, dyrektora Muzeum Narodowego w Warszawie, Jarosława Suchana, dyrektora Muzeum Sztuki w Łodzi; ze strony UM w spotkaniu uczestniczyli: Filip Berkowicz, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury, Stanisław Dziedzic, dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK, Barbara Turlejska, zastępca dyrektora Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK, Anna Maria Potocka, dyrektor Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”. Gospodarzem spotkania był prof. Jacek Purchla. W spotkaniu uczestniczyła także Katarzyna Jagodzińska

Wizyta kurtuazyjna przedstawicieli Sejmowej Komisji Kultury: Iwony Śledzińskiej-Katarasińskiej, Małgorzaty Kidawy-Błońskiej i Kazimierza Kutza. W spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla i Agata Wąsowska-Pawlik

Wizyta gości UMK – delegacji niemieckiego Stowarzyszenia Grünes Gewölbe w składzie: książę Alexander von Sachsen, konsul honorowy Królestwa Hiszpanii, księżna Gisela von Sachsen, konsul honorowa Republiki Ekwadoru, księżniczka Irina zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg, hrabia Oliver von Dirsztay-Werner, właściciel wydawnictwa archiwalnego Werner w Monachium, hrabina Elyane von Dirsztay-Werner, Elżbieta Penderecka, André Henschke, dyrektor Michel de Montaigne Institut, dr Monika Bachtler, kurator Niemieckiej Fundacji Ochrony Zabytków, Uwe Hitzschke wraz z małżonką, prezes Towarzystwa Tramwajów Konnych w Döbeln, prof. dr med. Karl-Bernd Hüttenbrink, dyrektor Kliniki Otolaryngologii przy Uniwersytecie w Kolonii wraz z małżonką, Hartmut G. Knippscheer wraz z małżonką, Hans Krieger wraz z małżonką, Friederike Kübler, fotografka, dr Jürgen Müller, przedsiębiorca Board Consultants International, dr Martina Minning, z Państwowych Zbiorów Sztuki w Dreźnie, dr Florian Schilling, partner bci – Müller Schilling & Company, Martin Sillem, dyrektor Banku Conrad Hinrich Donner w Hamburgu, Ingeborg Steifensand, z Internationales Kulturmanagement Hamburg, prof. dr Dirk Syndram, dyrektor Stowarzyszenia Zielone Sklepienie oraz Zbrojowni Państwowych Zbiorów Sztuki w Dreźnie. Ze strony mck w spotkaniu uczestniczyli dyr. Anna Gawron i Janusz Ogonowski

28-30/09

Sankt Petersburg, Rosja. Udział prof. Jacka Purchli i senatora Janusza Sepioła (Rada Programowa mck) w promocji wydanej przez mck publikacji *Kraków i Sankt Petersburg. Dziedzictwo stołeczności*, która odbyła się w ramach Dni Krakowa w Petersburgu



28/09–1/10

Bruksela, Belgia. Udział Joanny Sanetry-Szeligi w Europejskim Forum Kultur zorganizowanym przez Dyрекcję Generalną ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej

29/09

Nowy Sącz. Wizyta Zoltána Gyalókeyego w Muzeum Okręgowym, spotkanie dotyczyło serwisu AHICE

PAŹDZIERNIK

1/10

Seminarium dla nauczycieli krakowskich szkół *Metodyka prowadzenia warsztatów edukacyjnych i plastycznych dla dzieci i młodzieży*, prezentacja planu warsztatów edukacyjnych mck na rok szkolny 2009/2010

1–4/10

Miskolc, Węgry. Udział Zoltána Gyalókeyego w roboczym spotkaniu narodowych koordynatorów AHICE

s. 131



Spotkanie z Istvánem Paszternákiem, dyrektorem Północnowęgierskiego Oddziału Urzędu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego w Miskolcu



Narodowi koordynatorzy AHICE: Katarína Chmelinová (Słowacja), Zoltán Gyalókey (Polska), Erzsébet Marton (Węgry), Zora Wörgötter (Republika Czeska)

2–4/10 Budapeszt, Węgry. Udział Michała Wiśniewskiego w międzynarodowym spotkaniu dotyczącym projektu wystawy *Scales 1960–2010. Architecture–Cities–Landscapes–Europe*

3/10 Małopolski Urząd Wojewódzki. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu poświęconym 70. rocznicy utworzenia Legionu Czechosłowackiego w Polsce, zorganizowanym przez ambasadora Republiki Czeskiej, Jana Sechtera

4/10 Dzień Otwarty w MCK, w programie m.in. oprowadzanie po siedzibie MCK i wystawach *Ingrid Ledent. Ciągłość pamięci* oraz *Konrad Srzednicki. Poeta grafiki*, warsztaty dla dzieci i punkt informacyjny Akademii Dziedzictwa

s. 107,
111



5/10 Warszawa, MKiDN. Udział prof. Jacka Purchli, Agaty Wąsowskiej-Pawlik i Joanny Sanetry-Szeligi w spotkaniu dotyczącym konferencji ministrów kultury państw ASEM i naradzie przygotowawczej wyższych urzędników ASEM, mających odbyć się w MCK

s. 81

05–06/10 Udział dr Beaty Nykiel w międzynarodowej konferencji *Sztuka świata islamu i polsko-islamskie kontakty artystyczne*, zorganizowanej przez Polskie Stowarzyszenie Sztuki Orientu oraz Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” we współpracy z Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie oraz Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu

8/10 Udział dyr. Anny Gawron w II Forum Polityki Europejskiej (*Polska i Unia Europejska – współpraca, wyzwania i perspektywy*), organizowanym przez Instytut Studiów Strategicznych

8–10/10 Spotkanie przygotowawcze wyższych urzędników do konferencji ministrów kultury państw ASEM w Poznaniu w 2010 roku, która odbędzie się pod hasłem *Dziedzictwo i wyzwania współczesności*. W obradach wzięło udział 50 wyższych urzędników ASEM z blisko 30 krajów

s. 81



12/10 Wizyta pracowników Małopolskiego Instytutu Kultury



13/10 *Niektóre aspekty sztuki belgijskiej po II wojnie światowej* – wykład prof. Willema Eliasa (Vrije Universiteit Brussel) w ramach spotkań towarzyszących wystawie *Ingrid Ledent. Ciągłość pamięci*

s. 111



16/10 Teatr im. Juliusza Słowackiego. Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości jubileuszowej w dwusetną rocznicę urodzin Juliusza Słowackiego i w stulecie nadania jego imienia Teatrowi Miejskiemu w Krakowie

17/10 Inauguracja V edycji studiów podyplomowych Akademia Dziedzictwa. Wykład inauguracyjny *Przyszłość przeszłości* wygłosił prof. Jacek Purchla

s. 117



Wykład inauguracyjny prof. Jacka Purchli

19–20/10 Konferencja otwierająca polsko-norweski projekt *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii*. Przedsięwzięcie realizowane przez MCK we współpracy z Riksantikvaren

s. 85



Ję Enok Nygaard, ambasador Królestwa Norwegii w Polsce, oraz Unni Grønn, kierownik Riksantikvaren (Dyrekcja ds. Dziedzictwa Kulturowego) w Oslo; pomiędzy nimi tłumaczka Elżbieta Schjetne



Warszawa, udział Anny Depowskiej w Ogólnopolskiej Giełdzie Programów Edukacji Kulturalnej

19–21/10

Sejny. Inauguracja projektu polskiej sieci ALF *W poszukiwaniu utraconej Rzeczypospolitej. Polska jedno- czy wielokulturowa?*, realizowanego we współpracy z Ośrodkiem „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów”. Spotkaniu w Sejnach towarzyszyło seminarium objazdowe, którego uczestnicy odwiedzili m.in. Jedwabne, Tykocin i Kruszyniany

s. 135

21–25/10

Barcelona, Hiszpania. Udział Agaty Wąsowskiej-Pawlik w konferencji rocznej sieci European Network of Cultural Administration Training Centers (ENCATC)

Warsztaty w Małopolsce dla uczestników projektu *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii*

s. 85



Spotkanie w klasztorze Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej

22/10

Biblioteka Główna AGH. Udział Anny Strzebońskiej w spotkaniu Rady Dyrektorów Bibliotek kzb

23/10

Udział prof. Jacka Purchli w sesji *Memoria et historia*, zorganizowanej przez PAU, na której wygłosił referat *Kraków a polski mit narodowy*

24–25/10

Cottbus, Niemcy. Udział prof. Jacka Purchli w konferencji *World Heritage and Cultural Diversity – Challenges for University Education* na zaproszenie Brandenburgische Technische Universität Cottbus, na której wygłosił referat *Toward a Heritage Protection System. The Dilemmas of the Polish Transformation* oraz uczestniczył w dyskusji przy okrągłym stole *World Heritage Education – the Future of UNESCO Chairs*

25/10

Wrocław. Spotkanie prof. Jacka Purchli z prezydentem miasta Rafałem Dutkiewiczem i wiceprezydentem Jarosławem Obremskim

26/10 Austriacki Konsulat Generalny. Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości z okazji Święta Narodowego Republiki Austrii

27/10 Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Prezydium skożk

Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu zorganizowanym w Krakowie przez Ambasadę Królestwa Norwegii w związku z odbywającymi się w siedzibie mck 28 października polsko-norweskimi warsztatami dotyczącymi Funduszu Wymiany Kulturalnej w ramach Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego; w warsztatach uczestniczyła dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN

28–31/10 Monachium, Niemcy. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w RIHA Journal Inaugural Conference & Workshop for Local Editors – spotkaniu lokalnych redaktorów nowego czasopisma akademickiego „RIHA Journal”

28/10 Konferencja i warsztaty szkoleniowe *Polsko-norweskie partnerstwa dla sektora kultury w ramach Funduszu Wymiany Kulturalnej*, zorganizowane w siedzibie mck przez MKiDN we współpracy z Ambasadą Królestwa Norwegii w Polsce, z udziałem podmiotów realizujących projekty finansowane z Mechanizmu Norweskiego (mck, Muzeum Narodowe w Krakowie i Ośrodek Praktyk Teatralnych Gardzienice). Podczas spotkania dyr. Anna Gawron przedstawiła realizowany przez mck polsko-norweski projekt *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii*

29/10 Warszawa, MKiDN • Spotkanie prof. Jacka Purchli z ministrem Bogdanem Zdrojewskim w związku z powołaniem w MKiDN zespołów ds. oceny wniosków i rekomendacji z Kongresu Kultury Polskiej; prof. Jacek Purchla powołany został na przewodniczącego Zespołu Zadaniowego ds. Ochrony Dziedzictwa • Udział prof. Jacka Purchli w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Fundacji Kultury

LISTOPAD

3/11 Berlin, Niemcy. Udział Joanny Sanetry-Szeligi i Roberta Kuska w spotkaniu niemieckiej sieci ALF

Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu *In vino fabula. Związki literatury i wina w kulturze zachodniej*, zorganizowanym przez prezydenta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego, Krakowskie Biuro Festiwalowe oraz Fundację „Tygodnika Powszechnego”

Wizyta kurtuazyjna Heinza Petersa, konsula generalnego RFN w Krakowie

Spotkanie prof. Jacka Purchli ze stypendystami programu Thesaurus Poloniae: dr Żanną Komar (Ukraina), prof. Mykołą Riabczukiem (Ukraina) i Józefem Porzeckim (Białoruś)

s. 139

4/11

Warszawa • Spotkanie prof. Jacka Purchli i Reginy Pytlik z Woldemarem Fydrychem „Majorem” na temat przygotowywanej wspólnie wystawy Pomarańczowej Alternatywy • МКІДН. Spotkanie prof. Jacka Purchli z ministrem Bogdanem Zdrojewskim na temat prac Zespołu Zadaniowego ds. Ochrony Dziedzictwa • Ambasada Republiki Czeskiej. Spotkanie prof. Jacka Purchli z ambasadorem Janem Sechterem na temat wystawy *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

5–7/11

Lublana, Słowenia. Udział prof. Jacka Purchli w RIHA General Assembly

5–8/11

Udział MCK w 13. Targach Książki w Krakowie

s. 142



Dr Żanna Komar podpisywała książkę *Trzecie miasto Galicji. Stanisławów i jego architektura w okresie autonomii galicyjskiej*, wydaną nakładem MCK

Warszawa. Udział Zoltána Gyalókeyego w spotkaniu ze słowackimi dziennikarzami w MKiDN oraz spotkanie w warszawskim Muzeum Narodowym dotyczące współpracy tej placówki z serwisem AHICE

Zaklinając czas – z Ingrid Ledent rozmawia Katarzyna Jagodzińska. Spotkanie zorganizowane w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Ingrid Ledent. Ciągłość pamięci*

s. 111



6–10/11

Göteborg, Szwecja. Udział Joanny Sanetry-Szeligi i Roberta Kuska w spotkaniu krajowych koordynatorów ALF

10/11

Tarnów. Wizyta Zoltána Gyalókeyego w Muzeum Okręgowym dotycząca współpracy tej placówki z serwisem AHICE

Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z okazji 90. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między USA i Polską (1919–2009)

14/11

Udział prof. Jacka Purchli w uroczystym posiedzeniu naukowym PAU w 137. rocznicę powstania Akademii Umiejętności i 20. rocznicę jej odrodzenia

17/11

Udział prof. Jacka Purchli w Wieczorze Wiedeńskim, zorganizowanym przez Biuro Miasta Wiednia – ComPress Kraków

Collegium Novum UJ. Udział prof. Jacka Purchli i Katarzyny Jagodzińskiej w inauguracji Ośrodka Studiów nad Historią Kultury Żydów Krakowskich na Wydziale Historycznym UJ

18/11

Udział prof. Jacka Purchli w kolejnym seminarium z cyklu *Dobre rządzenie*, zorganizowanym przez Katedrę Gospodarki i Administracji Publicznej UE, na którym wygłosił referat *W stronę systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce*

18–19/11

Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu *Polska XXI stulecia. Przemiany cywilizacyjne i kulturowe*, zorganizowanym przez Komitet Socjologii PAN

- 20/11** Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w sesji *Kultura się liczy*, zorganizowanej przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów



- 22/11** *Obudzić talent* – zajęcia dla dzieci zorganizowane we współpracy z firmą Canson jako jedno z wydarzeń towarzyszących *Galerii Mistrzów Canson* – wystawie prac polskich artystów tworzących na papierach tej firmy – która odbywała się w MCK

s. 127

- 23/11** Wizyta JM prof. Roman Niestroja, rektora UEK

- 24/11** Lanckorona. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu Fundacji Villa Artis

- 25/11** Warszawa, MKiDN. Spotkanie prof. Jacka Purchli i Joanny Sanetry-Szeligi z dr Moniką Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN, dotyczące konferencji ministrów kultury państw ASEM

- 26/11** Wernisaż wystawy *Parlament Europejski. Od środka*

s. 113



Dr Roland Goll, dyrektor Instytutu Goethego w Krakowie, i prof. Jacek Purchla



26–27/11

Gniezno, Muzeum Początków Państwa Polskiego. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w konferencji ICOM *Muzeum XXI wieku: teoria i praxis*, gdzie wygłosiła referat *Architektura przemysłowa w służbie instytucji sztuki współczesnej*

27/11

Biblioteka Główna awf. Udział Anny Strzebońskiej w roboczym spotkaniu bibliotekarzy systemowych bazy wspólnej KRAK8

28/11

Udział prof. Jacka Purchli i Reginy Pytlik w jubileuszu piętnastolecia działalności Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”

29/11

Magiczna sztaluga – kolejne zajęcia dla dzieci zorganizowane we współpracy z firmą Canson jako jedno z wydarzeń towarzyszących *Galerii Mistrzów Canson* – wystawie prac polskich artystów tworzących na papierach tej firmy – która odbywała się w MCK

s. 127

30/11

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady МНМК

Bunkier Sztuki. Udział prof. Jacka Purchli w krakowskiej premierze filmu dokumentalnego *Porwanie Europy*, poświęconego urbanistyce i architekturze Warszawy w dwudziestolecu międzywojennym

GRUDZIEŃ

2/12

Wizyta Rafała Dutkiewicza, prezydenta Wrocławia

3/12

Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości wmurowania aktu erekcyjnego Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie przy ul. Lipowej 4

Wizyta Ivana Godoya, dziennikarza Radia Senado, działającego przy Senacie Brazylii; w spotkaniu uczestniczyła dyr. Anna Gawron

4/12	Warszawa, MKiDN. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Zespołu Zadaniowego ds. Ochrony Dziedzictwa	
5/12	Dzień św. Mikołaja w MCK – warsztaty edukacyjne dla dzieci towarzyszące wystawie <i>Parlament Europejski. Od środka</i> . Nagrody dla dzieci ufundowane przez Wydawnictwo Zielona Sowa oraz IKEA Kraków	s. 127
9/12	Wizyta prof. Bénédicte Savoy z Institut für Geschichte und Kunstgeschichte Technische Universität Berlin; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla i Anna Śliwa	
10/12	Udział prof. Jacka Purchli w debacie <i>Arystokracja galicyjska – pomiędzy interesem własnym a narodowym</i>, zorganizowanej przez Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie; okazją do dyskusji było wydanie książki Sławomira Górzyńskiego <i>Arystokracja polska w Galicji</i> Wizyta Jacka Rulewicza i Wołodymyra Petrowycza Herycza, dyrektora Państwowego Rezerwatu Historyczno-Architektonicznego w Żółkwi	
11/12	Wizyta przedstawicieli Konsulatu Generalnego USA w Krakowie; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla i Agata Wąsowska-Pawlik Wizyta przedstawicieli Prezydium Parlamentarnej Grupy Sejmowej Litwy i Polski; w spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla i Agata Wąsowska-Pawlik	
15/12	Udział prof. Jacka Purchli w obradach Prezydium skożk	
17/12	Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków	
22/12	Udział prof. Jacka Purchli w plenarnym zebraniu skożk Udział prof. Jacka Purchli, Reginy Pytlik i dr Moniki Rydiger w spotkaniu organizowanym przez prof. Witolda Skulicza (SMTG) dla partnerów i sponsorów z okazji zakończenia tegorocznej edycji Międzynarodowego Triennale Grafiki	

KONFERENCJE SEMINARIA



DZIEŃ INFORMACYJNY I WARSZTATY NA TEMAT EUROPEJSKIEJ STOLICY KULTURY 2016

26–27 STYCZNIA

Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury (do 2000 roku Europejskiego Miasta Kultury) jest nadawany z inicjatywy greckiej minister kultury Meliny Mercouri. Inicjatywę wdrożono w 1985 roku uchwałą ministrów kultury zebranych w Radzie UE. Jako pierwsze, jeszcze w tym samym roku, tytuł ten uzyskały Ateny. Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie współpracy w dziedzinie kultury i promowanie trwałego dialogu na szczeblu europejskim. Projekty wydarzeń realizowanych w ramach przyznanego tytułu Europejskiej Stolicy Kultury powinny podkreślać wspólnotę oraz uwydatniać różnorodność kultur Europy i przyczyniać się do poszerzania wiedzy Europejczyków o sobie nawzajem¹. Od początku XXI wieku tytuł był przyznawany równocześnie dwóm miastom (z wyjątkiem specjalnego roku 2000, gdy nosiło go wspólnie 9 miast, oraz lat 2005 i 2006). Oficjalnie od roku 2009 tytuł otrzymuje jedno miasto ze „starego” i jedno z „nowego” państwa członkowskiego. Spośród polskich miast tytuł zdobył Kraków już w 2000 roku². Była to druga prezentacja Krakowa w ramach tej inicjatywy, bowiem wywalczył on sobie prawo do zorganizowania pierwszego Europejskiego Miesiąca Kultury (EMK), przedsięwzięcia Wspólnot Europejskich mającego na celu przybliżenie i promocję kultury i różnorodności kulturowej miast spoza granic Wspólnoty. Cele przyświecające Europejskiemu Miesiącowi Kultury były zbliżone do idei Europejskich Stolic (Miast) Kultury. Miały one jednak dodatkowe zadanie, czyli wyprowadzenie z izolacji miast leżących przed 1989 rokiem za żelazną kurtyną. W czerwcu 1992 roku, w okresie głębokich przemian politycznych i transformacji gospodarczej, Międzynarodowe Centrum Kultury, któremu powierzono rolę organizatora EMK, przedstawiło program 40 wydarzeń plenerowych, 30 wystaw i 60 wydarzeń teatralnych i muzycznych. Celem programu było „wykorzystanie Krakowa jako forum dla konfrontacji wybitnych zjawisk kultury europejskiej oraz pokazanie najciekawszych osiągnięć rodzimej sztuki. Dla krakowskiej i polskiej publiczności miała to być pierwsza na tak wielką skalę prezentacja tego typu”³.

Dla Polski rokiem szczególnym będzie 2016, kiedy to jedno z polskich miast wraz z miastem hiszpańskim będzie organizowało obchody w ramach esk. Dla miast organizatorów oznacza to przede wszystkim przygotowanie całorocznego programu wydarzeń kulturalnych i artystycznych. Ubieganie się o tytuł

1 Decision No 1622/2006/EC of the European Parliament and of the Council, of 24 October 2006, establishing a Community action for the European Capital of Culture event for the years 2007 to 2019.

2 Źródło: www.krakow2000.pl, data pobrania: 4 II 2010.

3 Jacek Purchla, *Europejski Miesiąc Kultury w Krakowie. Czerwiec 1992, mck, Kraków 1993*.



Dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN, i Bogdan Zdrojewski, minister kultury i dziedzictwa narodowego, podczas konferencji prasowej



Dzień informacyjny – przemówienie ministra Bogdana Zdrojewskiego



Uczestnicy warsztatów zgromadzeni w sali „Pod Kruki”

ESK, stający się coraz bardziej rozpoznawalną marką, może ponadto przyczynić się do stworzenia długofalowej strategii rozwoju miasta na bazie kultury, do inwestycji w infrastrukturę, nie tylko kulturalną, oraz do promocji miasta. Jedno z polskich miast, wybrane przez międzynarodowy panel ekspertów, będzie miało szansę zaprezentować i wypromować swój potencjał kulturalny na arenie międzynarodowej, korzystając m.in. ze wsparcia Komisji Europejskiej w postaci Nagrody im. Meliny Mercouri.

Wiele polskich miast, jak Toruń, Łódź, Warszawa, Lublin, Gdańsk, Wrocław, było niezwykle zainteresowanych startem w konkursie o ten prestiżowy tytuł. Z myślą o nich Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz z Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie zorganizowały 26 i 27 stycznia dzień informacyjny oraz warsztaty poświęcone problematyce ESK, a szczególnie konkursowi o tytuł w roku 2016 w Polsce. MCK, korzystając ze swego doświadczenia – nie tylko poprzez organizację EMK, ale także członkostwo w Sieci Europejskich Stolic Kultury i Miesiący Kultury oraz udział prof. Jacka Purchli w pracach ekspertów wybierających ESK – zajęło się przygotowaniem strony merytorycznej i organizacyjnej wydarzenia. W spotkaniu wzięło udział ponad 70 osób, przedstawiciele 15 miast, w tym ich prezydenci i dyrektorzy wydziałów kultury oraz często już mianowani pełnomocnicy ds. tytułu ESK.

Po konferencji prasowej z udziałem ministra kultury Bogdana Zdrojewskiego formuła spotkania w pierwszym, otwartym dla publiczności dniu przewidywała część oficjalną poświęconą ogólnemu omówieniu tematyki z udziałem m.in. ministra kultury i Jacqueline Pacaud, reprezentującej Komisję Europejską. O doświadczeniach Krakowa, noszącego tytuł w 2000 roku, mówił ówczesny dyrektor Biura Kraków 2000 europoseł Bogusław Sonik. Drugi dzień – warsztatowy – stał się okazją do rozmowy z przedstawicielami miast, które były, są lub będą ESK (Liverpool 2008, Linz 2009, Pecz 2010, Koszycy 2013, Luksemburg 1995, 2007, Wilno 2009, Essen – Ruhr 2010), a także z ekspertami zasiadającymi w panelach oceniających wnioski aplikacyjne (Jordi Pascual i Ruiz, Bert van Meggelen, Veronika Ratzenboeck, Bob Scott). Dodatkowe prezentacje dotyczyły kwestii procedury formalnej ubiegania się o tytuł, tworzenia budżetu, promocji i komunikowania się z prasą oraz monitorowania rezultatów całorocznych obchodów w czasie posiadania tytułu ESK. Dni informacyjne były pierwszym krokiem w długiej procedurze konkursu i selekcji polskich miast aspirujących do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016.

Joanna Sanetra-Szeliga

OŚRODEK STRATEGII I KOMUNIKACJI



Prof. Jacek Purchla i rabin David Rosen na wystwie *Świat przed katastrofą* w Menachem Begin Heritage Centre w Jerozolimie



Polscy uczestnicy konferencji (od lewej): prof. Aleksander Böhm, dr Agnieszka Sabor, dr Anna Niedźwiedź i ks. prof. Grzegorz Ryś oraz prof. Jacek Purchla

JEROZOLIMA I KRAKÓW „ŚWIĘTE MIASTA”

20–22 MARCA, JEROZOLIMA, IZRAEL

Celem konferencji było rozważenie roli, jaką w rozwoju współczesnych metropolii odgrywa czynnik religijny. Jerozolima i Kraków mają długą tradycję jako „święte miasta”, miejsca pielgrzymkowe różnych religii i grup wyznaniowych. Czynniki duchowy i symboliczny w dużym stopniu wpływają na ich układ przestrzenny, a także na sytuację gospodarczą. Trzydniowe seminarium na ten temat zostało zorganizowane przez Międzynarodowe Centrum Kultury wspólnie z UNESCO Chair in Urban Design and Conservation Studies oraz Bezalel Academy of Arts and Design z Jerozolimy, przy współpracy z Zakładem Studiów Miejskich i Dziedzictwa Kulturowego UNESCO działającym przy Katedrze Historii Gospodarczej i Społecznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Ponadto Instytut Adama Mickiewicza zapewnił wsparcie finansowe i logistyczne. Seminarium towarzyszyło przygotowanej przez MCK wystawie *Świat przed katastrofą. Żydzi krakowscy w dwudziestolecie międzywojennym*, prezentowanej w Menachem Begin Heritage Centre w Jerozolimie (od grudnia 2008 do sierpnia 2009) w ramach obchodów Roku Polskiego w Izraelu.

Dwa miasta, wydawałoby się odległe geograficznie i kulturowo, łączy sposób, w jaki religia decydowała o ich rozwoju oraz krajobrazie kulturowym. I w Jerozolimie, i w Krakowie różne wspólnoty religijne koegzystowały przez wieki, tworząc skomplikowaną etniczną i społeczną mozaikę. Czynnik mistyczny i religijny wpływał i wciąż wpływa na ich rozwój przestrzenny oraz na myślenie o ochronie i promocji dziedzictwa kulturowego. Podczas konferencji prześledzono fenomen wielokulturowości obu miast oraz uwypuklono znaczenie religii w procesie kształtowania tożsamości i pamięci. Postawione zostało pytanie o współczesne problemy miast, których dziedzictwo kulturowe wyrasta z niezwykłej, niematerialnej roli kultu. Wymienione problemy i pytania pozwoliły na omówienie kwestii ochrony i zarządzania „sakrum” w warunkach globalnej, rynkowej ekonomii oraz powiązanego z nią rozwoju ruchu turystycznego.

Stronę izraelską reprezentowali przedstawiciele najważniejszych instytucji naukowych Jerozolimy, oprócz Bezalel Academy także Hebrew University i Open University. Ze strony polskiej wykłady wygłosiło pięciu prelegentów: prof. Jacek Purchla, dyrektor MCK, a zarazem kierownik Katedry Historii Gospodarczej i Społecznej UEK, prof. Grzegorz Ryś, rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie, prof. Aleksander Böhm, reprezentujący Politechnikę Krakowską, oraz dr Anna Niedźwiedz z Instytutu Etnologii UJ i dr Agnieszka Sabor, dziennikarka „Tygodnika Powszechnego”, współautorka i jedna z kuratorek wystawy *Świat przed katastrofą*.

Michał Wiśniewski

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO



KULTURA A ROZWÓJ 20 LAT PO UPADKU KOMUNIZMU W EUROPIE

4–6 CZERWCA

Rok 2009 to rok dwudziestej rocznicy upadku komunizmu w Europie Środkowej i Wschodniej. 4 czerwca 1989 roku odbyły się pierwsze wolne wybory w Polsce, które dały początek politycznej i społecznej przemianie w tej części kontynentu.

Jak te zmiany wpłynęły na system zarządzania kulturą, politykę kulturalną czy wreszcie na samą działalność w tym sektorze? Jakie były trendy, wyzwania i rozwiązania w politykach kulturalnych w państwach europejskich przez ostatnie 20 lat i jakie są obecnie? Jak zmieniło się oblicze kultury od momentu upadku komunizmu?

Nad tym kwestiami debatowało ponad 50 ekspertów z całej Europy, zaproszonych do Krakowa przez Międzynarodowe Centrum Kultury i Radę Europy na pierwszą konferencję z cyklu CultureWatchEurope.

Celem sympozjum była analiza wpływu przemian politycznych przełomu lat 80. i 90. na politykę kulturalną państw europejskich. Zamierzeniem organizatorów było więc zbadanie, w jakim stopniu upadek systemów totalitarnych wpłynął na rozwój kultury oraz na ile przebieg i charakter transformacji determinują przyszłość tego sektora.

Konferencja miała formę wyjątkową – oprócz wykładów kilku osób niezwykle zasłużonych dla kultury i przemian w Europie (Magdalény Vášáryovej, Erharda Buska i Andrzeja Wajdy) całość spotkania opierała się na debatach i dyskusjach specjalistów w dziedzinie kultury, polityk kulturalnych, ekonomiki kultury, w tym naukowców, praktyków i decydentów. Podstawą do dyskusji był tzw. materiał kontekstowy, przygotowany przez zespół Pétera Inkeiego (Budapest Observatory). Tematy wiodące dyskusji panelowych dotyczyły transformacji, integracji i globalizacji, natomiast praca w grupach podzielona była według następujących zagadnień: dziedzictwo, sztuka, obywatele.

Konferencja zakończyła się przyjęciem wstępnych wniosków końcowych. Zawarto w nich najważniejsze konkluzje dotyczące pozycji kultury w politykach i strategiach rozwoju na poziomie narodowym, regionalnym i lokalnym. Podkreślono, że polityki kulturalne muszą opierać się na podstawowych wartościach, takich jak prawa człowieka, oraz na badaniach.

Podstawą polityk kulturalnych powinny być potrzeby społeczeństwa w zakresie kultury oraz równy dostęp i udział w kulturze wszystkich grup społecznych. Niezwykle istotna wydaje się także kwestia mobilności (w tym kontekście kwestie wizowe). Zwrócono także uwagę na problem integracji, nie tylko na płaszczyźnie Wschód–Zachód, ale i Zachód–Wschód oraz Wschód–Wschód, na kwestie przejrzystości w podejmowaniu decyzji oraz pozytywnego wykorzystania wpływów globalnych w tworzeniu polityki kulturalnej. Podkreślono





Robert Palmer, dyrektor ds. kultury, dziedzictwa kulturalnego i naturalnego Rady Europy, pomysłodawca cyklu CultureWatchEurope

wagę edukacji w zakresie kultury i sztuki, rolę odpowiedzialności w ochronie dziedzictwa, monitorowania sektora kultury i rozpowszechniania dobrych praktyk.

Otwarcie konferencji 4 czerwca było połączone z inauguracją nowych przestrzeni MCK, unowocześnionych i wyremontowanych dzięki wsparciu ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Dzień ten był otwarty dla gości z zewnątrz. Natomiast dwa kolejne dni spotkania odbywały się w formule zamkniętych sesji. W 2010 roku wydane zostaną materiały pokonferencyjne podsumowujące przebieg dyskusji ekspertów.

Joanna Sanetra-Szeliga

OŚRODEK STRATEGII I KOMUNIKACJI

< Wypowiedź prof. Andreasa Wiesanda, dyrektora Europejskiego Instytutu Komparatystycznych Badań nad Kulturą (ERICarts), podczas dyskusji podsumowującej konferencję



PRZESTRZEŃ KULTUROWA CZECH CZĘŚĆ 2

10–15 CZERWCA

Jest to opowieść osobista, choć powstała podczas wędrówek odbywanych z towarzyszami już od dziesięciu lat. Przez ten czas wiele się nawzajem od siebie nauczyliśmy. Nasze sądy, ukształtowane podczas wspólnych przeżyć, pozwalają odnieść się do nowych doświadczeń, jakie przynosi kolejna podróż – zawsze świetnie zorganizowana i tak zaprogramowana, by dotrzeć do tego, co najciekawsze. Tematyka każdej wyprawy związana jest z wielokulturowością i samą kulturą. Chociaż spostrzeżenia, naprędce robione, są z konieczności powierzchowne, to przekonaliśmy się, że refleksje na ich temat w ciągu roku, lektury i bieżące wydarzenia potwierdzają je i rzadko z nich potem rezygnujemy. Profesor Jacek Purchla, nasz kierownik, mówi, że w ten sposób grupa „ładuje akumulatory” na cały rok. Grupa to Rada Programowa Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie, zespół kilkunastu osób różnej specjalności: historyków, historyków sztuki, filozofów, socjologów, architektów i urbanistów.

Co roku w okolicy Bożego Ciała zaczynamy w Krakowie seminarium studyjne, po czym ruszamy na wybrany szlak międzykulturowej Europy, najczęściej Europy Środkowej. Tym razem były to zachodnie Czechy, a rok wcześniej penetrowaliśmy pogranicze czesko-śląskie. Idziemy szlakami kultury, zabytków, muzeów, zamków, kościołów, tych, które są dziś zapomniane, i tych, które nabierają znaczenia, czasem zupełnie nowego. Wśród naszych towarzyszy, nie będę ich wymieniał, każdy miał swój wkład w seminarium. Chcę jednak wspomnieć o Władku, filozofie znakomitym, a to dlatego, że zawsze gotowy do muzykowania, siadał tym razem często przy fortepianie czy klawiaturze organów, dając za każdym razem trafny komentarz do tego, czego doświadczaaliśmy. „Jestem grajkiem grupy” – mówił skromnie. Muzyka, jak to teraz oceniam, była ważnym tłem tej wyprawy. Swoistym komentarzem.

Po dłużej, interesującej i pełnej optymizmu rozmowie z ambasadorem polskim Władek siada do „szopenowskiego” fortepianu (zrobionej współcześnie, i to tylko w dwunastu egzemplarzach, kopii tego, na którym grał kompozytor), zaczyna Chopinem i kończy *Wełtawą* Smetany. Najbardziej oficjalnie.

A dzień wcześniej, w środę wieczorem przed Bożym Ciałem, praskie stare miasto w ogrodach ambasady polskiej składało hołd polskiej Solidarności. Koncert na otwartym powietrzu, kończący tygodniowy festiwal o polskiej drodze przemian, zgromadził czeskich i polskich wykonawców solidarnościowej muzyki. Zwracał uwagę świetny odbiór wyrażanego przez tę muzykę gorącego i bardzo indywidualnego sprzeciwu wobec zniewolenia. Śpiewający podkreślali ten personalizizm: „ja”, „mnie”, „dla mnie” powtarzało się wielokrotnie. Młoda publiczność przyjmowała te występy entuzjastycznie, reagując bardzo spon-tanicznie. Młodzi chcieli być razem, aby słuchać pieśni o osobistej wolności.

Było to jakże odmienne od obecnych polskich ceremonii solidarnościowych, obrządku starszych już ludzi, kiedyś złączonych wspólnym działaniem, a dziś politycznie skłóconych, zniewolonych przez swe wątpliwej wartości bieżące zaangażowanie. Oni te historyczne obchody wielkiego zwycięstwa ubierają w kostium narodowej celebracji. Zauważyliście, jak słowa „solidarność”, „solidarny”, „solidarnie”, ale także wszelkie odniesienia do Jana Pawła II utraciły swój autentyczny sens, a stały się zaklęciami w narodowych gustach. „Moja wolność”, którą wniosła kiedyś Solidarność, jest lepiej, bo osobiście, rozumiana i potrzebna tam w Pradze niż u nas. Znaczy to, że nam i Czechom czegoś brakuje, i to nie tego samego.

Nie pierwszy raz w dziejach jesteśmy tak blisko, a zarazem tak sobie odlegli.

Religia

Czy naprawdę Czechom chodzi o wolność? Czy też może o znalezienie własnej drogi w nowym świecie, co przestał się kierować regułami tamtej odrzuconej filozofii, według której należało zapomnieć o sobie i służyć kolektywowi? Wtedy w Polsce było to wielkie wołanie o podmiotowość, gdy Czesi postrzegali swój los jako wynik gry potężnych sił politycznych. Ta odmienność jest nadal obecna na marginesie rozważań o minionym dwudziestoleciu. Polskiemu „dokonaliśmy” przeciwstawia się tamtych „dokonano za nas”. Kto? Gorbaczow, Ameryka, KGB, CIA, oligarchowie naftowi? Nawet Papież podczas wizyty w Sejmie powiedział tylko: „Ale się nam wydarzyło”, chociaż wielu oczekiwało, że będą to słowa o polskim zwycięstwie.

Dziś Czesi jakby tęsknili za podmiotowością i przyklaskują solidarnościowemu o nią wołaniu. Stąd to osobiste podejście do Solidarności, która wywoływała w ogrodach ambasady tyle entuzjazmu.

Marksizm był religią kolektywu i nie wypracował koncepcji wolnej jednostki, choć o niej dogmatycznie rozprawiał; moje czeskie obserwacje wskazują, że Czechom także chodzi o podmiotowość jednostki i to pragnienie ma wymiar filozoficzny, a właściwie religijny. Marksizm był religią i zdobywał dla swego monopolu wolną przestrzeń, usuwając konkurentów. Do dziś to pole nie zostało wypełnione i sprawa wolności jednostki dotyczy religii, której w tym kraju ateistycznym brakuje. Tak w naszej wędrówce po opuszczonych świątyniach dotarliśmy do ważnego współczesnego antropologicznego problemu.

Mimo przeżywanego przez Polaków pewnego znużenia Kościołem, pozbawionego dziś wielkiego a bliskiego nam przywódcy, nadającego mu moc, Kościołem sprowadzonym do rachunku interesów, dla polskiego obywatela czeski ateizm jest czymś trudnym do wyobrażenia. Dali nam to odczuć nasi inteligentni kierowcy; dla nich kościoły bez wiernych oraz inne objawy nowego pogaństwa były czymś godnym pogardy.

Czesi sami odkrywają ten brak, stwierdzają, że nie wolno utonąć w pragmatycznym życiu zapatrzonego w telewizor piwosza, jak nam to wielokrotnie powtarzano. Toteż otwarcie na religię okazują ludzie wykształceni, intelektualiści, jeśli nawet nie większość inteligencji. Prawie każda z liczących się w polityce czy kulturze postaci zbliża się do Kościoła, jakiegoś Kościoła. Tu poszukiwania są szerokie. Gdy w Polsce Kościół po latach wyrafinowanego myślenia Wojtyły, Tischnera, Twardowskiego orientuje się na pragmatyków, dziś wykształcony Czech, jeżeli zwraca się ku religii, to bliższy jest tamtemu polskiemu Kościołowi, bo taki właśnie jest mu potrzebny. Czy i w tym rozmijamy się z naszymi południowymi sąsiadami? Brak historycznej synchronii.

Romański kościół w Kyjach, na przedmieściach Pragi, jest bogatszym bratem naszego krakowskiego kościółka Najświętszego Salwatora. Zachował swe cechy obronne, które w czasach najazdów, wojen husytów (bardzo dwuznaczny ruch czeski, łączący odrodzenie, obronę Czech przed Niemcami, reformę Kościoła z utratą pozycji Czech w Europie, rewolucyjnym niszczycielstwem i cywilizacyjnym zapóźnieniem – dziś te ostatnie są bardziej widoczne) i agresywnych innowierców pozwoliły załodze przetrwać. Teraz ma bardzo skromną parafię i zdeterminowanego proboszcza. Ksiądz Edward Walczyk jest Polakiem, który święcenia przyjął z rąk czeskiego biskupa. To jest jego druga parafia. Od początku pojmował swą pracę jako misję wśród neopogan. W pierwszej parafii uczył dzieci, by się nie wstydziły swojej wiary, bo ona jest sprawą zbyt poważną, by mieć w stosunku do niej wątpliwości. Dziś jego następca z tej postawy się wycofuje i prosi, by go nie pozdrawiać na ulicy, gdy idzie bez kolaratki. Wstydzi się. Dzieci – parafianie księdza Walczyka, tego nie rozumieją. Ten zaś ma swoją strategię daleką od prozelityzmu, co najwyżej polegającą na moralnym usprawiedliwianiu religii: „Staramy się przekonać neopogan, że Kościół może być społeczności potrzebny, angażując parafian w prace dla ekologii, to znaczy na przykład w zbieranie śmieci”. Coś podobnego opowiadali kiedyś misjonarze o swej służbie w Chinach.

W Pilźnie podobne słowa, ale ze znacznie bardziej pesymistycznym wnioskiem, słyszymy kilka dni później w Wielkiej Synagodze. „To wewnętrzny Holokaust – powie przewodniczka. – Synagoga już przestała być miejscem kultu. Nie ma wiernych, nie ma obrządku. Jesteśmy miejscem koncertów i wystaw”.

Lecz pater Walczyk nie rezygnuje, metodycznie, powoli, ale z rosnącym entuzjazmem odnotowuje efekty swojej pracy. W jego parafii aktywni są ludzie wykształceni.

Jego drobne w istocie sukcesy stawiają go przed znacznie poważniejszymi wyzwaniem. Z woli biskupa ma zbudować świątynię w robotniczej dzielnicy Pragi. Tam, podobnie jak kiedyś w Nowej Hucie, kościoła nie ma i nigdy nie było. Ale tam też brak jest wiernych. Czy tę *mission impossible* ksiądz Walczyk zawdzięcza opinii, że skoro Polacy potrafili odczarować socjalistyczny proletariatus, to i teraz może mu się udać? Na chórze kościoła Władek gra w zapowiedzi nowego zadania *Kiedy ranne wstają zorze...*

Kościół Świętego Jerzego na górze Rzip to miejsce narodowego kultu. W czasach prehistorycznych legendarny Czech miał tu powiedzieć swemu bratu Lechowi, że dalej nie będzie wędrował, bo właśnie dotarł do swojej ziemi i bierze ją w posiadanie. Lechowi też się tu podobało, bracia pokłócili się i Lech odszedł na północ. Trzeci brat, Rus, w tej legendzie nie jest znany, należy przypuszczać, że został dopisany później, i to ze względów koniunkturalnych. Ta opowieść o Lecho-Czeskim braterstwie mogłaby być jedną z piękniejszych legend nowej Europy, ale nią nie jest. O Lechu wspomina tylko czeska wersja przewodnika, niemiecka i angielska milczą. Dla innych ludów Europy nie warto wspominać, że Czecha i Lecha nazywano braćmi. Szukałem obecności Lecha w sklepie z pamiątkami. Równie daremnie jak Sobieskiego w kioskach na Kahlenbergu. Takie miejsca służą w dalszym ciągu czystym nacjonalizmowi. Tymczasem góra Rzip i jej świątynia są miejscami protonarodowego kultu. Każdy prezydent kraju musi corocznie pielgrzymować na szczyt Rzipu, a świeżo poślubione pary też pokonują tę drogę. Mimo że pod wezwaniem świętego Jerzego – kościół na Rzipie służy narodowemu kultowi czeskiej państwowości. Ale nie europejskiej rodziny.



Sudeckie kresy

Drogi religii kierują nas na obszar wielokulturowy, zwany Krajem Sudeckim. Tu religia nabiera narodowego zabarwienia. Teren określany umownie Krajem Sudeckim to różne ziemie, leżące jednak nie tylko na peryferiach kraju, obszary o populacji mieszanej etnicznie, a łączy je to, że je właśnie Czechosłowacja oddała Hitlerowi w Monachium, a potem Niemcy utraciły w Poczdamie. Wyliczmy: tak zwane niemieckie Czechy ze stolicą w Libercu, na pograniczu z Saksonią, Kraj Sudecki ze stolicą w Opawie na Śląsku, niemieckie Morawy Południowe ze stolicą w Znojmie, przy granicy z Austrią, i Okręg Szumawski ze stolicą w Wimperku, na pograniczu bawarskim.

Ludność czeska została stąd wypędzona przez hitlerowców, co spowodowało napływ nowych Niemców, ludność niemiecka stara i nowa po zakończeniu wojny, na mocy dekretów Edwarda Benesa, też została wypędzona. Tak powstawała nie wypełniona do końca próżnia i gdziekolwiek się tu pojedzie, spotyka się albo miejsca puste, albo zamieszkane przez tak zwanych u nas ptaków, którzy nigdy nie byli związani z tą ziemią. Kresy jako obszary utracone wskutek decyzji polityków i oczyszczone środkami przymusu z ludzi miejscowych, ale głęboko zapisane w ich tożsamości.

Stale słyszymy, że mieszka tu przypadkowy i zróżnicowany konglomerat Czechów i Słowaków, słabo zintegrowany z miejscem osiedlenia. Cóż, zjawisko dobrze nam znane. Więcej, dość powszechny fenomen europejski, gdzie związek ludzi z ich małą ojczyzną nie jest ani silny, ani – wskutek dalszych migracji – trwały. Obecnie przyczyną wykorzenienia jest ekonomia.

Różnice narodowe krzyżują się z religijnymi. Mieszkający tu katolicy, husyci oraz protestanci na każdej z tych ziem mieli inny stosunek do przejmowanego dziedzictwa i jego narodowej tożsamości.

Kraje libereckie i szumawskie tego niejednolitego obszaru były przedtem katolickie, i to zarówno gdy chodzi o Niemców, jak i o Czechów. Przejmujące je po 1947 roku władze czeskie bardzo szybko okazały się barbarzyńsko ateistyczne. Do figury Matki Bożej z Dzieciątkiem strzelali żołnierze Lidovej Armady w Starym Hrozňatovie koło Chebu, dając dowód swemu stosunkowi zarówno do Niemców, jak i do wiary. Pozostawione tu wielkie kościoły i klasztory nie są dziś potrzebne nikomu. Wielki wkład kulturowy i cywilizacyjny zapisany w dziedzictwie nie ma społecznego właściciela. O jego użyciu zadecyduje państwo. To najbardziej dramatyczne doświadczenia tej wędrówki.

Wielki norbertański klasztor w Tepli był właścicielem największej w Czechach kościelnej domeny, na jej terenach wybudowano kiedyś uzdrowsko Mariańskie Łaźnie. Za czasów komunistycznych były tu koszary wojskowe. Dziś, ograbiony i opuszczony, oczekuje na lepszy los. We wnętrzach pozostała wspaniała biblioteka z około 80 000 wolumenów. Planowano, że zostanie rozparcelowana po innych księgozbiorach republiki. Wspaniała i za komuny niedostępna, dziś przyciąga oczy zwiedzających, ale nie czytelników. Kiedyś przedmiot pożądania, ale tak długo niedostępny, aż przestał ludzi interesować, gdy można do niego dotrzeć. Wobec doświadczeń polskich ma to tę wyższość, że księgozbiór ocalał. W większości po łacinie, jest w dzisiejszej Europie skarbnicą martwego języka. „Czuję się okradziony z dziedzictwa; nigdy nie miałem okazji nauczyć się łaciny” – to komentarz naszego nieco tylko młodszego współwędrowcy.

W innym, też olbrzymim, klasztorze pocysterskim w Plasach, przeznaczonym tylko dla sześćdziesięciu zakonników (trudna do zrozumienia rozrzutność, z pewnością mająca swoje wyjaśnienie), widzimy skutki procesu upadku. Klasztor – ofiara wojen husyckich, potem pożaru, komunistycznej gospodarki i ogólnego rabunku. Niezwykłe pomysły rozwiązań budowlane: wentylacji, ogrzewania, stabilności budynku – wzbudzają podziw zwiedzających. A u przewodnika smutny uśmiech nad zmarnowanymi cudami inżynierii. W narożnych wielkich pokojach mieszczą się pozostałości apteki i infirmerii. We wnęce pod ściennym malowidłem stoi fortepian, reszta opuszczona. Fortepian jest sprawny. Władek siada i gra. Rezonans niezwykły. Instrument napęnia pustą przestrzeń potężnym dźwiękiem, wręcz grzmotem.

Rozproszeni w wielkiej sali w milczeniu słuchamy. Z lawiny bogatych akordów przebija się motyw znajomej melodii. „Święty Boże, Święty Mocny, Święty a Nieśmiertelny, zmiłuj się nad nami...” i dalej „od powietrza, głodu, ognia i wojny zachowaj nas, Panie...” – słowa przypominają się same.

W 1995 roku klasztor został wpisany do rejestru zabytków. To znaczy, że odpowiedzialność za niego bierze państwo.

I w tym miejscu nowa refleksja. Jak wiele się zmieniło i w Europie, i w naszych umysłach, że pamiętając bezlitosne i celowe niszczenie historycznych polskich pamiątek, dziś tak autentycznie jesteśmy wzruszeni złym stanem zabytków, które jednak przetrwały. Cudzych zabytków czy naszych, Europy?

Na granicy z Bawarią odwiedzamy dwa obiekty blisko miasta Cheb. Jest niedziela, ale wielkie sanktuarium maryjne w Chlumie zastajemy zamknięte. Msza święta będzie o 10.00, odprawi ją Polak, zakonnik wędrujący z posługą od świątyni do świątyni. Wiernych tylko osiemnastu. Opiekunka świątyni, pani Seidlerová, urodziła się w Holandii, ale od lat jest miejscową parafianką, jedną z tych, które nie ukrywały za czasów komunistycznych swej pobożności. Powiada, że dawnych parafian można jeszcze znaleźć, ale głównie po bawarskiej stronie, oni czasem odwiedzają świątynię, łożą na kościół. Kiedyś parafia łączyła wiernych bez względu na to, czy byli to Niemcy czy Czesi. Rozpętany nacjonalizm lat wojny w nią ugodził. Seidlerová dodaje: „Rozumiał to polski Papież, w czasie naszej wizyty w Watykanie określił tak właśnie naszą tożsamość: jesteśmy ludźmi naszej patronki”.

W Starym Hroznatovie koło Chebu, dokładnie na linii granicznej z Bawarią, stoi świątynia Lorety, domu Świętej Rodziny. Właściciele tego miejsca, rodzina Hartów, była niemieckiego pochodzenia, ale stale podkreślała swoją lojalność wobec czeskosłowackiej republiki. Dziś żaden z Hartów już nie żyje, a ich rodzina jest wzorem religijnego przetrwania.

I raptem tuż obok, kilkanaście kilometrów dalej, zasadnicza zmiana, gdy chodzi o świątynię i kapłanów. W Novym Dvorze w 2004 roku zbudowano nowoczesny klasztor Trapistów. Zaprojektowany przez brytyjskiego architekta Johna Pawnsa jest wyśmienitym przykładem minimalizmu w architekturze. Białe mury, jasne wnętrza z niezwykłym światłem. Gdyby nie niestaranność wykonawcza, bo tynk już odlatuje, byłby to budynek wzorcowy. Dostanie się do niego jest dla gości utrudnione. Można wejść tylko w czasie modlitw, a i to zależy od zgody i humoru zakonników. W środku obowiązuje absolutne milczenie. Dwudziestu siedmiu młodych mnichów z różnych krajów izoluje się od świata zewnętrznego dzięki surowej regule.

Trapiści wywodzą się z reguły cysterskiej, zakonu zaszczipiającego kiedyś cywilizację w Europie. Otwartego na wiernych i uczącego gospodarowania.

U trapistów, zapewne w wyniku ewolucji ich podstawowej reguły, to otwarcie jest niewidoczne. Tak jakby bracia bali się kontaktów z ludźmi.

Zachwyceni architekturą, ale zde gustowani wykonawstwem; pod wrażeniem chorału gregoriańskiego, lecz zaskoczeni bezradnością w komunikowaniu z ludźmi, bo to nie wiadomo, czy podadzą rękę na pożegnanie – nie wiedząc, komu wręczyć artystyczne wydawnictwa, które przywieźliśmy w prezencie, opuszczamy to wyjątkowe miejsce. Dziwimy się, dlaczego tam, gdzie tak silne są ludzkie potrzeby moralnego przewodnictwa, rozkwita zakon wewnętrznego doskonalenia.

Kresy

Cały penetrowany przez nas obszar to czyjeś kresy, przestrzeń utraconej ojczyzny, w większości Niemców, ale też Czechów. Zamieszkane przez ludzi, którzy pojawili się tu z innego świata. Kresy to zjawisko europejskie, a szczególnie Europy Środkowo-Wschodniej. Znamy je my, znają Niemcy, Węgrzy, Serbowie, wszędzie tam, gdzie władza polityczna wysiedlała pod przymusem dotychczasowych mieszkańców. Dziś, gdy przyjazd jest możliwy, nie ma komu wracać. Co najwyżej odwiedzić. Europa sentymentalnych podróży do źródeł. Ci, którzy pamiętają, są starzy. A więc przyjeżdżają, ale czują, że to dzisiejsze nie jest tym, co było.

Na gumnie wielkiego pałacu Metternichów w Kynžvarcie z obór zrobiono hotel i restaurację, tu można się zatrzymać, zjeść i popatrzeć. Potężnymi samochodami przyjeżdżają starzy mieszkańcy, dziś Bawarczycy. Są też młodszy, ci korzystają z kuchni i niskich cen, są gadatliwi, może nawet nadmiernie. Za to starsi, milczący, wpatrzeni w to, co pozostało, a jest stertą starych dachówek na środku podwórza; dla innych dowód porządkowania, dla nich zniszczenia. Siedzą, milczą, wiedzą, że to nie to, że ich czas na tej ziemi przeminął. Tylko potwierdzają to przekonanie. Nie słuchają gadulstwa młodszych. Obiecują sobie, że znowu przyjadą, ale nie wiedzą, czy na pewno.

Uzdrowiska

Zachodnie Czechy słyną z wód. W środku tej kresowej krainy trzy słynne uzdrowiska: Karlovy Vary (Karlsbad), Mariánské Lázně i Františkovy Lázně. Na trzecie zabrakło nam czasu. Pierwsze jest w doskonałym stanie. To nim obok Pragi Czechy naprawdę słyną w świecie. Pełne zagranicznych gości. Odwiedzane przez celebrytów, których można tu spotkać. Międzynarodowe, ale tak naprawdę trójnarodowe: Czechów, Niemców i Rosjan. Nie brak też Arabów, kobiet w azjatyckich szatach, Persów, Uzbeków, Mongołów. To także kurort eurazjatycki. Zbyt mało Amerykanów, by go uznać za globalny, lecz może przez to atrakcyjny. Eurazjatyckość ma w sobie coś z minionej epoki, tej sprzed pierwszej wojny. Niemcy mieszkają najczęściej w Grandhotel Pupp nad bulwarem, a Rosjanie wyżej, w hotelu Imperial, ale jest też wiele innych wspaniałych hoteli i przytulnych pensjonatów. Goście rosyjscy wzbudzają największe zainteresowanie, podobno dzielą się na trzy kategorie: bogatych, nowobogackich i mafiozów. Do Rosjan w ich własnym języku kierowanych jest wiele reklam, zwłaszcza oferujących kupno rezydencji. Drogo, bardzo drogo. Poza wodami, na które się przecież przyjeżdża, i licznych pijalni są tak zwane kolumnady, czyli miejsca do przechadzek, picia wód, konwersacji, pokazu mody. Nadto teatr, koncerty, kasyna, sklepy: z biżuterią, towarami luksusowymi. Ale to tylko preludium do dni festiwalu filmowego. Stroje eleganckie, panie zadbane, panowie demonstrują swoją



W bibliotece klasztoru Norbertanów w Teplic



Praga, Ministerstwo Kultury Republiki Czeskiej – spotkanie z wiceministrem kultury Františkem Mikešem

zamożność. Długo nie da się wytrzymać. Drzemiący w fotelu kolumnady kloszard przywraca właściwe proporcje.

Mariańskie Łaźnie, Mariánské Lázně – kurort młodszy, kiedyś środowisko bohemy. Ale dziś to przeszłość. Wybitni goście byli tu przed ponad wiekiem. To miejsce koncertów Chopina, ulubiony kurort Edwarda, księcia Walii. Dziś uzdrowisko dla zwykłych ludzi, wczasowe – to trafne określenie. Ma budynki hotelowe z ładnymi fasadami i piękny park wzdłuż deptaku. Może się jeszcze odrodzić, powalczyć o prymat z Karlsbadem. Na razie trzeba przetrzymać kryzys. Publika uboższa, przeciętna, wiele zniekształconych ciał, umęczonych twarzy, strojów gorszych lub „kościółkowych”, jak mówią u nas o odświętnym ubraniu. Bardziej czeski niż międzynarodowy.

Mariańskie Łaźnie mają problem z symbolami swej tożsamości. W alei parkowej monument „wdzięczności” z masztami na flagi i mensą na odpowiednie napisy. Tylko nie wiadomo, komu tę wdzięczność okazać. Przedtem był tu napis poświęcony Armii Czerwonej, ale przecież wiadomo, że wyzwolicielem był Amerykanin. Wraz z odzyskaniem niepodległości napis „ku czci” skuto, ale nie zastąpiono go dowodem chwały armii generała George’a Pattona, która przepędziła hitlerowców, aby potem się wycofać. Pattonowi poświęcono medalion na tym samym deptaku. Napis głosi: „Na počest osvobození města Americkou armádou”. Więc tamto wyzwolenie załatwione, a co z nowym? U nas napisano by coś o Solidarności, ale aksamitna rewolucja to nie taka silna marka.

Prywatne zamki

Czesi słyną u nas z przeprowadzonej reprivatyzacji. Owszem, są zamki prywatne, ale ich reprivatyzacja była bardzo skomplikowana. Czeska arystokracja poważnie wymieszała się z niemiecką. Natomiast kryterium narodowe stało się istotne dla uznania praw do odzyskania własności. Dlatego zamków nie odzyskiwano, lecz wykupywano. Majętne rodziny mogły sobie na to pozwolić. Dobrym przykładem jest zamek w Chyších, własność rodziny Lažanskich, rozrzuconej po całym świecie. Rodzina założyła fundację; w jej skład weszło blisko stu jej członków. Sprawę odbudowy powierzono hrabiemu Vladimírowi Lažanskému. Ten pracuje ciężko, by wykupiony od państwa w 1997 roku zamek doprowadzić do dobrego stanu. Odbudowuje dwa piętra, wznosi dalej zamek, urządza, ozdabia rodowymi pamiątkami. Zamek jest muzeum prywatnym, lecz kolekcja jego zbyt uboga, by ściągnęła wielu turystów. Pieniądze za bilety nie pokryją kosztów remontu i utrzymania, a już samo pielęgnowanie parku (12 ha trawnika) musi kosztować. Zamek nie ma być hotelem ani ośrodkiem konferencyjnym. Reprivatyzacja nie oddała gruntów, pól, lasów. Na razie rozwiązaniem okazało się otwarcie małego lokalnego browaru dzięki ujęciu dobrej wody. Czesi lgną do piwa i lubią produkty lokalne, jeżeli tańsze. To piwo, które piłem, nie może konkurować z produktami wielkich czeskich browarów; reklamuje się je jako ekologiczne.

Zamek Gargamela

Tymczasem pojawia się nowa oferta turystyczna – „zabytek” świeżo zbudowany. Ludzie mówią: Zamek Gargamela.

Zamek Červený Újezd niedaleko Pragi powstał dlatego, że niedawno pewien czeski przedsiębiorca obiecał swojej ukochanej, że jej wybuduje zamek. Na początek wygląda to pięknie i romantycznie. Ale on buduje zamek na polach i urządza go, a to już pachnie Szwejkiem, może nie tym, co dzielny wojak przeżył, ale o czym opowiadał w swoich licznych umoralniających gawędach.



Plasy – przy makiecie kompleksu klasztornego

Nie wiem, jak wyglądają sprawy uczuciowe przedsiębiorcy; istnieje, sam widziałem, jak chodził, a nawet biegał po zamku. A zamek nie jest wcale projektem obeznanego z przeszłością architekta, lecz fantazją zaczerpniętą z filmów rysunkowych. Nie miejsce tu, by go opisywać. Co nowego oferuje? Z pewnością wiele osób, dowiedziawszy się o tej fantazji, przyjedzie ją zobaczyć, tak jak przyjeżdżają do Disneylandu. A ponieważ jest tam restauracja z „historycznym” czeskim jedzeniem i piwem z kilku dobrych browarów, nadto zespół ubrany w stroje renesansowe gra starą muzykę smyczkową – na pewno się to podoba, bo wybór piw dobry, jedzenie nieciekawe, ale w tym kraju to nic dziwnego, a muzyka na hulasz bliska Czechom, bo są wrażliwi na te dźwięki. Zwiedzanie zamku jest w pewnym sensie obowiązkowe, nie wiem, co znaczy „w pewnym sensie”, ale nas obowiązywało. Otóż eksponaty są dwojakiego rodzaju. Jedne to różne wymyślone i zamówione zapewne u kowala kukły rycerzy, ich koni, w końcu zbroi i broni. Zasługują na to, by spuścić na nich zasłonę milczenia. Drugie natomiast to przeróżne, po części autentyczne, po części kopiowane, narzędzia rolnicze oraz sprzęty służące do hodowli i prowadzenia gospodarstwa domowego, czyli rozmaite, że się tak wyrażę, e t n o g r a f a l i a, które pomieszczono we wnętrzach zamkowych przypadkowo i bez pomysłu, ale żeby było ładnie. Tak też sąsiadują ze sobą koła młyńskie, prasa do wina i maszynka do lodów i nikt się nie zastanawia, czemu je tak połączono. Bo ma być ładnie? Przeszłość jako kreacja tego, co dzisiaj ma się podobać prostemu człowiekowi, tu z pewnością prostemu piwoszowi, to formuła nienowa, za to mało ambitna. A fakt, że dzieje się to w kraju bogatym w zabytki i opuszczone historyczne wnętrza, dowodzi, że przekorny duch Szwejka nad nim się unosi.



Loket – widok na zamek i kościół św. Wacława

Ostatnia muzyka pod historycznym miastem

Kilka nocy spędziliśmy w hotelu w miasteczku Loket. Loket, czyli Łokieć – i kształt łokcia mają zakola rzeki Ohrzy, nad którą miasteczko leży. Jego historia sięga XIII wieku, kiedy to książę Władysław II zbudował na skale twierdzę, a miasto się wokół niej skupiło. Jest Loket miasteczkiem pięknym, romantycznym, ma zdrowe powietrze, a bicie zegara na wieży wyznacza rytm życia jego mieszkańców.

Podczas ostatniego wieczoru naszego pobytu w dolinie Ohrzy, naprzeciw mostu, odbył się koncert, jednego z wielu w tym kraju, słynnego chóru Aleksandrowa, kiedyś eksportowego zespołu Armii Czerwonej. Grali i śpiewali bardzo pięknie, chciałem napisać, pięknie jak zawsze, ale nie jest to prawda – grali i śpiewali jeszcze piękniej, jakby cały czas od upadku komunizmu doskonalili repertuar. Były to znane nam dobrze smutne pieśni, w tym ta o beznadziejnym życiu bradiagi, który nad Bajkałem przeklina swój los.

Koncert był piękny i oczywiście się podobał. W zgodnej reakcji nie było jednak tej spontaniczności co pięć dni wcześniej na koncercie solidarnościowej pieśni wolności.

Wówczas też wszystko, co przez ten czas przeżyłem i obserwowałem w Czechach, ułożyło się w mej głowie. A więc dążenie do wolności, poszukiwanie moralnego porządku, odchodzenie pięknej, lecz trudnej do zrozumienia historii oraz wabiące dźwięki cudzych imperiów, narodowych czy globalnych, które nakłaniają do spokoju i pogodzenia się z losem.

prof. dr hab. Jerzy Mikułowski-Pomorski

RADA PROGRAMOWA MCK



Uczestnicy dyskusji *Kultura wobec żywiołów rynku. 20 lat po...*



Redaktor Leopold Unger przysłuchuje się debacie

XIX FORUM EKONOMICZNE W KRYNICY

9–12 WRZEŚNIA

W ramach XIX Forum Ekonomicznego w Krynicy, którego myślą przewodnią była w tym roku *Solidarność europejska – 20 lat po rewolucji*, Międzynarodowe Centrum Kultury zorganizowało panel dyskusyjny, tym razem poświęcony zagadnieniu przemian ustrojowych i ekonomicznych po roku 1989 oraz ich wpływowi na zmiany w sferze kultury w krajach Europy Środkowej.

W moderowanej przed dyrektora mck, prof. Jacka Purchlę, dyskusji zatytułowanej *Kultura wobec żywiołów rynku. 20 lat po...* udział wzięli przedstawiciele świata polityki i kultury Austrii, Słowacji i Polski. Wśród omawianych zagadnień znalazły się pytania o tempo transformacji sektora kultury i jego reformę systemową, wpływ żywiołów rynku na kulturę oraz kultury na zjawiska rynkowe, rolę państwa i samorządu w tworzeniu i promocji kultury, proporcje i współzależności pomiędzy kulturą wysoką i masową, a wreszcie wykorzystanie potencjału kultury dla zrównoważonego rozwoju.

Po wprowadzeniu prof. Jacka Purchli jako pierwsza głos zabarała Magdaléna Vášáryová, socjolog, aktorka i dyplomata, była ambasador Czechosłowacji w Austrii i Słowacji w Polsce, założycielka Słowackiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej, a od 2006 roku posłanka do parlamentu z ramienia Słowackiej Unii Demokratycznej i Chrześcijańskiej – Partii Demokratycznej. Następnie wypowiadali się dr Erhard Busek, prawnik i polityk, były wicekanclerz Austrii i wieloletni burmistrz Wiednia, były przedstawiciel Austrii ds. rozszerzenia UE, a obecnie rektor Uniwersytetu w Salzburgu i wykładowca Jean Monnet programme Komisji Europejskiej, oraz prof. Jerzy Hausner, polityk i ekonomista, kierownik Katedry Gospodarki i Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, ostatnio współautor szeroko komentowanego raportu o finansowaniu i zarządzaniu instytucjami kultury, przedstawionego na Kongresie Kultury w Krakowie odbywającym się tuż po zakończeniu Forum Ekonomicznego.

Żywej, pełnej odniesień do literatury, teatru i środkowoeuropejskich kontekstów, dyskusji, toczonej jednak w szerszej europejskiej perspektywie, przysłuchiwał się zaproszony w charakterze komentatora Aleksandr Fomenko z Moskwy, dyrektor Centrum Badań Konkurencji, profesor Uniwersytetu Handlowo-Ekonomicznego, który przedstawił rosyjski punkt widzenia na poruszone w trakcie konferencji kwestie.

Przedstawione podczas spotkania zagadnienia spotkały się z odzewem nielicznej niestety publiczności. Szczegółową relację z panelu z wieloma komentarzami do wystąpień, zwłaszcza Magdalény Vášáryovej i Jerzego Hausnera, zamieścił Marek Staniszewski w swoim blogu, uznając panel mck za najciekawszą propozycję bloku tematycznego nauka i kultura przedstawioną w pierwszym dniu Forum.

dr Beata Nykiel

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO



SPOTKANIE PRZYGOTOWAWCZE DO KONFERENCJI MINISTRÓW KULTURY PAŃSTW ASEM

8–10 PAŹDZIERNIKA

Asia-Europe Meeting (ASEM) jest nieformalną platformą dialogu i współpracy pomiędzy 27 państwami członkowskimi Unii Europejskiej, Komisją Europejską, 16 krajami azjatyckimi¹ i Sekretariatem ASEAN². Jej celem jest wzmocnienie relacji między dwoma regionami w duchu wzajemnego szacunku i równości. Podstawowymi cechami ASEM są jego nieformalność, wielostronność tematyki podejmowanej podczas dyskusji, nacisk na równość wszystkich stron, działanie na wysokim oficjalnym szczeblu (spotkania ministrów i wysokich urzędników) oraz na poziomie społeczeństw krajów członkowskich (sieci współpracy). Co dwa lata organizowany jest szczyt ASEM (na zmianę w Europie i w Azji), będący najwyższym szczeblem podejmowania decyzji. Ponadto organizowane są spotkania ministrów (m.in. spraw zagranicznych, finansów, gospodarki, kultury) w latach, w których nie ma szczytu, oraz spotkania wyższych urzędników. Działania ASEM można podzielić na trzy grupy: 1. polityka, m.in. walka z terroryzmem, migracja, prawa człowieka, ochrona dzieci, wpływ globalizacji; 2. gospodarka i finanse, m.in. współpraca nad zniesieniem barier w handlu i inwestowaniu, reforma finansów i polityki społecznej, dialog nad kwestiami podejmowanymi przez WTO; 3. kultura i nauka, m.in. wzmocnienie współpracy między Europą i Azją, współpraca w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

Na początku roku 2009 Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zleciło MCK opiekę merytoryczną nad konferencją ministrów kultury państw ASEM, która ma się odbyć w Poznaniu we wrześniu 2010 roku. Prof. Jacek Purchla wraz z prof. Jerzym Malinowskim, prof. Bogusławem Szmyginem i prof. Andrzejem Tomaszewskim weszli w skład Rady Programowej spotkania ministrów ASEM, któremu przewodniczy dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Pierwszym etapem przygotowań było opracowanie głównej problematyki konferencji o roboczym tytule *Heritage and the Challenges of the Present* i zaproponowanie kilku tematów szczegółowych, którym mogłyby być poświęcone warsztaty tematyczne. MCK we współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Sztuki Orientu (PSSO) opracowało następujące propozycje: *Heritage Education* (oprac. MCK), *Intercultural Dialogue and the Contemporary Times* (oprac. PSSO),

1 Brunei, Kambodża, Chiny, Indonezja, Indie, Japonia, Korea, Laos, Malesja, Mongolia, Myanmar, Pakistan, Filipiny, Singapur, Tajlandia, Wietnam.

2 Association of South East Asian Nations (Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej), do którego należą Malesja, Filipiny, Tajlandia, Indonezja, Singapur, Brunei, Wietnam, Laos, Birma i Kambodża.



Conservation of Monuments, Including Paper and Wood (oprac. psso), *Heritage and Development. Managing Historic Cities* (oprac. mck), *Cultural Heritage and Contemporary Threats* (oprac. mck). Przygotowany materiał został rozesłany do resortów kultury państw ASEM.

W dniach 8–10 października odbyło się pierwsze spotkanie przygotowawcze wyższych urzędników (SOM ASEM), którego celem była dyskusja nad zaproponowaną tematyką spotkania ministrów kultury, przyjęcie wstępnej agendy spotkania oraz wybranie i zatwierdzenie tematów warsztatów towarzyszących spotkaniu ministrów. Po omówieniu spraw logistycznych i organizacyjnych przedstawiciele państw ASEM zajęli się kwestią warsztatów. Zaproponowano połączenie niektórych tematów oraz poszerzenie innych. W rezultacie wybrano następujące zagadnienia, którym zostaną poświęcone warsztaty: 1. *Heritage awareness* (oprac. mck); 2. *Intercultural Dialogue. Heritage Policies* (oprac. psso);



3. *Heritage and Development. Management Historic Sites* (oprac. mck); 4. *Heritage and Contemporary Threats* (oprac. mck). Najprawdopodobniej trzeci temat będzie opracowywany szczegółowo i moderowany przez mck we współpracy z partnerem z Indonezji.

W ramach spotkania uczestnicy zwiedzili Kopalnię Soli w Wieliczce oraz Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”.

Joanna Sanetra-Szeliga

OŚRODEK STRATEGII I KOMUNIKACJI



Wystąpienie Sjura Mehluma w ramach I sesji



Wystąpienie Reidun Laury Andreassen w ramach II sesji

ZARZĄDZANIE MIEJSCAMI WPISANYMI NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO W POLSCE I NORWEGII

19–20 PAŹDZIERNIKA

Konferencja *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii* rozpoczęła bilateralny dwuletni polsko-norweski projekt pod tym samym tytułem. Pierwszy dzień obrad był otwarty dla publiczności zainteresowanej problematyką ochrony dziedzictwa, ze szczególnym uwzględnieniem wpisów na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO z terenu Małopolski. Dzień drugi w części przedpołudniowej wypełniły wystąpienia i prezentacje norweskich uczestników projektu, jak również polskich ekspertów oraz przedstawicieli władz samorządowych i konserwatorskich Krakowa i Małopolski. Obrady te dostępne były wyłącznie dla uczestników projektu.

Konferencję otworzyło wystąpienie dyrektora mck prof. Jacka Purchli, który przedstawił ideę projektu realizowanego przez Centrum we współpracy z Riksantikvaren (Dyrekcją ds. Dziedzictwa Kulturowego). Wystąpieniu towarzyszyła prezentacja krótkiego filmu o modernizacji siedziby mck, zrealizowanej dzięki funduszom z Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Następnie głos zabrał minister Tomasz Merta, podsekretarz stanu i konserwator generalny w MKiDN, który wskazując na wagę dziedzictwa kulturowego, mówił o filozofii jego ochrony w kontekście Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz założeń projektu polsko-norweskiego. W części otwierającej konferencję głos zabrali również JE Enok Nygaard, ambasador Królestwa Norwegii w Polsce (któremu towarzyszyła Sidsel Bleken, odpowiedzialna za koordynację realizacji polskich projektów z Norweskiego Mechanizmu Finansowego) oraz Unni Grønn, kierownik wydziału Riksantikvaren w Oslo, która powitała zebranych w imieniu norweskiego partnera projektu oraz pokrótce zaprezentowała działalność Riksantikvaren i zasady ochrony dóbr kultury w Norwegii.

Pierwszą sesję roboczą, moderowaną przez prof. J. Purchlę, wypełniły wystąpienia polskich i norweskich ekspertów w zakresie ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego oraz zarządzania dziedzictwem. Jako pierwszy zabrał głos reprezentujący Politechnikę Lubelską dr hab. Bogusław Szmygin, prezes Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS, który w referacie: *Lista Światowego Dziedzictwa UNESCO – charakterystyka problematyki w Polsce na tle sytuacji międzynarodowej*, ustosunkował się do zasad kwalifikacji na Listę Światowego Dziedzictwa, listy tentatywnej, zagadnień przestrzegania zaleceń UNESCO w obiektach wpisanych na listę, w tym stref buforowych oraz innych kluczowych zagadnień związanych z polskimi obiektami i miejscami wpisanymi na listę.

Jako drugi wystąpił Nils Marstein z Riksantikvaren. W wystąpieniu *Światowe Dziedzictwo UNESCO – globalna strategia i międzynarodowy kontekst*



Objazd studyjny po Małopolsce. Uczestnicy w kościele św. Leonarda w Lipnicy Murowanej

ustosunkował się, na podstawie materiału statystycznego oraz wybranych przykładów, do zasad kwalifikacji na listę tentatywną, ewolucji kryteriów wyboru obiektów i miejsc oraz do polityki poszerzania dotychczasowych wpisów itp.

Następnie głos zabrał specjalista w dziedzinie krajobrazu kulturowego prof. Aleksander Böhm z Politechniki Krakowskiej. W *Ochronie krajobrazu kulturowego w Polsce i jej przykładzie w Kalwarii Zebrzydowskiej* przedstawił i scharakteryzował akty prawne mające decydujący wpływ na ochronę krajobrazu kulturowego w Polsce oraz omówił różnice pomiędzy pomnikami historii, parkami kulturowymi i strefami ochronnymi w regionalnych planach zagospodarowania, umieszczając kontekst polski na tle prawa międzynarodowego, zwłaszcza przepisów UNESCO. Całość omawianych zagadnień zilustrował na zakończenie przykładem Kalwarii Zebrzydowskiej.

Kolejnym mówcą była Ragnhild Hoel z Riksantikvaren. Jej *Kompleksowe podejście do krajobrazu kulturowego – wielopodmiotowa współpraca w zarządzaniu* dotyczyło norweskiej filozofii ochrony krajobrazu kulturowego, z naszego punktu widzenia znacznie bardziej zbliżonego do naturalnego, a jednak uważanego przez Norwegów za krajobraz przekształcony przez człowieka. Ukazując specyfikę ochrony krajobrazu w kraju słabo zaludnionym, na znacznych obszarach, podkreślała znaczenie współpracy lokalnych społeczności – samorządów i organizacji pozarządowych, uwypuklając nadrzędną rolę Dyrekcji ds. Dziedzictwa Kulturowego.

Jako ostatni w tej sesji wystąpił Sjur Mehlum, także reprezentujący Riksantikvaren, który w referacie *Wyzwania związane z konserwacją architektury drewnianej w norweskich miejscach z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO* mówił na przykładzie drewnianego kościoła w Urnes o zasadach konserwacji architektury drewnianej w Norwegii oraz o opiece nad tradycyjnym rzemiosłem i jego znaczeniu dla prawidłowego utrzymania obiektów zabytkowych.

Sesję drugą poprowadził Trond Taugbøl z Riksantikvaren. Wystąpiło w niej czterech mówców. Jako pierwsza głos zabrała Reidun Laura Andreassen, reprezentująca Radę Światowego Dziedzictwa w Norwegii, zrzeszającą wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO norweskie miejsca i obiekty. Jej wystąpienie, zatytułowane *Rola władz samorządowych oraz organizacji pozarządowych*



Uczestnicy objazdu w Lanckoronie

w zarządzaniu i ochronie dziedzictwa kulturowego w Norwegii, podkreślało olbrzymie zaangażowanie tychże, przekraczające znacznie udział w ochronie dziedzictwa ich polskich odpowiedników, oraz ukazało na przykładach modelowe zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w ochronę narodowej kulturowej spuścizny.

Zaraz po niej wystąpił Marcin Zamoyski, prezydent Zamościa, a jednocześnie przedstawiciel silnie reprezentowanej na konferencji Ligii Polskich Miast i Miejsc UNESCO, stanowiącej polski odpowiednik organizacji reprezentowanej przez R.L. Andreassen. Bazująca w dużej mierze na modelowym, m.in. jeśli chodzi o pozyskiwanie środków europejskich, przykładzie Zamościa prezentacja zatytułowana *Rola samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych w systemie ochrony dziedzictwa naturalnego i kulturowego w Polsce* stanowiła doskonale uzupełnienie poprzedniego wystąpienia, będąc głosem w dyskusji na temat różnic w zaangażowaniu w ochronę dziedzictwa samorządów i organizacji pozarządowych obu krajów.

Następnym mówcą był Alexander Ytteborg z Riksantikvaren, który przedstawił *Prawne aspekty ochrony i zarządzania dziedzictwem kulturowym w Norwegii, ze szczególnym uwzględnieniem Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO*. Zaraz po nim, jako ostatni, wystąpił dr Piotr Dobosz, reprezentujący Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, który przedstawił *Aspekty prawne systemu ochrony dziedzictwa w Polsce*. Takie zestawienie wystąpień w obu sesjach pozwoliło uczestnikom spotkania na wychwycenie podobieństw i różnic w systemach ochrony dziedzictwa kulturowego oraz zarządzania obiektami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii. Tę część obrad zakończyła dyskusja podsumowująca obie sesje.

W kolejnym dniu konferencji kontynuowano obrady w trybie zamkniętym. W dwóch sesjach udział wzięli wyłącznie uczestnicy polsko-norweskiego projektu, a głos zabierali polscy eksperci oraz członkowie norweskiej delegacji. Sesję trzecią otworzyło wystąpienie Tronda Taugbøla, który bogato ilustrując swój wywód, omówił perspektywy współpracy z organizacją Światowe Dziedzictwo w Norwegii oraz dokonał przeglądu listy kandydatur do wpisu i aktualne nominacje UNESCO, koncentrując się na głównych kryteriach w doborze i zmianach zachodzących w selekcji miejsc i obiektów.

Kolejnym mówcą była Anna Marconi-Betka z Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie, reprezentująca tamtejszy Zespół ds. Światowego Dziedzictwa. W wystąpieniu zatytułowanym *Polskie wpisy na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO* w zwięzły sposób przedstawiła krajowe struktury odpowiedzialne za ochronę zabytków i dziedzictwo kulturowe oraz krótko scharakteryzowała polskie wpisy na Liście UNESCO.

Następnym prelegentem był prof. Zbigniew Myczkowski z Politechniki Krakowskiej, specjalista w zakresie krajobrazu kulturowego oraz pełnomocnik dyrektora KOBiDZ ds. programów ochrony krajobrazu kulturowego. W referacie *Ochrona i zarządzanie drewnianymi kościołami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO z terenu Małopolski* skoncentrował się na przedstawieniu zasad ochrony i zarządzania drewnianymi kościołami w Małopolsce, idei Szlaku Architektury Drewnianej oraz szczegółowej analizie wpisów kościołów w Lipnicy Murowanej, Binarowej i Sękowej.

Ostatnim mówcą w tej sesji był reprezentujący Zarząd Dziedzictwem Kulturowym Okręgu Hordaland Per Morten Ekerhovd, który scharakteryzował rolę zarządów regionalnych Dziedzictwa Kulturowego w Norwegii.

W sesji czwartej udział wzięli goście norwescy. Jako pierwsza wystąpiła Rita Johansen z Fundacji Archipelag Vega, która na przykładzie archipelagu przedstawiała efekty zaangażowania lokalnej społeczności w ochronę dziedzictwa kulturowego i naturalnego (*Kilka uwag na temat roli miejscowej społeczności w ochronie dziedzictwa na szczeblu lokalnym*). Następnie Lasse Bjørkhaug z Fundacji Bryggen w Bergen omówił urbanistykę i architekturę miasteczka rybackiego (*Kontekst urbanistyczny: Światowe Dziedzictwo jako integralna część organizmu miejskiego*), koncentrując się na konsekwencjach wpisu na Listę UNESCO wybranego fragmentu zabudowy. Przedostatni wystąpił Torbjørn Eggen z Rady Miasta Røros, który na przykładzie miasteczka górniczego scharakteryzował rolę i znaczenie rzemiosła artystycznego w pracach konserwatorskich. Ostatnim prelegentem była Lisen Roll z Riksantikvaren. Nawiązując do poprzedniego wystąpienia, przedstawiła *Nowe perspektywy Listy Światowego Dziedzictwa, poszerzenie wpisu górniczego miasteczka Røros z okolicami*. Obrady zamknęła podsumowująca dyskusja.

Po zakończeniu konferencji rozpoczęły się warsztaty organizowane w ramach seminarium objazdowego po wybranych miejscach Małopolski, będących uczestnikami projektu. W ramach pięciodniowego seminarium norweska grupa miała okazję zapoznać się z problematyką zarządzania miejscami wpisanymi na Listę UNESCO w Małopolsce. Odbłyły się liczne spotkania z przedstawicielami władz i organizacji odpowiedzialnych za wybrane obiekty – Kraków, Wieliczkę, Kalwarię Zebrzydowską, kościoły drewniane w Sękowej, Lipnicy Murowanej i Binarowej. Obie strony miały możliwość poznać się wzajemnie, nawiązać ściślejszą współpracę, która w założeniu ma być długofalowym efektem projektu.

Goście z Norwegii wnikliwie studiowali zaprezentowane im przypadki, szczególnie interesowali się skomplikowaną problematyką własności i kompetencji w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, pytali o wpływ turystyki na zarządzanie poszczególnymi miejscami, kwestię promocji i współpracy, a przede wszystkim o rolę społeczności lokalnych, ich zaangażowanie i świadomość posiadania tak cennych obiektów w najbliższym sąsiedztwie.

Ewa Wojtoń

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

WYSTAWY



PINO FEDELI

MALARSTWO

27 LISTOPADA 2008 – 27 STYCZNIA 2009

Dla Pina Fedelego dwuwymiarowa powierzchnia obrazu staje się polem przestrzennych poszukiwań. Zarówno kształty i formy, jak i kolory, ale także faktury – wszystko to służy artyście do zbadania ich relacji i współzależności w obrębie płótna. Te poszukiwania malarz podejmuje zawsze pod wpływem osobistych przeżyć i ważnych życiowych doświadczeń.

Urodził się w roku 1948 w Rzymie. Tutaj mieszka i pracuje do dziś. Kiedy w wieku osiemnastu lat w słynnej Caffè Greco poznał Giorgia de Chirica, był to dla młodego twórcy moment przełomowy, decydujący o dalszej drodze jego artystycznych poszukiwań.

Pittura metafisica de Chirica nie stała się bynajmniej dla Fedelego gotowym źródłem inspiracji. Nie powielił odrealnionych pejzaży opuszczonych miast, dziwnego *entourage* przedmiotów, pustki, manekinów. Dla poszukiwań metafizycznego sensu, rozwiązywania egzystencjalnych dylematów wybrał abstrakcję niegeometryczną, formy swobodne, o bardzo dalekich, ledwo uchwytnych aluzjach do rzeczywistości. Ale to, co szczególnie wyróżnia malarstwo Fedelego, to konsekwentnie doskonalona i rozwijana specyficzna technika malowania obrazów – *al fresco* – farbami z pigmentów mineralnych na cienkiej warstwie tynku pokrywającego płótno z juty. To pozwala mu uzyskać niepowtarzalne, chropowate efekty fakturowe. O sile i wyrazie kompozycji decydują kolory, ich synergia i kontrasty chromatyczne.

Szczególnie ostatnie dzieła intrygują nie tylko perfekcyjnie dopracowaną techniką fresku na płótnie, ale też wyrafinowanymi, bardzo efektownymi zestawieniami barw. Nasycona, ostra czerwień swobodnych, nieregularnych form kontrastuje z czernią i ultramaryną tła kompozycji. Intensywność barw pogłębia specyficzna „mięsista” faktura prac.

Artysta, obierając naturę za źródło inspiracji, łączy ślady realnych kształtów z formami odnoszącymi się do własnych odczuć i podświadomości.

Krakowska wystawa była pierwszą w Polsce prezentacją twórczości Pina Fedelego. Znalazły się na niej przede wszystkim najnowsze prace artysty z lat 2005–2008.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KURATOR WYSTAWY

dr Monika Rydiger

ARANŻACJA WYSTAWY

Pino Fedeli, dr Monika Rydiger, Oktawian Steliga

PROJEKT KATALOGU

Oktawian Steliga



MROCZNA STRONA WYOBRAŹNI SZTUKA ALFREDA KUBINA

28 PAŹDZIERNIKA 2008 – 27 STYCZNIA 2009

Zasłynął jako mistrz rysunku, genialny ilustrator książek i pisarz.

Alfred Kubin, nazywany „austriackim Goyą”, stworzył język plastyczny o niebywalej sile sugestii, pełen upiórów, demonów, widziadeł. Wystawa artysty w Galerii mck to pierwsza tak obszerna prezentacja jego twórczości w Polsce. Pokazywane prace – rysunki tuszem, kredą, malowane temperą i akwarele – pochodziły z kolekcji Landesmuseum w Linzu, która (po wiedeńskiej Albertinie) może się poszczycić największymi na świecie zbiorami sztuki Kubina.

W pracy nad kształtem i scenariuszem krakowskiej ekspozycji najistotniejsze stało się ukazanie zarówno unikalności i maestrii dzieł austriackiego twórcy, jak też jego fascynującej osobowości – tajemniczej, pełnej sprzeczności, naznaczonej tak geniuszem, jak i chorobą psychiczną, schizofrenią. Chodziło również o przełamanie stereotypu postrzegania tego artysty wyłącznie jako autora szokujących kompozycji, rysunków pełnych perwersyjnych, złowieszczych, często erotycznych treści. Kubin bowiem to jednocześnie mistrz groteski i czarnego humoru, wnikliwy obserwator codzienności i twórca niepozabawionych ironii scen rodzajowych. Mroczna, nieposkromiona wyobraźnia artysty pozwalała mu postrzegać otaczającą rzeczywistość w szczególny sposób. Odkrywać niejednoznaczność i niepewność ludzkiej egzystencji. Jej meandry, blaski i cienie. Genialny rysownik był również niezwykle utalentowanym pisarzem. Jego powieść *Po tamtej stronie*, wydana w roku 1907, pozostaje do dziś znaczącą lekturą, zwłaszcza dla miłośników literatury fantastycznej. Wybrane cytaty i reprodukcje zostały włączone w krakowską ekspozycję dzieł Kubina wraz z fragmentami niezwykle autobiografii malarza. Stanowiły one, wraz z kalendarium życia i twórczości, integralną część przedsięwzięcia, będąc jednocześnie komentarzem samego artysty do prezentowanych prac. W ten oto sposób wystawa stała się swoistą opowieścią twórcy o sobie, o trudnym życiu człowieka zmagającego się z samym sobą, z zawiłą rzeczywistością i z realiami Europy pierwszej połowy xx wieku.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KURATORZY WYSTAWY

dr Peter Assmann, dr Monika Rydiger

ARANŻACJA WYSTAWY

Małgorzata Radnicka

PROJEKT KATALOGU

Rafał Bartkiewicz



ŚWIAT PRZED KATASTROFĄ ŻYDZI KRAKOWSCY W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM

21 GRUDNIA 2008 – 21 SIERPNIA 2009,
JEROZOLIMA, IZRAEL

Wystawa *Świat przed katastrofą. Żydzi krakowscy w dwudziestoleciu międzywojennym*, wyprodukowana przez Międzynarodowe Centrum Kultury, zaprezentowana została w Jerozolimie. Wydarzenie to – z albumem w wersji hebrajskiej – wpisywało się w program Sezonu Polskiego w Izraelu, realizowanego przez Instytut Adama Mickiewicza. Ogromnej pomocy udzieliło Stowarzyszenie Krakowian w Izraelu, a zwłaszcza jego przewodnicząca Lili Haber. Partnerem izraelskim mck było Centrum Menachema Begina, fundacja powstała w 1993 roku, która realizuje liczne programy edukacyjne, naukowe, wystawiennicze i seminaryjne mające na celu kształtowanie izraelskiego społeczeństwa obywatelskiego.

Propozycja mck pokazania wystawy *Świat przed katastrofą...* w Centrum Menachema Begina spotkała się z wielką życzliwością. Zresztą krakowska prezentacja nie była pierwszą polską ekspozycją w tym miejscu; wcześniej przedstawiono tu żołnierzy Wojska Polskiego w okresie II wojny światowej. Kuratorki nieznacznie zredukowały scenariusz izraelskiej wersji wystawy, wychodząc z założenia, że musi ona być czytelna także dla tych, którzy nigdy w Krakowie nie byli. Główne założenie pozostało jednak niezmienione: nadal chodziło o to, by pokazać szczególny – spójny i konsekwentny – patriotyzm przedwojennych krakowskich Żydów, którzy w równej mierze czuli się Żydami, jak obywatelami odrodzonej Rzeczypospolitej. Wybór miejsca, gdzie pokazano *Świat przed katastrofą...*, okazał się trafny: odbiorcami wystawy byli nie tylko Izraelczycy urodzeni w Krakowie, ich dzieci i wnuki, ale również ci, którzy nie mają z Polską nic wspólnego. Co ważne, wśród zwiedzających znaleźli się zarówno reprezentanci izraelskich środowisk liberalnych, jak i ortodoksyjnych. Szeroko donosiły o niej tamtejsze media.

dr Agnieszka Sabor

WSPÓŁAUTORKA I JEDNA Z KURATOREK WYSTAWY

AUTORKI I KURATORKI WYSTAWY

dr Agnieszka Sabor, Barbara Zbroja, Katarzyna Zimmerer

OPRAWA PLASTYCZNA

Agnieszka i Rafał Bartkowicz

PROJEKT ALBUMU

prof. Ryszard Otręba



WINA I KARA

SPRAWIEDLIWOŚĆ W GRAFICE EUROPEJSKIEJ XVI–XIX WIEKU

13 LUTEGO – 19 KWIETNIA

Podjęta po raz siódmy współpraca MCK z Biblioteką Naukową PAU i PAN w Krakowie zaowocowała prezentacją zabytków szeroko ilustrujących pojęcie sprawiedliwości. Główny zrąb wystawy stanowiło 117 dzieł graficznych ze zbiorów Gabinetu Rycin Biblioteki, ale istotnym dopełnieniem były druki z Biblioteki Naukowej PAU i PAN oraz zabytki rzemiosła z Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Zgromadzone eksponaty przybliżyły ten niezwykle trudny temat współczesnym odbiorcom, identyfikującym Sprawiedliwość jedynie z postacią kobiety z wagą i mieczem w dłoniach oraz przepaską na oczach. Ekspozycja uświadomiła, jak ogromne znaczenie miało pojęcie sprawiedliwości dla naszych przodków, łączących z tą cnotą większość aspektów życia społecznego. Przygotowując wystawę, posłużono się zarówno przedstawieniami symbolicznymi, pełnymi odniesień do Biblii, jak i realistycznymi scenami.

Temat uporządkowano w kolejnych „odsłonach”, wyodrębnionych w ciągu ekspozycji. Wystawę otwierały: waga oraz słynna rycina Albrechta Dürera *Sol Justitiae*. Następnie w dziale *W kręgu Temidy* zaprezentowano personifikacje samego pojęcia (jako kobiety z różnymi atrybutami, ale też mężczyzny – prawnika) oraz współlistnienie ze sprawiedliwością innych cnót, skutkujące szczęściem ludzi. Alegoryczne sceny ilustrujące doskonałość Sprawiedliwości i działających w jej duchu władców sąsiadowały z wyobrażeniami podstępnych prawników, którzy nadużywają jej imienia.

Kolejne części: *Prawodawca i sędzia* oraz *Sceny sądowe*, pogrupowano, wychodząc od przykładów biblijnych i starożytnych – ponadczasowych wskazówek dla sędziów i zwykłych ludzi. Znalazły się tu portrety wybitnych teoretyków prawa, których prace położyły podwaliny pod współczesne rozumienie tego pojęcia, oraz sceny sądowe oddające przebieg procesu przed trybunałem. Wybitni legislatorzy spoglądali na starodruki z prawnymi przepisami zgromadzone w gablotach pośrodku sali, którymi od końca xv wieku posiłkowano się w procesach, w tym także na podręczniki uczące zwalczania czarownic. W obrębie tej części umieszczono przedmioty nawiązujące do sprawowania wyroku: kłódki, bicze, łańcuchy i miecz katowski (eksponaty z Muzeum Historycznego). Dzięki temu zwiedzający, którzy chcieli przejść bezpośrednio do działu *Zbrodnia i przestępcy*, uznawszy część sądową za mniej interesującą, zapoznali się z pewnymi aspektami procesu sądowego. Wśród przykładów wykroczeń i występków – poczynając od biblijnej zbrodni Kainowej – dominowały wizerunki czarownic oraz sceny rozbojów. Te ostatnie bardzo często ukrywały drugie, moralizatorskie dno. Słynna seria *Nieszczęścia i okropności wojny* Jacques’a Callota wprowadziła temat zbrodni wojennych na ludności cywilnej. Natomiast za pomocą portretów uwidocznione zostało wielkie zainteresowanie, jakim w nowożytnej Europie cieszyły się opowieści o wyczynach przestępców.



Paralelnie do wykroczeń, czyli odpowiednio szeroko i rozpoczynając od biblijnego *Wygnań z raju*, potraktowano temat kary. Wiele przedstawień ukazywało wydarzenia polityczne: karę śmierci, najczęściej głodowej, wykonywaną na posądzonych o zdradę stanu. Część obrazów przedstawiała więzienia wypełnione dłużnikami lub prostytutkami, część przewidywał charakter stosowanych kar – okrutnych, wykonywanych publicznie, z końcowym pohańbieniem zwłok skazańców. Protestem oświeconego społeczeństwa można nazwać *Publiczną sekcję zwłok mordercy* Williama Hogartha. Choć umieszczona obok scena mordu uświadamiała bezwzględność popełnionej wcześniej zbrodni, to nie budził aprobaty sposób potraktowania ciała mordercy. Refleksja o nadużywaniu kar wobec prostych obywateli nie była ludzom obca, skoro wielką rolę w świadomości społecznej odgrywało wspieranie więźniów i okazywanie im miłosierdzia. Ryciny pod nagłówkiem *Miłosierdzie i przebaczenie* dowodzą, jak budowano propagandowy wizerunek sprawiedliwego i miłosiernego władcy.

Ostatnim akordem wystawy były szesnastowieczne przedstawienia Sądu Ostatecznego. Ich twórcy skupiali się na pokazaniu świata potępionych, dzięki czemu sceny takie były dla śmiertelników istotnym ostrzeżeniem przed popełnieniem zbrodni czy grzechu. Równocześnie dominująca postać Chrystusa jako sędziego miała przypominać prawnikom o konieczności sprawiedliwego sądenia.

Omówione grupy zaaranżowano pod tytułowymi nagłówkami, dodatkowo – dla większej czytelności – zróżnicowano kolorystycznie *pas-partout*, w które oprawiono ryciny: począwszy od grafitowych, harmonijnie zestawianych z ciemnoniebieskimi tłami, aż do rzucającej się w oczy czerwieni (*Zbrodnia i przestępcy*). Czerwony kolor – wąskim pasem przeprowadzonym przez wszystkie sale – dopełniał całości aranżacji.

Układ ekspozycji zachowuje album powstały przy okazji wystawy, w którym znalazły się opisy i komentarze do wszystkich prezentowanych rycin. W tym bardzo okazałym wydawnictwie autorzy świetnie wykorzystali materiał do stworzenia ciekawej szaty graficznej; ponadto zadbali o wysoki poziom zamieszczonych reprodukcji.

Magdalena Adamska

GABINET RYCIN BIBLIOTEKI NAUKOWEJ PAU I PAN

SCENARIUSZ WYSTAWY

prof. Stanisław Grodziski

KURATOR WYSTAWY

Magdalena Adamska

ARANŻACJA PLASTYCZNA

Maciej Leśniak

PROJEKT ALBUMU

Katarzyna Wojtyga, Krzysztof Radoszek



BAUHAUS XX-XXI

DZIEDZICTWO WCIĄŻ ŻYWE

8 MAJA – 5 LIPCA 2009

Czy nowoczesność może być równocześnie dziedzictwem? Odpowiedź na to absurdalne z pozoru pytanie dała wystawa fotografii Gordona Watkinsona. Posługując się czarno-białą fotografią, pokazał on 12 najważniejszych przykładów architektury Bauhausu, zbudowanych przed 1933 rokiem, i zestawiał je ze zdjęciami współczesnych realizacji, kontynuujących zasady bauhausowskiego stylu w architekturze i dizajnie.

W roku 2009 minęło 90 lat od powstania słynnej szkoły projektowania, kierowanej kolejno przez Waltera Gropiusa, Hannesa Meyera i Ludwiga Miesa van der Rohe – wybitnych architektów i projektantów, którzy odcisnęli silne piętno na architekturze XX wieku. W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku, kiedy nastał postmodernizm, wydawało się, że idee Bauhausu wyczerpały się i zostaną zapamiętane jedynie jako kolejny rozdział historii architektury. Ale szybko się okazało, że dla wielu wybitnych architektów i dizajnerów lekcja Bauhausu wciąż jest aktualna i twórczo przetwarzana.

Na wystawie pokazane zostały m.in. tak znane obiekty, jak budynek wzorcowy Haus Am Horn, szkoła Bauhausu i domy dla wykładowców w Dessau, osiedle Dessau-Törten, urząd pracy w Dessau, willa Tugendhatów w Brnie, Niemiecki Pawilon z Wystawy Światowej w Barcelonie. Fotografie uzupełniały materiały historyczne: plany, szkice i rysunki. Wśród obiektów współczesnych nawiązujących do idei architektury wypracowanej przez Bauhaus można było zobaczyć m.in. realizacje Thomasa Pinka, Rolfa Discha, Grahama Phillipsa, Wernera Sobka, pracowni Sauerbruch Hutton, Wingårdhs, Ingvarsen Arkitekter, Fink+Jocher. Ekspozycję wzbogacano meblami i przedmiotami użytkowymi zaprojektowanymi przez artystów Bauhausu i produkowanymi do dzisiaj przez takie firmy, jak Knoll, Tecnolumen, Tecta i Thonet. Widzowie zobaczyli m.in. fotele Miesa van der Rohe, krzesła i stoliki projektu Marcela Breuera, Marta Stama, lampy Wilhelma Wagenfelda, Marianne Brandt i Hansa Przyrembla.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KURATOR WYSTAWY

Gordon Watkinson

ARANŻACJA PLASTYCZNA

Gordon Watkinson, Matthew Egan

PROJEKT ALBUMU (wydanego przez MCK wspólnie z Foto+Synthesis)

Gordon Watkinson, Matthew Egan

PROJEKT Druków Towarzyszących

Kuba Sowiński





**GABINET
DYREKTORA**

WEIMAR
NIEMCY
PROJEKT: WALTER GROPIUS
1929

DIRECTOR'S OFFICE
WEIMAR, GERMANY
ARCHITECT: WALTER GROPIUS
1929



**STAN
CZYN
SZKOL
RO**

Wnętrze hali produkcyjnej
z widokiem na system
podciągarek. W tle
widoczne są maszyny
i urządzenia produkcyjne.

**WIDOK
Z
WYŚCIEŁA**

Widok z wyściewa na
hale produkcyjnej.

**WIDOK
Z
WYŚCIEŁA**

Widok z wyściewa na
hale produkcyjnej.

**WIDOK
Z
WYŚCIEŁA**

Widok z wyściewa na
hale produkcyjnej.

**NOWE
NOWE WYŻ**
Czym były niegdyś
produkcyjne drewna
należące do
ROLF DISCH

ALFRED HAŁASA – PLAKATY

17 LIPCA – 6 WRZEŚNIA

Ekspozycja prac Alfreda Hałasy odbyła się w ramach cyklu wystaw Międzynarodowego Centrum Kultury stanowiących prezentację dorobku polskich twórców działających poza granicami kraju. Sztuka plakatu, w tym fenomen tzw. polskiej szkoły plakatu, ma wśród rodzimych artystów bogate tradycje, zaprezentowane prace zaś stanowią udany przykład tego rodzaju twórczości.

Alfred Hałasa przez lata związany był ze środowiskiem krakowskim. Na tutejszej ASP ukończył architekturę wnętrz oraz wzornictwo przemysłowe. Artystyczną aktywność łączy z działalnością pedagogiczną. Na stałe związany jest z Uniwersytetem Québec w Montrealu. Od lat osiemdziesiątych XX wieku współtworzy Centre de design oraz Design International, w których ramach odbywają się corocznie wakacyjne kursy dla młodych projektantów. Gros powstałych przy tej okazji i promujących to wydarzenie plakatów zaprezentowano podczas krakowskiej ekspozycji.

Pokazane na wystawie prace stanowiły przegląd dokonań artysty z ostatnich kilkudziesięciu lat. Bogaty zbiór plakatów z lat 1982–2009, stanowiąc przekrojącą prezentację dorobku twórcy, pozwolił prześledzić drogę jego artystycznego rozwoju, ewolucję warsztatu, kolejne inspiracje.

W pracach z lat osiemdziesiątych i początku dziewięćdziesiątych widać upodobanie do stosowania abstrakcyjnych układów, prostych brył geometrycznych, oszczędnej kompozycji. Echa pojawiających się wówczas form i rozwiązań będą stale obecne w twórczości artysty. W kolejnych latach Hałasa zaczyna coraz częściej wykorzystywać elementy figuracji, stosuje bliskie kadrowanie, fragment, kolaż. Charakterystyczny jest, nawiązujący do modernistycznej stylistyki, układ tekstu – dyskretnie wkomponowany w strukturę całości, rozmieszczony po diagonalu, tworzący promieniście rozchodzące się sekwencje, czasem ulokowany blisko krawędzi, wyróżniony paskiem koloru. Wyznacznikiem stylu artysty jest również intensywna gama barw. Hałasa z upodobaniem wykorzystuje wyraziste, dominujące nad całością kolory, często pokrywając nimi niemal całą powierzchnię plakatu. Tak dzieje się m.in. w pracy *Biesiada u hrabiny Kotłubaj* (2004), *Wieczór z Ritą Gombrowicz* (2006), *Andrzej Wajda – retrospektywa* (2007). Przemysłana kompozycja współgra z umiejętnym przetransponowaniem określonej idei na język sztuk plastycznych. Dla wyrażenia poszczególnych sensów artysta posługuje się skojarzeniem, przenośnią, wizualną metaforą, nie stroni od żartu, a nawet autoironii.

Stylistyka plakatu jest jak wiadomo w dużej mierze wypadkową funkcji, którą pełni, oraz specyficznych warunków, w jakich dokonuje się jego percepcja. Stąd też wynika potrzeba użycia skrótu, syntezy, lapidarność formy, posługiwanie się powszechnie czytelnym kodem.

Natalia Żak

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KONCEPCJA PREZENTACJI, WYBÓR PRAC,

PROJEKT KATALOGU I DRUKÓW TOWARZYSZĄCYCH

Alfred Hałasa



KONRAD SRZEDNICKI

POETA GRAFIKI

12 WRZEŚNIA – 15 LISTOPADA

Prezentacja twórczości Konrada Srzednickiego, zorganizowana wspólnie ze Stowarzyszeniem Międzynarodowe Triennale Grafiki oraz Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie, odbyła się w ramach cyklu wystaw poświęconych wybitnym profesorom tej uczelni. Wyjątkowość tegorocznej ekspozycji związana była z faktem, że artysta należał do inicjatorów Międzynarodowego Biennale (później Triennale) Grafiki.

Konrad Srzednicki uważany jest, wraz z Mieczysławem Wejmanem, za głównego przedstawiciela tzw. krakowskiej szkoły grafiki – zjawiska przypadającego na lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte ubiegłego wieku. Wcześniej był on również związany z warszawskim środowiskiem graficznym, w tym ze szczególnie istotnym dla rozwoju tej dyscypliny Stowarzyszeniem Polskich Artystów Grafików RYT. Już wtedy jednak, na przekór panującej wówczas modzie na drzeworyt, twórca świadomie zwrócił się w kierunku litografii i technik metalowych. Swoim wyborom wierny był do końca, osiągając w tych dziedzinach prawdziwe mistrzostwo.

Pośród bogatego zbioru *oeuvres* artysty na wystawie zaprezentowano różnorodność powstałych w ciągu kilkudziesięciu lat grafik. Obok wymienionych prac ekspozycja objęła oryginalne płyty cynkowe. Całości towarzyszyło archiwalne nagranie rozmowy Janiny Górki-Czarneckiej z twórcą, przeprowadzonej pod koniec jego życia.

Grafiki Konrada Srzednickiego charakteryzuje niezwykła maestria wykonania, przywiązanie do *métier*. Ciągłe eksperymentowanie z tworzywem, poszukiwanie nowych rozwiązań sprawiły, że artysta osiągnął niebywałą biegłość warsztatową, a sam proces dochodzenia do określonej metody stał się równie ważnym elementem pracy jak efekt końcowy.

Uwagę zwraca też malarski sposób ujmowania tematu. Twórca umiejętnie wydobywał subtelności walorowe i barwne, różnicował szarości, stosował aksamitne czernie. Z czasem zaczynał wykorzystywać intensywniejsze odcienie, posługując się mocnym akcentem koloru. Efektem są prace o silnych walorach wyrazowych – nastrojowe, liryczne, urzekające poetycką metaforą. Srzednicki chętnie podejmował tematykę związaną z naturą, wielokrotnie pojawia się u niego wątek marynistyczny. Ma to niewątpliwie związek z ogólnonarodową euforią spowodowaną odzyskaniem dostępu do morza, powszechną modą na nadmorskie kurorty i sporty wodne. Artysta, sam zapalony żeglarz, z upodobaniem odtwarzał motyw żaglówki, morskich zatoczek, portów, urokliwych przystani. Takie są prace *Piaskarze* (1954), *Frombork* (1959), *Porcik na bateryjce* (1959), *Na redzie Gdyni* (1961). Niekiedy opatrywał grafiki dowcipnymi tytułami, posługiwał się ironią, a nawet drwiną. Humorem urzekają prace: *Padam do złotych nóżek* (1968), *Już wychodzę* (1973) czy *Kot nadmorski* (1959). W kompozycjach odnaleźć można wątki osobiste: na wielu z nich pojawia się stylizowana postać kobieca – pierwsza żona artysty.



Pod koniec lat pięćdziesiątych w twórczości Srzednickiego da się zauważyć stopniowe odchodzenie od narracyjności i realizmu przedstawień na rzecz bardziej skomplikowanych struktur ewokujących nastroje bliskie marzeniom sennym, fantasmagorycznym wizjom. Surrealistyczny wyraz osiągany jest poprzez określone zabiegi kompozycyjne – nawarstwienie elementów, *horror vacui*, symultaniczność, różnicowanie wielkości. Cytaty z życia przemieszane zostają z marzeniami sennymi. Obok stale występujących motywów zaczęły pojawiać się sylwetki zwierzęce, w szczególności wyobrażenia koni. Doskonałą egzemplifikacją dojrzałej twórczości Srzednickiego i jednym z jego najbardziej rozpoznawalnych dzieł są właśnie *Konie św. Marka* (1963), które można było również oglądać podczas ekspozycji w MCK.

Wystawa prac Konrada Srzednickiego stała się okazją do zaprezentowania bogatej twórczości artysty, którego śmiało można zaliczyć do grona wybitnych



grafików polskich xx wieku. Prezentacja jego, wciąż zbyt mało znanego, dorobku miała w swym założeniu stać się *hommage* dla tego znakomitego artysty, który urzekał nie tylko twórczą wyobraźnią, ale i niezwykłą osobowością.

Natalia Żak

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

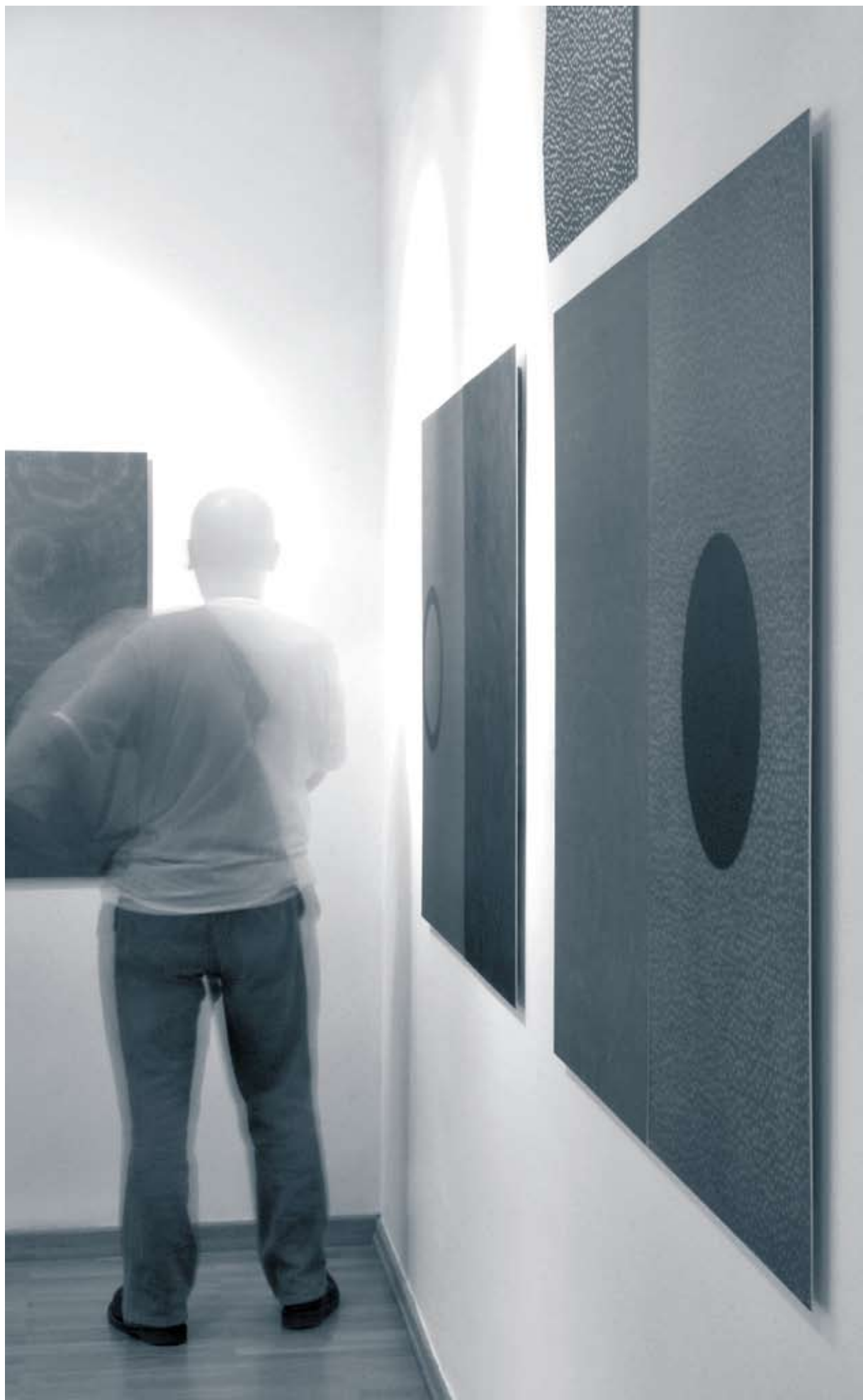
KURATOR WYSTAWY I AUTOR ARANŻACJI

prof. Roman Skowron

PROJEKT ALBUMU I DRUKÓW TOWARZYSZĄCYCH

(wydanych przez Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie)

prof. Władysław Pluta



INGRID LEDENT

CIAĞŁOŚĆ PAMIĘCI

17 WRZEŚNIA – 15 LISTOPADA

„Prace Ingrid Ledent są sztuką trudną, zamkniętą w kodzie wewnętrznej dramatycznej gry, jaką artystka toczy z przeżyciami, które przychodzą do niej z jakiejś nienazwanej głębi. Ich znaki przebijają się przez gładkie powierzchnie grafik, którymi artystka usiłuje je przykryć, by móc o nich nie słyszeć. Żyjemy gnani szalonym tempem naszych czasów, ale nie przechodzimy zbyt szybko obok grafiki Ingrid Ledent” – pisał prof. Witold Skulicz we wstępie do katalogu, który towarzyszył wystawie artystki w Galerii mck.

Cykl jej grafik *Samospelniający się czyn I, II, III* nagrodzony został na Międzynarodowym Triennale Grafiki w roku 2006. Wystawy laureatów Grand Prix MTG w Krakowie w Galerii mck mają już kilkuletnią tradycję. Zgodnie z nią podczas kolejnej edycji Triennale w roku 2009 przestrzeń naszej galerii wypełniły prace Ingrid Ledent. Artystka zaprezentowała litografie i instalacje z ostatnich czterech lat (2005–2009). Ingrid Ledent do perfekcji opanowała technikę litografii. Łącząc ją z drukiem cyfrowym, uzyskuje dzieła o niezwykle oryginalnej, niepowtarzalnej ekspresji.

Ukończyła Królewską Akademię Sztuk Pięknych w Antwerpii, ale litografii uczyła się w Pradze, w znanej pracowni Rudolfa Broulima. To jemu zawdzięcza prawdziwą fascynację tą techniką i pasję eksperymentowania w łączeniu jej z różnymi, nowymi środkami.

Pozornie abstrakcyjne prace są w rzeczywistości swoistym autoportretem artystki. To bezpośredni, bardzo osobisty wizualny przekaz, w którym Ingrid Ledent wykorzystuje odwzorowane fragmenty swojego ciała: fałdów i załamań skóry, oczu, nosa, warg, uszu. Czas to główny motyw jej sztuki. Użycie zdjęć własnej skóry staje się metaforą – wizualizacją trwania. Jak mówi: „Na mojej skórze jest dalej jakaś częśćka tego, z czego się składała, gdy byłam dzieckiem. Teraz się starzeje, ale podoba mi się jej struktura”. Bardzo specyficzne działania Ingrid Ledent w przestrzeni zaliczyć można już do sztuki instalacji. Dla Galerii mck przygotowała instalację *Trwanie*, łączącą litografię, kompozycję przestrzenną ułożoną z drewnianych klocków oklejonych litografiami, projekcje video i muzykę przetworzoną komputerowo.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KURATOR WYSTAWY

dr Monika Rydiger

ARANŻACJA PLASTYCZNA I PROJEKT DRUKÓW TOWARZYSZĄCYCH

Rafał Bartkowicz

PROJEKT KATALOGU (wydanego przez MTG)

Adam Sobieraj



PARLAMENT EUROPEJSKI OD ŚRODKA

27 LISTOPADA 2009 – 17 STYCZNIA 2010

Instytut Goethego we współpracy z kuratorami Thomasem Huberem i Jörgiem Koopmannem zaprosił jedenastu fotografów z dziesięciu krajów Unii Europejskiej do spędzenia w okresie jesienno-zimowym 2006–2007 dwóch tygodni w Brukseli, Luksemburgu i (lub) Strasburgu i zaproponował im stworzenie cyklu zdjęć, który pokazałby, co dzieje się w budynkach parlamentarnych i jak wygląda tam życie codzienne. W projekcie wzięli udział: JH Engström (Szwecja), Pierre Faure (Francja), Toby Glanville (Wielka Brytania), Lukáš Jasanský / Martin Polák (Czechy), Aino Kannisto (Finlandia), Martin Kollár (Słowacja), Bettina Lockemann (Niemcy), Erica Overmeer (Holandia), Xavier Ribas (Hiszpania), Krzysztof Zieliński (Polska).

Efektom tego projektu jest wystawa zdjęć ukazujących ludzi, wnętrza, sytuacje, zdarzenia – wszystko, co zwróciło szczególną uwagę artystów.

To próba odpowiedzi na pytanie, jaka jest codzienna rzeczywistość parlamentu, jak wygląda od „kuchni” miejsce, w którym pracuje siedmiuset parlamentarzystów, tysiące urzędników, tłumaczy i kilkaset osób personelu pomocniczego. Na zdjęciach nie znajdziemy twarzy znanych polityków i posłów, migawek z parlamentarnych obrad, oficjalnych spotkań, sesji.

Zdjęcia te nie są reportażem z życia parlamentu, nie są rejestracją wydarzeń ani też prostym przedstawieniem rzeczywistości. Tworzą raczej bardzo „subiektywny dokument”, w którym ujawnia się indywidualność fotografującego i jego własna wizja. To fotograficzny zapis relacji, jakie zaszły pomiędzy fotografem a przestrzenią, zdarzeniem, osobą, rzeczą. Fotografie współczesnych dokumentalistów nie udają, że obiektywnie rejestrują rzeczywistość.

Wręcz przeciwnie – poddają ją manipulacji, zmieniają i kreują na nowo.

Wystawa stała się zatem przykładem nowoczesnego dokumentu, w którym umiejętność rejestrowania rzeczywistości i artystyczna kreacja stapiają się w jedno.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KURATORZY WYSTAWY

Thomas Huber, Jörg Koopmann

POLSKA KURATOR WYSTAWY

dr Monika Rydiger

ARANŻACJA WYSTAWY I PROJEKT DRUKÓW TOWARZYSZĄCYCH

ORAZ BROSZURY TOWARZYSZĄCEJ KATALOGOWI

(wydawca katalogu: Instytut Goethego)

Agnieszka Łakoma



PROGRAMY EDUKACYJNE



AKADEMIA DZIEDZICTWA

Wykładem prof. Jacka Purchli zatytułowanym *Przyszłość przeszłości* 17 października została zainaugurowana piąta edycja interdyscyplinarnych trzysemestralnych studiów podyplomowych Akademia Dziedzictwa. W grupie 28 studentów znalazły się osoby reprezentujące różne zawody związane z ochroną dziedzictwa kulturowego i zarządzaniem jego zasobami: konserwatorzy, muzealnicy, przedstawiciele administracji publicznej i nauczyciele akademicki. Praca w administracyjnych strukturach sektora kultury, instytucjach wystawienniczych, edukacyjnych, informacyjnych, promocyjnych czy innych placówkach kulturalnych i szkolnych wymaga stałego podnoszenia kwalifikacji związanych z prowadzoną działalnością, którą zapewnia program Akademii.

Obejmuje on wykłady, seminaria, zajęcia warsztatowe oraz objazdy studyjne. Te zróżnicowane formy kształcenia pozwalają studentom poznać odpowiedzi na pytania: Czym jest dziedzictwo? Jak wyglądają relacje kultury z polityką i gospodarką? Jak efektywnie zarządzać instytucją kultury w sytuacji gospodarki rynkowej?

Kształtowanie nowej filozofii ochrony dziedzictwa to zadanie członków kadry naukowej Akademii, reprezentującej nie tylko główne polskie ośrodki akademickie (Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Politechnika Krakowska i Warszawska), lecz także osoby praktycznie zaangażowane w ochronę dziedzictwa, jak dyrektorzy, kuratorzy i konserwatorzy zespołów zabytkowych i kolekcji muzealnych w Polsce. Wśród nich znajduje się wielu przedstawicieli duchowieństwa, którzy zarządzają zabytkowymi obiektami architektury sakralnej, wraz z ich niejednokrotnie bezcennym wyposażeniem, oraz kościelnymi muzeami. Do ich grona włączyć należy również ekspertów zagranicznych, którzy na zaproszenie mck prowadzą wykłady otwarte także dla krakowskiej publiczności. Wykłady i warsztaty w Akademii Dziedzictwa prowadzą m.in.: prof.prof. Zdzisław Mach, Piotr Krasny, Zbigniew Myczkowski, Jacek Purchla, Andrzej Rottermund i Andrzej Tomaszewski, dr.dr. Zbigniew Beiersdorf, Piotr Dobosz, oraz dyrektorzy, konserwatorzy, kuratorzy kolekcji muzealnych: Paweł Jaskanis, Magdalena Jaśkiewicz, prof.prof. Ireneusz Płuska i Władysław Zalewski, ksiądz dziekan Zbigniew Kras.

Od czasu powołania Akademii w roku 2001 programowym partnerem mck jest UE w Krakowie; jego kadra naukowa prowadzi zajęcia dla studentów w zakresie takich zagadnień, jak bieżące regulacje prawno-administracyjne związane z opieką nad zabytkami i ich ochroną, marketing obiektów dziedzictwa kulturowego, komunikacja społeczna czy też zarządzanie projektami na rzecz ochrony dziedzictwa. Wśród członków kadry UE znajdują się m.in.: prof.prof. Jerzy Hausner, Andrzej Szromnik, dr. dr. Stanisław Mazur i Marcin Zawicki.

Innowacyjny program Akademii został bardzo wysoko oceniony w polskim rankingu studiów podyplomowych z zakresu zarządzania w kulturze. W latach 2007 i 2008 Akademia znalazła się na drugim miejscu w zestawieniu przygotowanym przez Polski Portal Menedżerów Kultury.

Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Dziedzictwa, założone w październiku 2005 roku, kontynuuje swoją działalność w zakresie szerzenia wiedzy



Studenci piątej edycji studiów podyplomowych Akademia Dziedzictwa

o ochronie dziedzictwa poprzez organizowanie specjalistycznych seminariów oraz zaangażowanie w trudne prace konserwatorskie, szczególnie polskich śladów kultury na Ukrainie we współpracy z Fundacją Dobroczyzną „Zachowanie Dziedzictwa Historyczno-Architektonicznego Lwowa”. Absolwenci kolejnych edycji Akademii chętnie włączają się w działalność Stowarzyszenia, zasilając jego członków.

Argumenty wspierające wybór studiów podyplomowych w Akademii Dziedzictwa są liczne, jak np.: afiliacja studiów przy instytucji eksperckiej z zakresu zarządzania dziedzictwem kulturowym, jaką jest MCK; fakt, iż odbywają się one w Krakowie, którego historia i zabytki same niejako definiują pojęcie dziedzictwa kulturowego; programowe połączenie teorii z zakresu zarządzania dziedzictwem z zajęciami w terenie, niewystępujące w programach innych studiów o podobnym profilu, a wartością dodaną jest różnorodność wykształcenia i ścieżek zawodowych słuchaczy, którzy mogą dzielić się swoim doświadczeniem zawodowym z pozostałymi członkami grupy. Można więc sądzić, iż studia w Akademii nadal pozostaną w polu zainteresowania osób zaangażowanych w zarządzanie kulturą.

Barbara Szyper

KIEROWNIK OŚRODKA EDUKACJI – AKADEMII DZIEDZICTWA

MANAGEMENT OF UNESCO WORLD HERITAGE CULTURAL SITES IN VISEGRAD COUNTRIES

9–19 LIPCA

Sesja *Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries. The Training Programme for Heritage Professionals* poświęcona była problemom związanym z zarządzaniem miejscami z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO w krajach Grupy Wszegradzkiej (v4). Wzięło w niej udział 21 uczestników z Czech (5 osób), Polski (4 osoby), Słowacji (4 osoby), Węgier (5 osób) oraz 3 uczestników z Ukrainy jako kraju sąsiedzkiego. Znaczna większość uczestniczących w programie jest czynnie zaangażowana w ochronę dziedzictwa kulturowego w swoich krajach poprzez pracę w służbach ochrony zabytków lub organizacjach pozarządowych, zajmujących się ochroną dziedzictwa. Nieliczni studenci reprezentowali grupę badaczy z zakresu historii, sztuki i kultury. Celem szkolenia była wymiana dobrych praktyk w zakresie zarządzania miejscami z Listy oraz stworzenie platformy do porozumienia i podjęcia wspólnych działań przez menedżerów tych obiektów. Projekt został zrealizowany pod patronatem ministrów kultury krajów v4.

Program sesji zawierał zarówno część teoretyczną (wykłady, seminaria), jak i warsztatową, czyli wizyty studyjne w obiektach z Listy. Sesja odbywała się na terenie jednego z tych obiektów, czyli w zabytkowym centrum Krakowa, który także stał się przedmiotem studiów w zakresie zarządzania i ochrony istotnych wartości historycznych – warsztaty i wykłady prowadził mgr inż. arch. Michał Wiśniewski (Politechnika Krakowska, mck). Ze względu na szkoleniowy charakter sesji niezwykle ważny był aktywny udział w programie jej uczestników, toteż znaczna jej część poświęcona była referatom studentów prezentującym miejsca z Listy w krajach V4 i na Ukrainie oraz metody ochrony tych miejsc przez właściwe zarządzanie.

Sesję otworzył wykład dr Mechtild Rössler (dyrektor Europe and North America UNESCO World Heritage Centre w Paryżu) zatytułowany *World Heritage. New Challenges and Priorities*. Kadre naukową sesji stanowili przedstawiciele instytucji zaangażowanych w ochronę dziedzictwa kulturowego w krajach v4. Poruszali oni zagadnienia ściśle związane z zasadami nominowania obiektów zgłoszonych na Listę, konwencją dotyczącą obiektów znajdujących się na Liście (Gábor Soós, National Office for Cultural Heritage, Budapest), zasadami ich monitoringu (Ľubica Pinčíková, Monuments Board, National Office of Cultural Heritage of the Slovak Republic), planem zarządzania danym obiektem jako sposobem jego ochrony (Jaroslav Kilián, Academia Istropolitana Nova, Bratysława) oraz warunkami do podjęcia decyzji o wpisie na Listę (Zdeněk Novák, Ministerstwo Kultury Republiki Czeskiej). Wykład wprowadzający do tematyki sesji, zatytułowany *Cultural and Political History of the V4 Region*, wygłosił prof. Jacek Purchla (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, mck).



Uczestnicy kursu podczas zwiedzania Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce

Ważnym punktem programu były wizyty studyjne w miejscach z Listy, takich jak Muzeum Żup Krakowskich oraz Kopalnia Soli w Wieliczce, Sanktuarium Pasyjno-Maryjne w Kalwarii Zebrzydowskiej i Lanckorona oraz Auschwitz-Birkenau, nazistowski niemiecki obóz koncentracyjny i zagłady (1940–1945). Miejsca te zostały wybrane ze względu na duże zróżnicowanie problemów związanych z zarządzaniem nimi i ich ochroną. Przed wizytą studyjną uczestnicy sesji mieli okazję wysłuchać wykładów wprowadzających w tematykę związaną z kryteriami wpisu danego obiektu na listę, sposobem zarządzania i jego obecną funkcją oraz wstępnie zapoznawali się z samym obiektem (wykłady wygłosił Jacek Chrząszczewski z Urzędu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków). Podczas wizyt studyjnych uczestnicy sesji spotykali się z osobami zarządzającymi danym miejscem i pod ich bezpośrednim kierunkiem szczegółowo zapoznawali się z obiektem, jego otoczeniem oraz metodami zarządzania.

Program zakończyła debata, w której wzięli udział goście, przedstawiciele kadry oraz uczestnicy. Jej celem było podsumowanie programu zarówno w kwestiach merytorycznych, jak i organizacyjnych. Wnioski z debaty, takie jak konieczność wzmocnienia partnerstwa krajów v4 w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego poprzez wymianę doświadczeń w zarządzaniu obiektami z Listy oraz stworzenie w tym celu sieci menedżerów, a także zasadność bliższego poznania dziedzictwa z Listy we wszystkich tych krajach, zapowiadają kontynuację programu w nadchodzących latach, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego kolejnych krajów Grupy (w roku 2010 planowane są obiekty z terenu Czech). Wnioskiem organizacyjnym była bardziej ścisła selekcja uczestników przyszłych programów, którzy zdaniem obecnych powinni być wyłącznie profesjonalistami w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym na Liście UNESCO.

W uroczystym zakończeniu i wręczeniu certyfikatów uczestnictwa studentom wzięła udział dr Ewa Ger, dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, które udzieliło wsparcia finansowego przy realizacji omawianego programu.

Barbara Szyper

KIEROWNIK OŚRODKA EDUKACJI – AKADEMII DZIEDZICTWA

20 YEARS AFTER THE FALL OF COMMUNISM CULTURAL POLICY IN CENTRAL EUROPE

8-19 LIPCA

W roku 2009 obchodziliśmy ważną rocznicę. Przed 20 laty, w pierwszych miesiącach 1989 roku, w wyniku rozmów Okrągłego Stołu podpisano porozumienie o przeprowadzeniu pierwszych w powojennej Polsce częściowo wolnych wyborów parlamentarnych, które odbyły się 4 czerwca. Działania niepodległościowe środowisk związanych z Solidarnością zapoczątkowały transformację polityczną i społeczną w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Znaczące przeobrażenia przeszedł też sektor kultury, próbując sprostać nowym wyzwaniom gospodarki rynkowej. Sesja letnia poświęcona polityce kulturalnej w Europie Środkowej 20 lat po upadku komunizmu, adresowana do przedstawicieli instytucji kultury, organizacji pozarządowych działających w sferze kultury oraz młodych pracowników nauki zaangażowanych w zarządzanie kulturą, została zorganizowana przez MCK we współpracy z Institut für den Donauraum und Mitteleuropa w Wiedniu. Jej celem było zarówno zapoznanie uczestników z procesem ewolucji polityki kulturalnej w poszczególnych krajach europejskich, jak i wymiana doświadczeń w tej dziedzinie. Sesja miała wymiar międzynarodowy – wzięło w niej udział 27 młodych uczestników z 15 państw: z Austrii (2 osoby), Białorusi (1 osoba), Bośni i Hercegowiny (1), Gruzji (1), Hiszpanii (1), Łotwy (2), Mołdowy (1), Niemiec (2), Polski (4), Rumunii (4 osoby), Serbii (1), Słowacji (1), Turcji (1), Ukrainy (4) i Węgier (1).

Wśród członków kadry byli: ambasador dr Emil Brix – dyrektor generalny Departamentu Polityki Kulturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych Austrii; dr Péter Inkei – dyrektor Budapest Observatory; prof. Mykoła Riabczuk – ukraiński krytyk literacki, eseista i publicysta; prof. Jacek Purchla, dyrektor MCK; dr hab. Jakub Basista – historyk z Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także lokalni eksperci z zakresu polityki kulturalnej, zarządzania kulturą, pozyskiwania funduszy na realizację projektów kulturalnych, polityki medialnej, m.in. dr Bożena Gierat-Bieroń i dr Małgorzata Sternal. Podczas wykładu inauguracyjnego *20 Years Generation Gap between You and Me* oraz wykładu programowego na temat transformacji społeczno-kulturowej po roku 1989 była ambasador Republiki Słowackiej w Polsce Magdaléna Vášáryová dzieliła się z młodymi uczestnikami programu swoimi doświadczeniami, przybliżając im rzeczywistą atmosferę walki o wolność sprzed 20 lat.

Program realizowany był w formie wykładów i zajęć warsztatowych. W pierwszym dniu pobytu w Krakowie uczestnicy sesji wzięli udział w warsztatach prowadzonych przez Michała Wiśniewskiego, które miały ukazać rozwój urbanistyczny Krakowa w XX wieku w kontekście funkcji związanych z kulturą i edukacją. Wykłady wprowadzające oscylowały wokół problematyki związanej z zagadnieniami transformacji. Dr hab. Jakub Basista przedstawił studentom



Uczestnicy kursu



Warsztaty prowadzone przez ambasadora dr. Emila Brikša



Warsztaty prowadzone przez Joannę Sanetrę-Szeligę



Warsztaty prowadzone przez dr Bożenę Gierat-Bieroń

tok historycznych wydarzeń, w Europie Środkowej w roku 1989 podkreślając ich wagę, oraz etapy przemian gospodarczych, które nastąpiły na skutek zmiany systemu politycznego.

Wykłady teoretyczne, poświęcone polityce kulturalnej, jej modelom i sposobom finansowania, uzupełniono zajęciami praktycznymi. Uczestnicy sesji oceniali więc różne modele polityki kulturalnej, a podstawą do analizy komparatywnej były eseje aplikacyjne na temat rozwoju kultury i ewolucji polityki kulturalnej w krajach przez nich reprezentowanych oraz przykłady przedstawione przez moderatora warsztatów. Podczas kolejnych warsztatów, przekładając uzyskaną wiedzę teoretyczną o możliwościach pozyskiwania funduszy strukturalnych i dotacji unijnych na praktyczne działanie, uczestnicy przygotowywali formularz aplikacyjny na realizację projektu w ramach programu Kultura 2007–2013. Kolejne wykłady programowe pogłębiły ich wiedzę w zakresie szerokiego spektrum zagadnień związanych z problematyką sesji: kultura w dobie gospodarki rynkowej, społeczeństwo obywatelskie a polityka kulturalna, międzynarodowa współpraca kulturalna, przemysł kulturowy, zarządzanie kulturą, narodowe modele polityki kulturalnej w perspektywie europejskiej, sztuka współczesna, dyplomacja kulturalna, media.

Wart odnotowania jest także, wspólny dla wszystkich uczestników szkoły letniej, wykład wygłoszony przez dr Mechtild Rössler, dyrektor Europe and North America UNESCO World Heritage Centre w Paryżu, na temat nowych wyzwań i priorytetów w zakresie ochrony światowego dziedzictwa, jak również wyjazd studyjny do Kopalni Soli w Wieliczce, w 2008 roku świętującej trzydziestolecie wpisania na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Program sesji realizowany był w siedzibie MCK, a językiem wykładowym był angielski. Na koniec odbyły się prezentacje grupowe, których celem było ukazanie własnej wizji polityki kulturalnej XXI wieku. Podzieleni na cztery grupy, uczestnicy przygotowali prezentacje na tematy wypracowane podczas wcześniejszej „burzy mózgów”: edukacja kulturalna – wizja przyszłości; dziedzictwo kulturowe i pamięć kulturowa; kultura w stosunkach międzynarodowych – dyplomacja kulturalna; udział społeczeństwa obywatelskiego w tworzeniu polityki kulturalnej.

Szerokie forum międzynarodowe, jakie w tym roku ukonstytuowali uczestnicy sesji, pozwoliło na dogłębną analizę różnych aspektów europejskiej polityki kulturalnej, spośród których najważniejsze wydają się: trudny i bolesny wymiar transformacji oraz różny stopień zaawansowania rozwoju, szans i możliwości sprostania wyzwaniom przyszłościowym. W ocenie studentów proces przemian nie jest satysfakcjonujący pomimo ogromnych wysiłków każdego kraju w dziedzinie rozwoju polityki kulturalnej. Dialog młodych ludzi o najważniejszych kwestiach współczesnej kultury jest dowodem poczucia ich własnej odpowiedzialności za tę sferę życia.

Uroczyste zakończenie sesji z wręczeniem certyfikatów jej uczestnikom odbyło się w kompleksie dworsko-parkowym w Tomaszowicach.

Anna Depowska

OŚRODEK EDUKACJI – AKADEMIA DZIEDZICTWA

TRASY DZIEDZICTWA MAŁOPOLSKIEGO DZIEDZICTWO CHCIAŁE I NIECHCIAŁE

27–28 MARCA, 5–6 CZERWCA

Zainaugurowana we wrześniu 2008 roku druga edycja uzupełniającego programu edukacyjnego dla młodzieży licealnej kontynuowana była w roku bieżącym, dając kolejnej grupie możliwość zapoznania się z dziedzictwem kulturowym okolic Krakowa. Zgodnie z założeniami programowymi w marcu i czerwcu odbyły się dwa warsztaty, w których wzięli udział uczniowie z klasy dziedzictwa I Liceum Ogólnokształcącego im. Zygmunta Wróblewskiego oraz z IV Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki, a także młodzież skupiona w Kręgu Miłośników Starego Krakowa przy Centrum Młodzieży im. Doktora Henryka Jordana.

Program warsztatów obejmował dwa cykle wykładów wprowadzających i dwa objazdy studyjne. W marcu wykłady na temat polskich rezydencji szlacheckich wygłosił Andrzej Siwek, dyrektor Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Krakowie. W niezwykle interesujący i barwny sposób przedstawił dwór polski jako legendę i symbol w kulturze narodowej, ostoję tradycji, obyczajów i patriotyzmu, charakteryzując jednocześnie przemiany jego stylów architektonicznych.

Objazd studyjny obejmował następujące przykłady budownictwa dworskiego: Rydlówkę i dworek Tetmajerów w Bronowicach, dwór w Modlnicy, zespół dworski w Tomaszowicach, zespół pałacowo-parkowy w Minodze.

Uczestnicy objazdu, przeprowadzonego przez opiekuna naukowego warsztatów dr. Zbigniewa Beiersdorfa, wysłuchali opowieści red. Marii Rydlowej, kustosa Muzeum Młodej Polski w Bronowicach Małych, o najsławniejszym polskim weselu, a następnie zostali przez nią oprowadzeni po dworku, zapoznając się z rodzinnymi pamiątkami po pierwowzorach postaci dramatu Stanisława Wyspiańskiego. Następnym etapem na trasie objazdu był dwór Konopków w Modlnicy, który pełni dziś rolę Ośrodka Konferencyjno-Recepcyjnego Rektora UJ. W Tomaszowicach, gdzie mieści się uratowany od zniszczenia i zapomnienia dziewiętnastowieczny zespół dworsko-parkowy, młodzież miała okazję nie tylko zapoznać się ze sposobem zarządzania adaptowanymi do współczesnych wygod zabytkowymi obiektami, ale także doświadczyć ze strony ich gospodarza staropolskiej gościnności w rustykalnym klimacie spichlerza. Dzięki życzliwości prywatnych właścicieli zwiedzanych obiektów uczestnicy objazdu poznali też zespół pałacowo-parkowy w Minodze. Oprowadzając ich po komnatach i piwnicach pałacu oraz po odrestaurowanym spichlerzu, Zbigniew Beiersdorf opowiedział kilkunastowieczną historię dworu przebudowanego na neorenesansowy pałac, który dziś oferuje artystom przestrzeń do pracy twórczej i funkcjonuje jako miejsce spotkań okolicznościowych.

Drugie, a zarazem ostatnie w tej edycji spotkanie dotyczyło małopolskich obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Wprowadzeniem



Uczestnicy warsztatów podczas odwiedzin w bronowickiej Rydlówce, spotkanie z panią Marią Rydlową

do objazdu studyjnego po sanktuarium pasyjno-maryjnym w Kalwarii Zebrzydowskiej były wykłady Andrzeja Siwka na temat polskich zabytków na tle najciekawszych obiektów kultury światowej. O wartościach historycznych i krajobrazowych kalwaryjskiego sanktuarium opowiadał Zbigniew Beiersdorf, a program zakończył się odkrywaniem genius loci Lanckorony, malowniczego miasteczka o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych, ze wspaniałymi zabytkami architektury drewnianej.

Realizacja kolejnych edycji programu edukacyjnego dla młodzieży została na razie odroczona, ale jego organizatorzy i partnerzy są przekonani o celowości i wartości innowacyjnej formuły warsztatów, służących uzupełnianiu wiedzy o lokalnym, lecz nieznanym dziedzictwie, jego losach i potrzebie ochrony.

Anna Depowska

OŚRODEK EDUKACJI – AKADEMIA DZIEDZICTWA

PROGRAM EDUKACYJNY TOWARZYSZĄCY WYSTAWOM

W roku 2009 Międzynarodowe Centrum Kultury kontynuowało prowadzenie programu edukacyjnego dla dzieci i młodzieży, który cieszy się dużym powodzeniem i dobrą opinią u nauczycieli.

Od 27 stycznia w Galerii mck pokazywana była wystawa *Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina*. Towarzyszyły jej warsztaty plastyczne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i liceów, prowadzone od października 2008 roku.

Od 13 lutego prezentowana była wystawa *Wina i kara. Sprawiedliwość w grafice europejskiej XVI–XIX wieku*, podczas której mck zorganizowało 20 warsztatów dla dzieci i młodzieży. W dniu otwartym pod hasłem *Sądny Dzień* zorganizowano warsztaty dla dzieci zatytułowane *W kręgu Temidy*.

Podczas wystawy *Bauhaus XX–XXI. Dziedzictwo wciąż żywe*, otwartej 8 maja, odbyło się 10 warsztatów edukacyjnych. W dniu otwartym w Galerii mck zorganizowano zajęcia plastyczne dla dzieci *Zostań architektem XXI wieku*.

W 2009 roku mck po raz pierwszy zorganizowało Dzień Dziecka, a w jego ramach warsztat *Zabawy z przestrzenią*. Na *Pierwszy Dzień Lata w MCK* także przygotowano ofertę warsztatową dla dzieci, która cieszyła się dużym zainteresowaniem.

W lipcu i w sierpniu 2009 mck zorganizowało warsztaty dla dzieci i młodzieży towarzyszące wystawie *Alfred Hałasa – plakaty. Wakacyjna Szkoła Plakatu* podzielona została na cztery tematy odpowiednie dla dwóch grup wiekowych: dla najmłodszych – od 5 do 8 lat, oraz dla starszych – od 9 do 12. Zajęcia były próbą odpowiedzi na pytania: Czym jest plakat? Jakie są jego rodzaje? Jakie cechy powinien mieć dobry plakat?

Wystawom *Ingrid Ledent. Ciągłość pamięci* (17 września – 15 listopada) i *Konrad Szrednicki. Poeta grafiki* (12 września – 15 listopada) towarzyszyły warsztaty oraz lekcje galeryjne poruszające tematykę technik graficznych, ze szczególnym uwzględnieniem litografii, analizy tradycyjnej techniki oraz najnowszych trendów w grafice; szukanie odpowiedzi na pytania: Czym jest sztuka? Czym jest dzieło sztuki? Czym było, a czym jest teraz? Dla młodszych zajęcia polegały na analizie baśniowych grafik K. Szrednickiego, poszukiwaniu postaci ze świata literatury, analizie realistycznych i metaforycznych wątków.

W dniu otwartym 4 października przygotowano warsztaty dla dzieci pod hasłem *Bajkowe sny*, podczas których malowano i analizowano sny – w nawiązaniu do twórczości K. Szrednickiego. Uczestnicy poznawali znaczenie słowa „ekslibris” i sami wykonywali własny.

22 i 29 listopada w piwnicach mck odbyły się zajęcia dla dzieci zorganizowane we współpracy z firmą Canson. Stanowiły one jedną z imprez towarzyszących *Galerii Mistrzów Canson* – wystawie prac polskich artystów tworzących na papierach tej firmy, która odbywała się w piwnicach mck. Dla dzieci w wieku od 6 do 9 lat zajęcia zatytułowano *Obudzić talent*. Dzieci próbowały malowania różnymi technikami – palcami, akwarelami, pastelami, węglem. Dla dzieci w wieku od 9 do 12 lat zorganizowano zajęcia *Magiczna sztaluga*, podczas których uczestnicy mieli możliwość pracy na sztaludze, w otoczeniu palet i pędzli.



W kręgu Temidy – warsztaty w ramach *Sądnego Dnia*



Warsztaty architektoniczne w ramach *Pierwszego Dnia Lata* w MCK

26 listopada została otwarta wystawa *Parlament Europejski. Od środka*. Warsztaty towarzyszące wystawie prowadziły doktorantki z Instytutu Europeistyki UJ oraz absolwentki historii sztuki UJ i PAŃ. Dodatkowo w ramach wystawy odbyły się warsztaty z okazji Świętego Mikołaja. Hasłem przewodnim był *Mikołaj w Europie*. Dzieci mogły poznać zwyczaje różnych krajów Europy związane z tym świętem oraz wykonać własnoręcznie ozdoby choinkowe.

Sponsor wydarzeń edukacyjnych w MCK od września 2009 roku: IKEA Kraków

Helena Postawka

OŚRODEK STRATEGII I KOMUNIKACJI

PROJEKTY SIECI PROGRAMY



ahice ART HISTORIAN INFORMATION FROM CENTRAL EUROPE

www.ahice.net
PORTAL O SZTUCE W EUROPIE ŚRODKOWEJ

Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków
Informations
Galerie Morawski, Brno
István Örkényi, Bölcsészeti Kutatóközpont, Budapest
Katedra Historii Sztuki, Uniwersytet Rameński, Warszawa

Międzynarodowe Centrum Kultury
Brzoza, Główny 25
00-000 Kraków

AHICE

ART HISTORIAN INFORMATION FROM CENTRAL EUROPE

WWW.AHICE.NET

Projekt AHICE (Art Historian Information from Central Europe) to działający od 2004 roku serwis o sztuce i dziedzictwie, a także sieć zrzeszająca obecnie ponad 180 partnerów z krajów Grupy Wyszegradzkiej. Ułatwia on dostęp do informacji o wydarzeniach w Republice Czeskiej, na Węgrzech, w Polsce i na Słowacji.

AHICE nie funkcjonuje jednak tylko jako tradycyjny serwis wiadomości, który zbiera, przetwarza i przekazuje informacje. Służy także jako drogowskaz do źródeł, czyli do jednostek „produkujących” wydarzenia. Instytucje te, zajmujące się działalnością: muzealną, edukacyjną lub naukową, po zarejestrowaniu mają możliwość bezpośredniego wpisania do serwisu informacji o własnej działalności. W ten sposób tworzy się sieć współpracy, a w jej efekcie pojawiające się na stronach AHICE wiadomości są rzetelne, bo pochodzą z pierwszej ręki i mogą być na bieżąco aktualizowane.

Najważniejsze cele AHICE: przekaz informacji ponad granicami, integracja środowisk specjalistów zajmujących się różnymi aspektami dziedzictwa kulturowego, wpływanie na wzrost świadomości korzystania z Internetu do przekazywania informacji, poszerzenie horyzontu zainteresowań (od lokalnego do międzyregionalnego i międzynarodowego).

Międzynarodowy wymiar zapewniają koordynatorzy narodowi poszczególnych państw, reprezentujący ważne instytucje w swoim kraju. Koordynatorzy spotykają się co roku w jednym z państw objętych współpracą. W dniach 2–3 października 2009 gospodarzem piątego już z kolei spotkania był węgierski Urząd Ochrony Dziedzictwa Kulturowego, a miejscem – jego oddział w Miskolcu.

Uczestnicy podsumowali doświadczenia minionego roku na wszystkich płaszczyznach współpracy. W tym okresie wzrosła ilość nadesłanych informacji, powiększyło się także grono instytucji, które przyłączyły się do sieci, dokonując rejestracji w portalu www.AHICE.net.

Wbrew trudnościom, naturalnym we współpracy pomiędzy instytucjami czterech krajów, w 2009 roku przekazywaliśmy informacje o 941 wydarzeniach (wystawy, konferencje, publikacje). Serwis stale się rozwija i do dziś jest jedynym ponadregionalnym serwisem o sztuce i dziedzictwie w Europie Środkowej.

Partnerami instytucjonalnymi MCK w realizowaniu projektu są: Galeria Morawska (Republika Czeska), Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Komeńskiego (Słowacja) i Urząd Ochrony Dziedzictwa Kulturowego (Węgry). Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie jako twórca serwisu czuwa nad jego całokształtem, a także nadzoruje przepływ informacji z Polski.

Zoltán Gyalóka

KOORDYNATOR SIECI Z RAMIENIA MCK



Göteborg, Muzeum Kultur Świata – spotkanie koordynatorów sieci narodowych Fundacji



Spotkanie koordynatorów sieci narodowych Fundacji w Wiedniu

EUROŚRÓDZIEMNOMORSKA FUNDACJA DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

WWW.ALFPOLSKA.ORG

Eurośródziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh to organizacja powołana do życia w 2005 roku podczas konferencji ministrów spraw zagranicznych Partnerstwa Eurośródziemnomorskiego w celu promocji dialogu w regionie Europy i Morza Śródziemnego. Fundacja powstała z inicjatywy Komisji Europejskiej i Komitetu EUROMED w ramach tzw. procesu barcelońskiego, który dąży do zbliżenia gospodarczego, politycznego i kulturowego państw Unii Europejskiej i basenu Morza Śródziemnego, polityczno-ekonomicznej stabilizacji regionu, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w tej części świata, promowania dialogu międzykulturowego i współpracy kulturalnej. Fundacja im. Anny Lindh odgrywa ważną rolę w kształtowaniu obszaru eurośródziemnomorskiego jako przestrzeni współpracy, dialogu i pokoju. Do podstawowych zadań Fundacji należą m.in. promocja wiedzy na temat kultur krajów zrzeszonych, wzajemnego zrozumienia oraz szacunku między przedstawicielami różnych religii, kultur i narodów, walka z rasizmem, ksenofobią i wszelkimi przejawami dyskryminacji oraz inicjowanie, rozwijanie i promowanie współpracy kulturalnej.

Fundacja działa aktywnie w 43 krajach Partnerstwa Eurośródziemnomorskiego: w 27 państwach członkowskich UE, 10 krajach basenu Morza Śródziemnego (Algieria, Egipt, Izrael, Jordan, Liban, Maroko, Palestyna, Syria, Tunezja, Turcja), a także w Albanii, Chorwacji, Bośni i Hercegowinie, Monako, Czarnogórze i Mauretanii. Działalność Fundacji opiera się na współpracy trzech podstawowych filarów tworzących jej strukturę: członków sieci narodowych, krajowych koordynatorów oraz Sekretariatu Fundacji.

W roku 2009 o ponad 50% wzrosła liczba członków polskiej sieci (z 42 do 66 organizacji), którzy wzięli udział w krajowych i zagranicznych inicjatywach podejmowanych zarówno przez koordynatora, jak i przez Sekretariat Fundacji w Aleksandrii. Dzięki pracy koordynatora przedstawiciele polskich organizacji wzięli udział w międzynarodowych projektach Fundacji (m.in. na Cyprze oraz w Izraelu i Palestynie), ponadto pięciu członków polskiej sieci zostało wybranych do reprezentowania Polski podczas Forum Fundacji w Barcelonie w marcu 2010 roku. Trzy polskie organizacje, tzn. Akademia Muzyczna w Krakowie, Fundacja „Together Polska” oraz Stowarzyszenie Integracji Kultury, otrzymały granty na realizację projektów. W tym samym roku nawiązano również bliższe kontakty z partnerami z innych krajów członkowskich ALF. W marcu, podczas spotkania polskiej sieci Fundacji mck gościło przedstawiciele sieci narodowych z Austrii (Agnes Tuna), Grecji (Stefanos Vallianatos), Izraela (Harriet Gimpel) i Niemiec (Joanna Szaflik-Homann), a także przedstawicielkę Sekretariatu Fundacji, Corinne Grassi. W kwietniu polscy oraz inni środkowoeuropejscy przedstawiciele spotkali się w Wiedniu z partnerami z Izraela, Libanu, Zachodniego Brzegu Jordanu, Strefy Gazy i Syrii.

Głównym celem warsztatów było zwiększenie potencjału projektowego organizacji członkowskich poprzez szkolenie „multiplikatorów”, którzy będą w stanie przekazać wiedzę zdobytą podczas warsztatów pozostałym członkom sieci narodowych, zwiększenie liczby i jakości projektów składanych do Fundacji w ramach konkursów grantowych oraz wymiana doświadczeń w realizacji projektów. W listopadzie polski koordynator Fundacji im. A. Lindh został zaproszony przez swojego niemieckiego odpowiednika (Goethe-Institut oraz Eurient) do udziału w dorocznym spotkaniu niemieckiej sieci Fundacji, aby przedstawić specyfikę działalności koordynatora w Polsce, priorytetów i sposobu funkcjonowania.

Przełomem w funkcjonowaniu polskiej sieci było przyjęcie w marcu 2009 roku wewnętrznego regulaminu oraz planu rozwoju i działania. Tym samym określono nie tylko procedury i ramy działania dla koordynatora oraz członków sieci, ale też wskazano obszary priorytetowe, w których sieć chce być szczególnie aktywna (edukacja, prawa człowieka, mniejszości, kultura). Zainicjowany został również pierwszy wspólny projekt sieci zatytułowany *W poszukiwaniu utraconej Rzeczypospolitej. Polska jedno- czy wielokulturowa?*

Działalność koordynatora była możliwa dzięki wsparciu udzielonemu przez Fundację im. Anny Lindh w ramach Network Development Support Scheme, a także Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP.

Joanna Sanetra-Szeliga, Robert Kusek

KOORDYNATORZY POLSKIEJ SIECI EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ
FUNDACJI DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

W POSZUKIWANIU UTRACONEJ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKA JEDNO- CZY WIELOKULTUROWA?

Zgodnie z wytycznymi Sekretariatu Eurośródziemnomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh głównym zadaniem koordynatora w drugiej połowie 2009 roku było przygotowanie wspólnego projektu polskiej sieci Fundacji. Projekt ten, autorstwa Międzynarodowego Centrum Kultury, miał na celu integrację polskiej sieci Fundacji poprzez prezentację najlepszych praktyk poszczególnych organizacji członkowskich w dziedzinie dialogu międzykulturowego w Polsce. Stanowił także rodzaj wzajemnej edukacji. Projekt zatytułowany *W poszukiwaniu utraconej Rzeczypospolitej. Polska jedno- czy wielokulturowa?* składa się z trzech części. Dwie z nich to działania lokalne w Sejnach i Krzyżowej (wybrane ze względu na aktywną praktykę wielokulturową oraz położenie geograficzne w miejscach znanych z tradycji wieloetnicznej i wieloreligijnej); trzecią część projektu stanowi publikacja w dwóch wersjach językowych (polskiej i angielskiej). Pierwszy etap (spotkanie w Sejnach) został zrealizowany w 2009 roku, drugi (spotkanie w Krzyżowej i przygotowanie publikacji) zakończył się w kwietniu 2010 roku.

W dniach 19–21 października 30 osób, członków Fundacji im. Anny Lindh oraz zaproszeni goście, wzięło udział w trzydniowym seminarium objazdowym, którego kulminacją były warsztaty w Ośrodku „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach, jednej z nielicznych instytucji w Polsce zajmujących się na co dzień problemami dialogu międzykulturowego.

Tematem przewodnim spotkania była kwestia „Jak uczyć dialogu?”, o której opowiadali gospodarze i goście. Krzysztof Czyżewski, dyrektor Ośrodka „Pogranicze”, który poprowadził pierwszą część warsztatów, opisał historię i działanie swojej instytucji, podkreślając istotę dialogu kulturowego. Jego zdaniem XXI wiek powinien należeć do nowego ruchu – animatorów dialogu międzykulturowego, tzw. budowniczych mostów. Widzi on potrzebę odradzania się agory w lokalnych społecznościach – miejsca, które nie należy do żadnej grupy i dzięki temu daje możliwość spotkania, wymiany, dialogu. Takim miejscem jest Biała Synagoga, której Ośrodek „Pogranicze” jest gospodarzem. Odbudowa agory w Sejnach może stanowić wzór dla społeczności wielokulturowych, w których każda grupa ma swoją tożsamość i miejsce, ale też przestrzeń otwartą na współpracę. Krzysztof Czyżewski zwrócił także uwagę na znaczenie tzw. wektora przyszłościowego, o czym w Ośrodku wspominał wiele lat temu Czesław Miłosz. Według poety jesteśmy pierwszym pokoleniem, które może budować z dużym wyprzedzeniem, przyszłościowo. Podyktowana wydarzeniami historycznymi rzeczywistość do tej pory zagrażała, nie stwarzała perspektyw i skłaniała jedynie do troski o bieżące sprawy. Od 1989 roku można podejmować inicjatywy zakrojone na pokolenia, bez powszechnej w ostatnich



W sejneńskiej Białej Synagodze

dwóch stuleciach obawy, że może nie być dana ich pełna realizacja bądź wskutek dziejowych wstrząsów zatraci się ich esencję. Można więc planować działania, których efekty ujawnią się w perspektywie długiego trwania. To ostatni aspekt pracy w środowisku, tzn. czasowość powstająca z tęsknoty za zatrzymaniem się. Twórca Ośrodka podkreślił, iż praca w Sejnach ma perspektywę wielopokoleniową i brak w niej trybu dokonanego, gdyż jest to działanie ciągłe.

O wdrażaniu misji i ideałów Ośrodka „Pogranicze”, a także o specyficznym warsztacie pracy mówiła Bożena Szroeder, przedstawiając pracę z dziećmi i młodzieżą nad *Kronikami sejneńskimi*. Obecnie realizowana jest już trzecia edycja *Kronik* – spektakl z udziałem dzieci z Sejn: Litwinów, Rosjan staroobrzędowców i Polaków. Za scenariusz służą opowieści i pieśni ludzi starszych, którzy noszą w sobie pamięć wielokulturowych Sejn. Bożena Szroeder szczegółowo opisała metody pracy z dziećmi, polegające na stworzeniu osobistej relacji między nauczycielem a jego wychowankami. Za każdym razem historia opowiedziana w spektaklu jest opowieścią odnaniezoną przez aktorów – dzieci spotykają się ze starszymi przedstawicielami społeczności i słuchają historii, które następnie odgrywają na scenie. W ten sposób poszczególne historie są im powierzone, a dzieci stają się ich właścicielami i sprawiają, że przeszłość nie umiera, lecz trwa nowym życiem.

Przedstawiciele Fundacji „Pogranicze” zaprezentowali też swoje dotychczasowe osiągnięcia i plany. Agata Szkopińska zapoznała uczestników z działalnością Centrum Dokumentacji Kultur Pogranicza, gdzie zbiera się materiały dokumentujące i opisujące fenomen terenów pogranicznych, a K. Czyżewski opowiedział o najnowszym projekcie Ośrodka, tzn. Międzynarodowym Centrum Dialogu w Krasnogrudzie.

Uczestnicy projektu mogli się przekonać, jak wielkim sukcesem jest inicjatywa podjęta przez Bożenę Szroeder, kiedy we wzruszającym i warsztatowo perfekcyjnym przedstawieniu zaprezentowano historię nieistniejącego już miasta sprzed drugiej wojny światowej. Inny wieczór ukazała efekty muzycznej działalności pedagogicznej „Pogranicza” (m.in. koncert Marycha River Band).

Ważną część projektu był bezpośredni kontakt z mniejszościami etnicznymi zamieszkującymi region północno-wschodniej Polski. Miasteczko Puńsk, gdzie Litwini stanowią 85% społeczności, jest doskonałym przykładem fenomenu miejsca, w którym mniejszość stanowi większość. Aldona Wojciechowska, lokalna działaczka społeczna, inicjatorka muzeum w Puńsku, oraz przedstawiciele gminy, wójt Witold Liszkowski i sekretarz Jan Wojczulis, opowiadali o problemach i wyzwaniach, jakie stoją przed mniejszością litewską w Polsce – zarówno na poziomie administracyjnym, jak i indywidualnym. Omówiono sukcesy, którymi szczyci się lokalna społeczność, zwłaszcza działalność edukacyjną i kulturalną, integrującą Litwinów z regionu.

Innym przystankiem na trasie seminarium była wieś Kruszyniany, zamieszкана przez mniejszość tatarską i znana z wyjątkowego drewnianego meczetu z XVIII wieku, który uczestnicy mieli okazję zwiedzić. Tatarzy w osobach Dżenetty Bogdanowicz i Dżemila Gębickiego przedstawili historię Tatarów na ziemiach polskich, a także zaprezentowali dziedzictwo tej mniejszości. Szczególną uwagę poświęcono odtwarzaniu się świadomości i tożsamości tatarskiej.

Warto podkreślić, że projekt polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh nie skupiał się wyłącznie na etnicznej czy religijnej wielokulturowości, lecz na różnorodności związanej z odmiennością tożsamościową, różnicami światopoglądowymi, stylem bycia, wyznawanymi wartościami itd. Stąd ważnym elementem była prezentacja praktyki polskich organizacji działających na rzecz dialogu międzykulturowego, m.in. Stowarzyszenia Arabia.pl, Żydowskiego Stowarzyszenia „Czulent”, Kampanii przeciw Homofobii.

W *poszukiwaniu utraconej Rzeczypospolitej* to także wizyty studyjne w miejscach o tradycji wielokulturowej, czasem zapomnianych, a czasem tragicznie naznaczonych przez konflikty religijne czy etniczne. Tykocin to historyczne miasteczko nad Narwią, o bogatej przeszłości współistnienia przedstawicieli wielu kultur na jednym terenie, o czym świadczą barokowy kościół, zespół klasztorny, synagoga i cmentarz żydowski. Kiedyś jedno z najbarwniejszych miast Rzeczypospolitej, po drugiej wojnie światowej stało się niewielką osadą bez żywej pamięci o swej dawnej świetności. Ewa Wroczyńska, była dyrektor Muzeum Okręgowego w Tykocinie, znajdującego się w jednej z najpiękniejszych polskich synagog, mówiła o historii miasta i o trudnym procesie przywracania pamięci wielokulturowości. Szczególnym punktem programu był pobyt w Jedwabnem – miejscu tragicznego pogromu Żydów w 1941 roku dokonanego przez polskich sąsiadów. Wspomnienia o tych wydarzeniach wywołały refleksję nad dialogiem polsko-żydowskim i problemem antysemityzmu.

Joanna Sanetra-Szeliga, Robert Kusek

KOORDYNATORZY POLSKIEJ SIECI EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ
FUNDACJI DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH



Od lewej: prof. Mykoła Riabczuk, dr Żanna Komar i Józef Porzecki



Stypendiści w rozmowie z prof. Jackiem Purchlą

THESAURUS POLONIAE

W roku 2009 Międzynarodowe Centrum Kultury zainicjowało nowy program stypendialny Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Thesaurus Poloniae. Program adresowany jest do naukowców zagranicznych prowadzących badania poświęcone kulturze, historii i wielokulturowemu dziedzictwu Rzeczypospolitej, dawnej i współczesnej, oraz szeroko rozumianej Europie Środkowej. Adresowany jest zarówno do osób zajmujących się praktycznym wymiarem zarządzania i ochrony dziedzictwa kulturowego, jak i refleksją teoretyczną w zakresie dziedzictwa, historii, socjologii, etnografii oraz antropologii.

Thesaurus Poloniae realizowany jest w dwóch kategoriach: jako Program Senior – dla profesorów i starszych wykładowców akademickich, oraz Program Junior – dla doktorów i doktorantów. MCK, któremu ministerstwo powierzyło prowadzenie programu, zapewnia stypendystom trzymiesięczny pobyt w Krakowie, oferuje możliwość korzystania z zaplecza naukowego, archiwów, bibliotek oraz programów edukacyjnych i badawczych prowadzonych przez wybrane placówki naukowe i kulturalne. MCK zapewnia stypendystom samodzielne mieszkanie w centrum miasta oraz miejsce do pracy naukowej w swojej siedzibie przy Rynku Głównym. Ponadto uczestnicy programu otrzymują raz w miesiącu stypendium, a także jednorazowy grant przyznawany na zakup książek i pomocy naukowych.

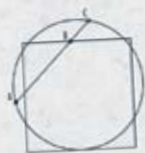
Pierwsza edycja programu stypendialnego Thesaurus Poloniae została zainaugurowana na początku listopada 2009 roku. Wzięło w niej udział trzech badaczy, prof. Mykoła Riabczuk, dr Żanna Komar z Ukrainy i Józef Porzecki z Białorusi. Stypendyści przebywali w Krakowie przez trzy miesiące, prowadząc badania naukowe. Efekty prac udowodniły potrzebę prowadzenia tego typu programu, który będzie kontynuowany w następnych latach. Informacje na temat warunków ubiegania się o stypendium znajdują się na www.mck.krakow.pl.

Michał Wiśniewski

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO



Thesaurus
POLONIÆ



PUBLIKACJE
BIBLIOTEKA
CZYTELNIA

PUBLIKACJE 2009



Praca zbiorowa, Jacek Purchla (red.)
Metamorfozy kamienicy „Pod Kruki”

240 stron, 300 fotografii,
 format: 27,5×24 cm,
 oprawa twarda,
 wersja polska:
 ISBN 978-83-89273-64-2
 wersja angielska:
 ISBN 978-83-89273-65-9

Międzynarodowe Centrum Kultury – od początku istnienia związane z kamienicą „Pod Kruki” przy Rynku Głównym 25 – przeprowadziło realizację szerokiego programu inwestycyjnego, którego celem stało się zintegrowanie działalności instytucji z jej siedzibą. Trwający przez całą dekadę proces konserwacji, modernizacji i adaptacji zabytkowych wnętrz kamienicy „Pod Kruki” stał się dla Centrum nie tylko wyzwaniem natury organizacyjnej i finansowej, ale przede wszystkim precedensowym eksperymentem konserwatorskim.

Publikacja prezentuje dzieje kamienicy „Pod Kruki” oraz dokumentuje prace, które doprowadziły do wykreowania nowej przestrzeni dialogu w sercu Krakowa.

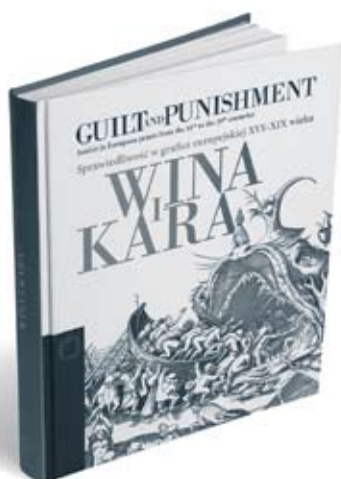


Gordon Watkinson
Bauhaus xx–xxi
Dziedzictwo wciąż żywe

232 strony, 180 fotografii,
 format: 30×24 cm,
 wersja polsko-angielska,
 oprawa miękka ze skrzydełkami,
 ISBN 978-83-89273-63-5

Czy nowoczesność może być równocześnie dziedzictwem? Odpowiedzią na to absurdalne z pozoru pytanie jest ta publikacja. Fotografie Gordona Watkinsona prezentują wciąż żywą ideę Bauhasu, wypracowaną w najsłynniejszej szkole projektowania, z którą związani byli najwybitniejsi architekci i dizajnerzy xx wieku.

Dwanaście najważniejszych przykładów architektury Bauhausu zbudowanych przed 1933 rokiem zestawiono ze współczesnymi realizacjami, które kontynuują zasady bauhausowskiego myślenia w architekturze i dizajnie.



Wina i kara

Sprawiedliwość w grafice europejskiej XVI–XIX wieku

280 stron, 120 fotografii,
format: 27,5×24 cm,
wersja polsko-angielska,
oprawa twarda,
ISBN 978-83-89273-62-8

Album zawiera unikalny przegląd wyobrażeń sprawiedliwości, winy, kary, prawodawstwa i praworządności, przedstawionych w rycinach, inkunabułach i książkach, począwszy od XVI po wiek XIX. Wśród zebranych prac są arcydzieła tak wybitnych twórców jak: Albrecht Dürer, Pieter Bruegel st., Wenzel Hollar, Peter Paul Rubens, Jacques Callot, William Hogarth czy Francesco Bartolozzi. Ryciny opatrzone są obszernymi notami przybliżającymi ich historię i tematykę. Publikacja kontynuuje cykl prezentujący najcenniejsze zbiory graficzne Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie.



Alfred Hałasa – plakaty

20 stron, 70 fotografii,
format: 25,5×20 cm,
wersja polska,
oprawa miękka,
ISBN 978-83-89273-67-3

Absolwent krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych Alfred Hałasa od 1975 roku związany na stałe z kanadyjskim Centre de design Université du Québec à Montréal, gdzie prowadzi pracę dydaktyczną. Katalog jest przeglądem najlepszych plakatów filmowych, teatralnych i wystawienniczych, jakie Hałasa stworzył w Kanadzie.



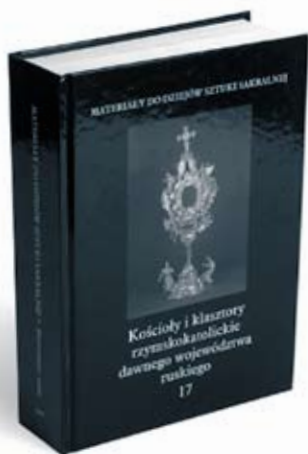
Praca zbiorowa, Jacek Purchla (red.)

**Kraków i Sankt Petersburg.
Dziedzictwo stołeczności**

216 stron, 56 fotografii,
format: 25×17,5 cm,
oprawa miękka,
wersja polska:
ISBN 978-83-89273-69-7
wersja rosyjska:
ISBN 978-83-89273-68-0

Fenomen stołeczności to szczególny przypadek złożonych relacji pomiędzy miastem a polityką. Proces narodzin i budowania stolicy jest od wieków immanentnie związany z historią państw i narodów, a jednocześnie historia państw i narodów odcisnęła charakterystyczne piętno na kształcie i atmosferze miast stolic.

Dziedzictwa stołeczności Krakowa i Sankt Petersburga – mimo różnic skali i charakteru – doskonale ilustruje złożoność syndromu „upadłych stolic”. Książka jest próbą odpowiedzi na pytanie, czy królewski Kraków i carski Petersburg są dzisiaj miejscami nostalgii i kompleksów, czy raczej fermentu i aspiracji, gdzie dziedzictwo stołeczności stanowi ważny potencjał dla ekspansji.



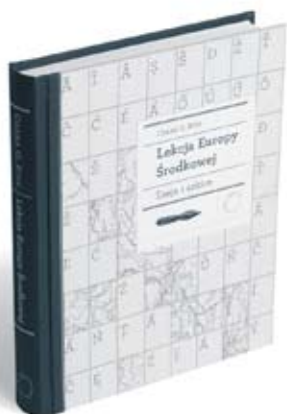
Praca zbiorowa,

Jan K. Ostrowski (red.)

**Kościoły i klasztory
rzymskokatolickie dawnego
województwa ruskiego
część I, tom 17**

900 stron, 806 fotografii,
format: 25×17,5 cm,
wersja polska,
oprawa twarda,
ISBN 978-83-89273-71-0

Publikacja zawiera monografie kościołów, klasztorów i kaplic rzymskokatolickich w Białobożnicy, Białym Potoku, Boryczówce, Budzanowie, Byczkowcach, Chomiakówce, Chorostkowie, Czortkowie, Darachowie, Hleszczawie, Horodnicy, Iwanówce Trembowelskiej, Jabłonowie, Janowie Trembowelskim, Kluwińcach, Kobyłowlkach, Kociubińcach, Kopyczyńcach, Krowince, Liczkowcach, Ładyczynie, Łoszniowie, Majdanie, Młyniskach, Mogilnicy, Myszkowicach, Nastasowie, Niżborgu Nowym, Ostrowczyku, Podhajczykach Justynowych, Rydodubach, Semenowie, Siemakowcach, Strusowie, Trembowli, Wierzbowcu, Załawiu, Zazdrości.



Csaba G. Kiss
Lekcja Europy Środkowej
Eseje i szkice

320 stron,
 format: 17 × 22 cm,
 wersja polska,
 oprawa twarda,
 ISBN 978-83-89273-70-3

Wybór esejów prof. Csaby G. Kissa publikowanych w ciągu ostatnich 15 lat w Polsce i na Węgrzech. Autor – wybitny znawca zagadnień środkowoeuropejskich – jest historykiem kultury, politologiem i historykiem literatury; prowadzi badania z zakresu komparatystyki literatur Europy Środkowej, a także mitów i symboli narodowych w literaturze. W roku 2000 ukazało się polskie wydanie jego *Dziennika polskiego (1980–1982)*. Publikacja *Lekcji Europy Środkowej* otwiera nową serię MCK zatytułowaną Biblioteka Europy Środką.



Praca zbiorowa, Jacek Purchla (red.)
Reclaiming memory
Urban regeneration in the historic
Jewish quarters of Central
European cities

416 stron, 124 fotografie,
 format: 25 × 17,5 cm,
 oprawa miękka ze skrzydełkami,
 wersja angielska,
 ISBN 978-83-89273-66-6

Przywracanie pamięci – temat konferencji zorganizowanej przez MCK w 2007 roku – to jeden z najważniejszych problemów Europy Środkowej po upadku komunizmu. Szczególny aspekt tego zagadnienia stanowi dziedzictwo Żydów, którzy przez wieki tak wyraźnie wpisali się w tożsamość naszej części kontynentu, a po których została jedynie głucha pustka. Ponowne odkrywanie dziedzictwa kultury żydowskiej stało się charakterystycznym rysem transformacji największych metropolii tej części Europy: Berlina, Budapesztu, Pragi, Wilna, Warszawy. Autorzy starali się także spojrzeć szerzej na zagadnienia dziedzictwa żydowskiego, a zwłaszcza – jak trafnie zauważyła Ruth E. Gruber – na jego „nową autentyczność” i fenomen „realnej przestrzeni wyimaginowanej”. Rodzi się bowiem pytanie, czy – paradoksalnie – gwałtowne przejście od fazy destrukcji do żywiołowej komercjalizacji nie unicestwi, ocalałego wbrew Zagładzie, świadectwa żydowskiej obecności w naszej kulturze.



BIBLIOTEKA MCK I CZYTEL尼亚 ROLANDA BERGERA

Zgodnie z profilem działalności naukowej i edukacyjnej mck specjalistyczna biblioteka gromadzi wydawnictwa dotyczące zagadnień szeroko pojętego dziedzictwa i kultury. Znajdują się wśród nich czasopisma artystyczne, katalogi wystaw, publikacje (w tym monografie) z zakresu urbanistyki i architektury, zarządzania dziedzictwem, sztuki, etnografii i tradycji regionów Europy, ochrony mniejszości itp., jak również publikacje obcojęzyczne o Polsce i Europie. Znaczną część księgozbioru stanowią czasopisma oraz kolekcja galicjanów. Wiele zgromadzonych książek, fachowych czasopism czy niepublikowanych opracowań to pozycje unikatowe, będące niejednokrotnie jedynymi egzemplarzami w Polsce. W roku 2009 biblioteka wzbogaciła się o 1727 dzieł pozyskanych w drodze zakupów, darowizn i wymiany, wskutek czego całkowita liczba woluminów w księgozbiorze wzrosła do 20747. W bibliotece mck znajdują się m.in. księgozbiory Pracowni Konserwacji Zabytków (5040 jedn. inw.), dr. Mariana Korneckiego (1682 jedn. inw.), częściowy księgozbiór prof. Jacka Woźniakowskiego (377 jedn. inw.), znaczna część księgozbioru prof. Lecha Kalinowskiego (632 jedn. inw.) oraz judaika ze zbiorów dr Izabelli Rejdach-Samkowej (94 jedn. inw.). Ze środków Roland Berger Strategy Consultants zakupiono nowoczesny sprzęt multimedialny i dostęp do czterech zagranicznych baz danych – Ebrary, Humanities E-Book, JSTOR oraz Central and East European Online Library – z których korzystać można od listopada 2007 roku.

Ebrary to jedna z największych internetowych platform informacyjnych, zbiór ponad 120 000 książek, map, czasopism, raportów, partytur i innych pozycji od ponad 260 wydawców, tworzony od roku 1999 w Palo Alto w Kalifornii (USA). W bibliotece mck dostępne są dwie z dziewięciu kolekcji tematycznych, tj. History and Humanities oraz Social and Behavioral Sciences, które zawierają łącznie ponad 14 000 publikacji.

Humanities E-Book to zdigitalizowana kolekcja około 2200 pełnotekstowych publikacji z dziedziny nauk humanistycznych, szczególnie historii, nauk społecznych (w tym historii nauki i techniki) oraz filozofii i nauk politycznych. Baza tworzona jest przez American Council of Learned Societies (ACLS) we współpracy z 12 towarzystwami naukowymi, ponad 90 wydawnictwami oraz bibliotekarzami z University of Michigan Scholarly Publishing Office. Zawiera książki zarówno drukowane tradycyjnie, jak i publikowane w wersji elektronicznej. Baza uruchomiona została we wrześniu 2002 roku i rocznie powiększa się o blisko 500 nowych tytułów.

JSTOR (JOURNAL STORAGE) – The Scholarly Journal Archives oferuje niemal 4 miliony pełnotekstowych artykułów z ponad 1000 czasopism naukowych reprezentujących około 50 dziedzin, m.in. historię, sztukę, historię sztuki, archeologię, judaistykę, nauki polityczne i społeczne oraz ekonomię. Osoby, które prowadzą tę bazę, utworzoną w 1997 roku, stale rozszerzają jej zasoby, współpracując z wieloma bibliotekami na całym świecie (np. Queen's University Belfast, The Harvard-Yenching Library). Korzystanie z bazy umożliwia także wydruk



wybranego artykułu wraz z materiałem ilustracyjnym (w Bibliotece MCK dostępne są trzy multidyscyplinarne kolekcje Arts & Sciences I, II i III, zawierające pełne teksty artykułów z czasopism naukowych).

Central and East European Online Library oferuje dostęp do pełnotekstowych artykułów z ok. 444 czasopism z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, odnoszących się do zagadnień Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej.

W bibliotece MCK można również korzystać z następujących baz na płytach CD-ROM: Allgemeines Künstlerlexikon, Belser Lexikon der Kunst- und Stilgeschichte i Encyclopaedia Britannica 2007.

Zbiory biblioteki MCK są katalogowane w systemie VTLS/Virtua, we współpracy z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym (NUKAT). Z księgozbioru można korzystać w czytelnicy, która dysponuje 10 stanowiskami pracy oraz stanowiskami komputerowymi. Sprawne wyszukiwanie publikacji umożliwia katalog elektroniczny (<http://katalog.mck.kzb.krakow.pl>), znajdujący się we wspólnej bazie krakowskich bibliotek naukowych (KRAK7: AMUZ., AR, ASP, AWF, PAU/PAN, PWST i MCK).

Anna Strzebońska

BIBLIOTEKA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

ANEKS

RADA PROGRAMOWA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

KADENCJA 2007–2010

Andrzej Rottermund – przewodniczący

Wojciech Czech

Jerzy Hausner

Paweł Jaskanis

Adolf Juzwenko

Jerzy Mikułowski-Pomorski

Stanisław Obirek

Maria Poprzęcka

Janusz Sepioł

Monika Smoleń

Władysław Stróżewski

Andrzej Tomaszewski

Andrzej Wajda

Jerzy Wyrozumski



STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

DYREKCJA

Dyrektor

Jacek Purchla

Zastępca Dyrektora ds. Organizacyjnych

Anna Gawron

Zastępca Dyrektora ds. Administracyjnych

Ryszard Błachut

Główna Księgowa

Maria Biel

ZESPÓŁ

Instytut Dziedzictwa Europejskiego

Krzysztof Broński, Monika Murzyn-Kupisz (do 31 VIII), Beata Nykiel,

Anna Sawłowicz, Michał Wiśniewski, Ewa Wojtoń

Biblioteka: Katarzyna Kasprzyk, Anna Strzebońska, Teresa Stupnicka-Kępińska

Ośrodek Wystaw i Wydawnictw

Regina Pytlik (Kierownik)

Agnieszka Antos, Marzena Daszewska, Łukasz Galusek, Anna Kępińska,

Monika Rydiger, Anna Śliwa

Ośrodek Edukacji – Akademia Dziedzictwa

Barbara Szyper (Kierownik)

Anna Depowska

Ośrodek Strategii i Komunikacji

Agata Wąsowska-Pawlik (Kierownik)

Ewa Czarnecka, Edyta Gajewska, Karolina Grabarczyk-Chochotek,

Zoltán Gyalóky, Joanna Hojda-Pepaś, Miranda Jędrzejowska, Ewa Nosal,

Joanna Sanetra-Szeliga, Magdalena Wrońska-Sudoł

Biuro Organizacyjne

Barbara Bańka (Kierownik)

Katarzyna Jagodzińska, Magdalena Link-Lenczowska, Barbara Kołacz,

Anna Stoczek (Archiwum, do 31 VII), Anna Zakrzewska

Biuro Administracji

Piotr Bąk (Kierownik)

Zbigniew Bednarz, Elżbieta Hajdas, Roman Kawalec, Daniel Krawczyk,
Antoni Michalik, Janusz Ogonowski (Koordynator ds. Zespołu
Konferencyjnego), Jan Pankiewicz, Grażyna Sanak, Sylwia Żmuda-Żelazny

Biuro Finansowo-Księgowe

Barbara Sendor

Stanowisko ds. Zamówień Publicznych

Alina Drozd

Radca Prawny

Władysław Bednarczyk

PARTNERZY, MECENASI I SPONSORZY MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

STYCZEŃ – GRUDZIEŃ 2009

Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie	Instytut Polski w Tel Awiwie
Alien Skin Software	Instytut Studiów Wschodnich
Ambasada Królestwa Norwegii w Warszawie	Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie
Archiwum Miejskie Norymbergi (Stadtarchiv Nürnberg)	Knoll
Austriackie Forum Kultury	Komitet ds. Ochrony Zabytków Administracji Sankt Petersburga
Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego w Warszawie	Konsulat Generalny Republiki Austrii w Krakowie
Brussels Airlines	Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Sankt Petersburgu
Canson	Krakowskie Biuro Festiwalowe
Coltrane Restaurant & Music Bar	László Teleki Alapítvány, Budapest (László Teleki Foundation, Budapest)
Dom Krakowski w Norymberdze (Krakauer Haus, Nürnberg)	iv Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie
Empik	ix Liceum Ogólnokształcące im. Zygmunta Wróblewskiego w Krakowie
Eurośródziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh	Local Heroes
Federal Foreign Office	Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
Filharmonia Krakowska	Międzynarodowa Fundacja Charytatywna im. Dymitra Siergiejewicza Lichaczowa
Foto+Synthesis	Stowarzyszenie Międzynarodowe Triennale Grafiki
Fundacja Krzyżowa	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP
Fundacja Lanckorońskich	Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP
Fundacja Międzynarodowe Centrum Kultury	Ministrowie Kultury Krajów Grupy Wyszegradzkiej
Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej	Moelven
Galeria Kazimierz	Mount Blanc Top Belgian Chocolates
Galeria Morawska w Brnie	
Germany – Land of Ideas	
Gmina Miejska Kraków	
Goethe-Institut Kraków	
IKEA Kraków	
Institut für den Donaauraum und Mitteleuropa	
Instytut Adama Mickiewicza	
Instytut Pamięci Narodowej	
Instytut Polski w Pradze	

MTA Kutatásszervezési Intézet (Institute for Research Organization of the Hungarian Academy of Science)	Roland Berger Strategy Consultants
Oberösterreich KulturLand	Rząd Flandrii
Oberösterreichischen Landesmuseen	Sky Frame
Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów“ w Sejnach	Tecnolumen
Österreich Kooperation	Thonet
Palatinus Polgári Társulás, Komárom [Palatinus Civil Association, Komárom]	UNESCO
Państwowy Sanktpetersburski Uniwersytet Kultury i Sztuki	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Picto	Urząd Miasta Krakowa
„Pod Chochołami” Cafe & Catering	Urząd Ochrony Dziedzictwa Kulturowego w Budapeszcie
Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek	Włoski Instytut Kultury w Krakowie
Rada Europy	Wydawnictwo Otwarte
Rada Ochrony Pamięci Walk i Meczeństwa	Wydawnictwo Zielona Sowa
	Wydział Stosunków Międzynarodowych Urzędu Miasta Norymbergi (Amt für Internationale Beziehungen der Stadt Nürnberg)

Patroni medialni

AMS	„Polityka”
„Architektura-Murator”	Polski Portal Kultury O.pl
cracow-life	Radio Kraków Małopolska
czasdzieci.pl	RMF Classic
„Dziennik Polski”	„Rzeczpospolita”
e-krakow	„Sztuka.pl”
Fotopolis.pl	TV M
„Karnet”	TVP Kraków
„The Krakow Post”	TVP Kultura
Magiczny Kraków	„The Warsaw Voice”

STATUT MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

ZAŁĄCZNIK DO ZARZĄDZENIA MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO Z DNIA 6 WRZEŚNIA 2007

ROZDZIAŁ I • POSTANOWIENIA OGÓLNE

- § 1** Międzynarodowe Centrum Kultury, zwane dalej „Centrum”, jest państwową instytucją kultury działającą w szczególności na podstawie:
- 1) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2002 r., nr 13, poz. 123, z późn. zm.*, zwanej dalej „ustawą”;
 - 2) zarządzenia nr 11 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 10 maja 1991 r. w sprawie utworzenia Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie, zmienionego zarządzeniem nr 18 z dnia 6 lipca 1992 r. oraz zarządzeniem nr 27 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 18 maja 1995 r.;
 - 3) niniejszego statutu.
- § 2**
1. Siedzibą Centrum jest miasto Kraków.
 2. Terenem działania Centrum jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.
- § 3** Centrum podlega ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanemu dalej „Ministrem”.

ROZDZIAŁ II • CELE I ZADANIA

- § 4** Centrum jest instytucją kultury o charakterze naukowo-badawczym, edukacyjnym i informacyjnym.
- § 5** Celem działania Centrum jest wspieranie współpracy oraz integracji kulturalnej Europy i ochrony jej dziedzictwa kulturowego poprzez:
- 1) prowadzenie badań i studiów nad dziedzictwem europejskim ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) przestrzeni kulturowej Europy Środkowej i Wschodniej,
 - b) zjawiska wielokulturowości i przenikania kultur,
 - c) polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą,
 - d) zarządzania dziedzictwem;

* Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r., nr 41, poz. 364, z 2003 r., nr 96, poz. 874, nr 162, poz. 1568 i nr 213, poz. 2081, z 2004 r., nr 11, poz. 96 i nr 261, poz. 2598, z 2005 r., nr 131, poz. 1091, nr 132, poz. 1111, oraz z 2006 r., nr 227, poz. 1658.

- 2) edukację na rzecz Europy, prowadzoną w ramach tematyki obejmującej zakres działalności Centrum;
- 3) działalność promocyjną i informacyjną dotyczącą wszelkich dziedzin kultury europejskiej.

§ 6 Do zadań Centrum należą w szczególności:

- 1) organizowanie i udział w badaniach naukowych w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz propagowanie ich wyników;
- 2) inspirowanie współpracy instytucji o charakterze naukowym i kulturalnym w zakresie ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Polski i Europy;
- 3) organizowanie wystaw w galerii własnej i innych miejscach w kraju i za granicą;
- 4) organizowanie i realizowanie programów edukacyjnych, a zwłaszcza Akademii Dziedzictwa;
- 5) działalność wydawnicza i prowadzenie specjalistycznej biblioteki;
- 6) zbieranie, dokumentowanie i upowszechnianie informacji dotyczących dziedzictwa kulturowego Polski i Europy.

ROZDZIAŁ III • ZARZĄDZANIE I ORGANIZACJA

-
- § 7**
1. Działalnością Centrum kieruje dyrektor powoływany i odwoływany przez Ministra.
 2. Zastępców dyrektora powołuje i odwołuje dyrektor.

-
- § 8** Do obowiązków dyrektora Centrum należy w szczególności:
- 1) kierowanie pracami Centrum oraz nadzór nad majątkiem przekazanym mu w zarząd;
 - 2) decydowanie o celowości wydatków i zarządzanie wypłat w ramach zatwierdzonego budżetu;
 - 3) decydowanie o przyjmowaniu zapisów i darowizn oraz przyjmowaniu i przekazywaniu depozytów;
 - 4) zawieranie umów o pracę, umów zlecenia i umów o dzieło oraz decydowanie w sprawach osobowych;
 - 5) reprezentowanie Centrum na zewnątrz.

-
- § 9**
1. W skład Centrum wchodzi następujące komórki organizacyjne:
 - 1) Biuro Organizacyjne;
 - 2) Biuro Administracji;
 - 3) Biuro Finansowo-Księgowe;
 - 4) Instytut Dziedzictwa Europejskiego;
 - 5) Ośrodek Wystaw i Wydawnictw;
 - 6) Ośrodek Edukacji – Akademia Dziedzictwa;
 - 7) Ośrodek Strategii i Komunikacji.
 2. Dyrektor Centrum może tworzyć, łączyć, dzielić i likwidować komórki organizacyjne Centrum.

- §10**
1. Organizację wewnętrzną Centrum, w tym szczegółowy zakres działania komórek organizacyjnych oraz podział kompetencji między dyrektorem Centrum i zastępcami dyrektora, określa regulamin organizacyjny nadany przez dyrektora Centrum, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 3 ustawy.
 2. Zmiany regulaminu organizacyjnego dokonywane są w trybie określonym w ust. 1.

ROZDZIAŁ IV • RADA PROGRAMOWA

- §11**
1. W Centrum działa Rada Programowa, zwana dalej „Radą”, jako organ doradczy i opiniodawczy dyrektora Centrum.
 2. W skład Rady wchodzi od 10 do 15 członków (w tym delegowany przez ministra jego przedstawiciel), powoływanych i odwoływanych przez dyrektora Centrum spośród:
 - 1) autorytetów w zakresie sztuki, dziedzictwa kulturowego i jego ochrony;
 - 2) krytyków sztuki, historyków sztuki i mecenasów kultury.

- §12**
1. Kadencja Rady trwa trzy lata.
 2. Do zadań Rady należy opiniowanie i wnioskowanie w sprawach związanych z całokształtem działalności Centrum.
 3. Pracami Rady kieruje przewodniczący wybrany przez członków Rady.
 4. Przewodniczący zwołuje posiedzenia Rady przynajmniej raz w roku.
 5. Rada działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.
 6. Obsługę Rady prowadzi przedstawiciel Centrum wskazany przez dyrektora.

ROZDZIAŁ V • MAJĄTEK I FINANSE

- §13**
1. Centrum prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.
 2. Działalność Centrum finansowana jest z dotacji budżetowych, z dochodów własnych uzyskiwanych z działalności statutowej, dobrowolnych wpłat, zapisów osób prawnych i fizycznych, a także z innych źródeł.
 3. Podstawą gospodarki finansowej Centrum jest roczny plan finansowy ustalony przez dyrektora.
 4. Dyrektor Centrum zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obligatoryjnie jego zbadanie przez biegłego rewidenta i przedłożenie go do zatwierdzenia Ministrowi.

- §14**
1. Do składania w imieniu Centrum oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych konieczne jest współdziałanie dwóch upoważnionych osób.
 2. Osobami upoważnionymi są: dyrektor Centrum, zastępca dyrektora, główny księgowy oraz upoważnieni pisemnie przez dyrektora Centrum pełnomocnicy.
 3. Dyrektor może upoważnić określone osoby do dokonywania innych niż wymienione w ust. 1 czynności prawnych w imieniu Centrum, określając każdorazowo zakres pełnomocnictwa.

- §15**
1. W celu finansowania działalności określonej w § 5 i 6 Centrum może prowadzić, jako dodatkową, działalność gospodarczą według zasad określonych w obowiązujących przepisach, o ile działalność ta nie spowoduje ograniczenia przedmiotu działalności Centrum, określonego w § 5 i 6.
 2. Dochód z działalności gospodarczej Centrum może być wykorzystywany wyłącznie w celu finansowania działalności określonej w § 5 i 6.

ROZDZIAŁ VI • POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- §16**
1. Centrum podlega wpisowi do rejestru prowadzonego przez Ministra.
 2. Centrum rozpoczyna działalność i uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru.

- §17**
- Zmiany w statucie mogą być dokonywane w trybie określonym dla jego nadania.

© Copyright by Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2010

REDAKTOR

Jacek Purchla

OPRACOWANIE EDYTORSKIE

Łukasz Galusek

OPRACOWANIE TEKSTÓW

Barbara Górka

OPRACOWANIE TYPOGRAFICZNE I PROJEKT OKŁADKI

Kuba Sowiński (Biuro Szeryfy)

KOREKTA

Anastazja Oleśkiewicz

OPRACOWANIE MATERIAŁU ILUSTRACYJNEGO

Wojciech Kubiena (Biuro Szeryfy)

SKŁAD

Wojciech Kubiena (Biuro Szeryfy)

AUTORZY ZDJĘĆ

Rafał Bartkowicz, Zoltán Gyalókey, Joanna Hojda-Pepaś,
Andrzej Janikowski, Miranda Jędrzejowska, Wojciech Kubiena,
Stanisław Markowski, Paweł Mazur, Beata Nykiel, Janusz Ogonowski,
Jacek Purchla, Joanna Sanetra-Szeliga, Barbara Szyper, Ewa Wojtoń

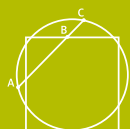
DRUK I OPRAWA

Drukarnia Goldruk
Nowy Sącz, ul. Kościuszki 28

WYDAWCA

Międzynarodowe Centrum Kultury
31-008 Kraków, Rynek Główny 25
tel.: 12 42 42 811
faks: 12 42 18 571, 42 17 844
e-mail: sekret@mck.krakow.pl
www.mck.krakow.pl





MIĘDZYNARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Rynek Główny 25
31-008 Kraków
www.mck.krakow.pl